

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ నవంబరు నెల 28-వ తేది సోమవారము } No. 200
నంపుటము ౧౫ } శ్రీ ప్రభవనామ సంవత్సర మాఘ శుద్ధ శుక్ల చతుర్థి } గుచ్చిక ౨౦౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మూన్పును, వాయు పోట్ల
బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పోట్ల బోగొట్టును, బొటకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంచీవివరించు.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
శక
249, ఫేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బా.

సి. కన్నయ్య కంపెనీ

(శ్రీకృష్ణ వి నో ద న భ)

నాలుగు లక్షల రూపాయలు (4,00,000) సెలవుచేసి తయారుచేయబడిన

శ్రీ అండాల్ వి నా హ ము,

శ్రీ రామానుజుల వై భ వ ము,

శ్రీ ప్రభవనామ సం॥ రం కార్తీక శుద్ధ దశమి శుక్రవారమునకు నరిమైన 6-11-1927 తే
దినండి ప్రారంభించి ప్రతిదినము

చెన్న పురి రాయల్ థియేటరులో ప్రదర్శించబడును.

వగటి ప్రదర్శనము:—ఆది, సోమ, బుధ, శుక్రవారములయందు పాఠశాలము

గంటలకు ప్రారంభమగును.

రాత్రి ప్రదర్శనము:—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి ౭ గంట
లకు ప్రారంభమగును.

టికెట్ల ధరలు:—రూ. 4, 3, 2, ల. 8.

మొదటి 3 తరగతులందును సీట్లను రిజర్వు చేయుటకు సీటు 1-కి ల. ౭ లు చార్జీ ప్ర
త్యేకముగా చెల్లించవలెను.

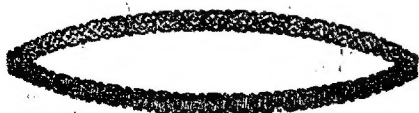
సి. కన్నయ్య, ప్రొవైడరు.

ది. నార్తయిండియన్ జూలరీ మాన్యు ఫాక్చరింగ్ కో, బెజనాడ

నవరను బంగారుకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీనిచ్చెదము

మానవ అన్ని విధములయిన బంగారు, వెండినగలు, వెండి మరచెంబులు, గిన్నెలు వగయిరాలు యెల్లప్పుడు విక్రయ
మునకు స్థావరము యుండును. పచ్చలు, కెంపులు, నీలములు, పువ్వురాగములు
అసలుబాతిలోను యిమిలేషనులోను విక్రయమునకు దొరకును. విశ్వ ప్రాస్థానం
లకు పువయోగించు అకురాళ్లు, గాజుబిమ్మలు వగయిరాలు అన్ని పని సామానులు
సరసమయ్యి ధరలకు విక్రయించబడును. వకసారి మాత్రో వ్యాపారము చేసిన
మానవ్యకము మీకే తెలియును.

ప్రొవైడరు, గుంటముక్కల రామమూర్తి బెజనాడ.

3962

WANTED

3108

Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes, Full Particulars and Railway
Fare Certificate on 2 annas stamp.

Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE
DELHI.

ఆంధ్ర దేశమునకు పంటి వైద్యుడు

సరియైన పంటివైద్యులు ఆంధ్రదేశమునకు తేగందునను,
డెంటల్ క్రిమినల్ గలుగు హానిరి తొలగించుటకు, తేగ
వాడయందు, విన్నకోబవారి మేనమును పూర్ణాకంచము
విలాసమునందు మాత్రాంచిన ఒక హాన్రెస్సుని అతివర్తిమున
వీర్యరపబడెను.

Dr. H. VENKATA RAU., L. M. S.
Dental Surgeon, 250, China Bazaar, Madras.

ఇంద్రజాలము హేంద్రజాలము

తక్కుగంధములో జర్మనీగారడీ, హాస్టానువము, అంగ్ల ఇంద్ర
జాలము, మంగ్రతాప్రము, యాత్రనైద్యము, యాత్రనైద్యము, చీట్లు
నేక తమాసాలు, విన్నోదవిద్యలు, మనస్సుని మాయముచేయుట
మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధి యగుట, శక్తి
రములేని తలచేత మాట్లాడించుట, గాలిలో మనస్సుని నిలుపుట
మొదలగువిచిత్రములన్ని విధించే మేజిక్ చేయగలరు. నెల రూ. 4.

చమత్కార గణితము:—(టెక్నీక్ కు విడి
వారిచే అప్రూవు కాబడినది.) ఇందులో విచిత్ర, విన్నోద,
మనో గణితములు, సమస్యలు, చిక్కుప్రశ్న, యుక్తి, తమాసా
లెక్కలు, గణితావధానము గలవు. నెల రూ. 1.12 కి రూ. 9
పి. ఆర్. జనార్దనంవాయుడు, బంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

నిర్మలమైన నువ్వులనూనె

మీరు మీ ఆహార పదార్థములను తెల్లగా పవ్వు
చేయబడిన నువ్వులలోనుంచి తీసిన మంచి నూనెతో
వండుకొని ఆరోగ్యమును పొందవలెనని వివరము
లకు యీ దిగువచిరునామాకు వ్రాయుడు.

కె. బసవరాజు బ్రదర్స్.

(సామర్లకోట.)

M. S. M.

వీటియొక్క సుగుణములను గుఱించి యిదివర కే అందరికిని
బాగుగా ఎల్లచోట్లయందును తెలిసియున్నది
అట్లు తెలియు నివారు ఆలసింపక తక్షణమే

మా లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను

Regd TradeMark తెప్పించి, ఒకడభా వాడిన మీరు మిక్కిలి శృద్ధిచేయవలసి మా విశ్వకాళిప్రాయము. (ప్రతిదినము. అడుగకయే
మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రబుధవిద్యనము.

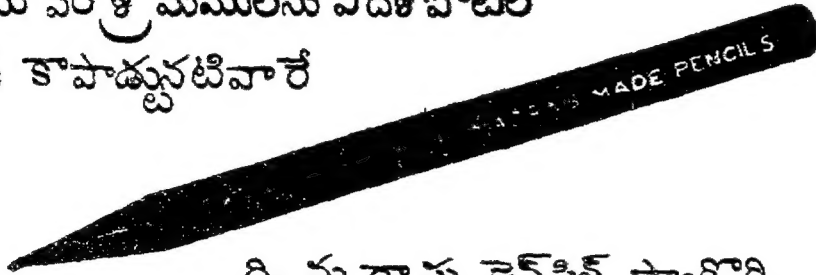

ఇది మేలైనకస్తూరి, ముంకుపువ్వు, అపూర్వమైనమధుర ముద్రానము చేర్చి, కాస్తూరి క్రమగా తయారు
చేయబడినది. కాంటాలముతో గాని, విడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. వలవిధజ్వరములు, దగ్గులు, కీలము
అత్యధికము, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపుబొప్పి వీలైన పడినెము, ప్రక్షాళన తీర్చు, అగ్నిమాంధ్యము, మలబద్ధము
బలహీనత మొదలగువాటికి వ్యవాయోగమువలె పనిచేయును. స్త్రీలు తనవీలైన ముసలివారు మొదలగువారికి
అమృతసమానము. 250-300 మాత్రలు గల బుడి 1 కి ధర రూ. 0-4-0 6 పోట్లు రూ. 0-4-0 6. పోట్లు రూ. 0-4-0 6
పో సమా రూ. 1-8-0, 12 కి రూ. 2-4-0, 25 కి రూ. 5-0-0.

భివగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల వండితులు, పొప్పైటరు.
శ్రీ సీతా రాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

దేశాభిమానులెవరు?

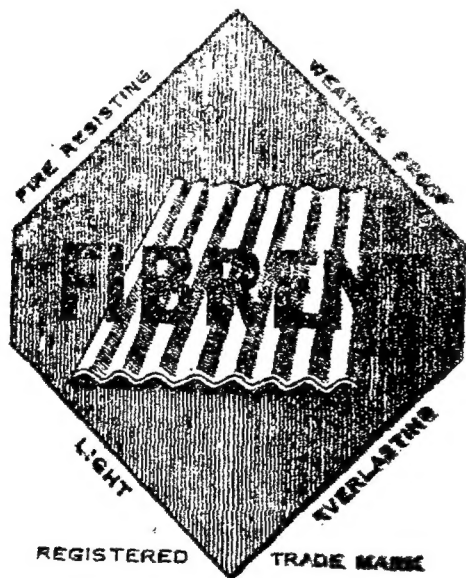
స్వదేశీయ పరిశ్రమములను విదేశపోటీల
నుండి కాపాడునట్టివారే

ది. మద్రాసు వెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ

1964

పోస్టు బాక్సు నెం. 36, మద్రాసు.

అస్పెస్టోస్ సీ మెంటు దళములు
మరియు

3579

కారుగేటెడ్ పీట్లు, పెంకులు

బంగళాలు, కర్మాగారములు, కూలిగృహములకు తగినవి.

మిక్కిలి మేలైన అస్పెస్టోస్, బ్రిటిష్ పోర్టులాండు సీ మెంటు మొదలగువాటినుండి
ఇంగ్లాండునందు తయారు చేయబడినవి.

చెన్నరాజధానికి పంపకదారులు.

BEST & Co., Ltd.

P. O. Box 63. MADRAS.

కాశేశ్వరరావుగారిపై కేసు

బందరులో విచారణ జరుగుట

(స్వకీయవిశ్లేషణ)

25-11-27

12 నమ్రోట వీరాస్వామి, ముక్కోలు

నేను వోలరును. మా పోలింగ్ ప్రేమను కంట్రీ, పోలింగ్
కు వెళ్ళినాను. కాశేశ్వరరావు గారికి వోటిమ్మరి దిట్టిగా
దూరు వరదాచార్యులుగా అడిగివారు. ఫలహారము యిచ్చు
వ్వాడు రమ్మని చెప్పి వారు నమ్మ తీసుక వెళ్ళివారు. అక్కడ
ఫలహారములు పుచ్చుకొన్నాను. 100 మంది ఘనముగా పు
వ్వాడు. వీరంతా వోట్ల.

కానీపరీక్ష

కోలపల్లి రంగస్వామిగారింట్లో ఫలహారము లిచ్చినా
రు. కోలపల్లి రంగస్వామి మున్నగుగారి అన్నగారు. ఉప్పు
అరటిపప్పు యిచ్చివారు. వీరంతా కాపులు. మేముతా కాపుల
ము. మాత్రానవారంతా కాపులే. కాశేశ్వరరావుగారికి వో
టిమ్మటకు ఒప్పుకోలేదు. ఏ సంగతి చెప్పలేదు. ఫలహారము
పుచ్చుకొన్నతరువాతకుడ యేమి చెప్పలేదు. తరువాత రెండు
గంటలకు వోటుయిచ్చినాను. అప్పటికి యెవరిమ్మటకు నిశ్చ
యించుకొనలేదు. పోలింగ్ లోనికి వెళ్లేవరకు నిశ్చయములేదు.
బాటలు పేడరు మాదిన తరువాత నిశ్చయించుకున్నాను.
మావారు రాజాగారి కిమ్మటకు నిశ్చయించుకున్నా కేమో నాకు
తెలియదు. అడివరకు బ్యారిష్టరుగారు వచ్చివారు. ఇంకెవరు
వచ్చినది నేను చూడలేదు. వారు రాజాగారికి వోటి
య్యవలసినదని అడుగుటకు వచ్చివారు. మాస్తామని చెప్పివారు.
ఇతరులేమి చెప్పారో నాకు తెలియదు. ఫలహారములు 4,
3 1/2 గంటలకు జరిగినవి. ఫలహారములకు డబ్బుయెక్కిడిదో
నాకు తెలియదు కంకటావారు యెవరిమ్మటకు నిశ్చయించుకు
న్నారో నాకు తెలియదు. వారు మేము ఒకే వర్గములము. నా
వోటును గురించి యెవరును సంగ్రహించలేదు. పుష్పా యెవరి
చ్చినది జ్ఞాపకములేదు. ఈ రెండే నేను పుచ్చుకున్నాను. ఇం
కాయేమిచేసినారో నాకు తెలియదు. బ్రాహ్మణులున్నారేమో
నాకు తెలియదు. మాత్రాన వారిని చెప్పగలను. ఇతర గ్రా
మాదుల వారిపేర్లు చెప్పలేను. నాతో యిద్దరు వచ్చివారు.
రానివాళ్ళ పేర్లు బాలుగైరు చెప్పగలను. కంకటలో కాశేశ్వర
రావుగారి తరపున యెవరు పనిచేసినారో నాకు తెలియదు.
వరదాచార్యులగారి వదివరకెవరగును. రమ్మని వీరిపై వ్లో నాను.
అడివరకుగాని యిప్పుడు కాని కాఫీహోటలుకు వెళ్ళలేదు.

స్వా—కోర్టులో యెన్ని పర్యాయములు సాక్ష్యము
లిచ్చినావు.

సా—ఇరవై యేళ్లనుంచి యియ్యలేదు. అడివరకు యి
చ్చినాను.

వరదాచార్యులుగా వోలింగ్ ప్రేమను యెదురుగతరుగు
మీరు కూర్చున్నారు. పోలింగ్ మున్నగుగారింట్లో జరిగినది.
ఖచ్చెనరిదో విచారించి కనుక్కోలేదు. రాజాగారిచ్చారో ఇం
కొక రిచ్చారో నాకు తెలియదు. బ్యారిష్టరుగారి తల్లితల్లి నా
భార్య తల్లి అప్పచెల్లెళ్లు. నా కూతురిని ప్రాగారంగయ్య కిచ్చి
వారు. రంగయ్య కొడుకుకు బ్యారిష్టరుగారి మేన కోడలి ని
యిచ్చారు. నాకు యేలే యెకరములున్నది ముగ్గురు అన్నదమ్ము
లము. బాయిలు. నా భార్య పేర కొంత ఆస్తివున్నది. మేము
పండుకోలేదు. అందరిలో నేనే పెద్దవాడిని. నాకు యిల్లులేదు.
పూచా రంగయ్య స్థలంలో యిల్లుట్టుకున్నాను. కాటియాకుల
యిల్లు వేసికున్నాను. వాతమ్మను వేరుగ పున్నాడు. పూచా రం
గయ్య రాజాగారి కొరకు పనిచేయలేదు.

పునర్విచారణలేదు

స్వా—మీరు కాశేశ్వరరావుగారికి వోటులు యియ్య
లేదుకదా.

సా—ఇయ్యలేదు.

స్వా—నీవు అడగములు చెప్పుచున్నావు. నీవు వోటు
యియ్యవలెను వారిచ్చిన ఫలహారము తందుకు పుచ్చుకున్నా
వు? నాకు వోటియ్యవలెనంటే ఫలహారముచేసి వెళ్లండి అని
చెప్పినారా?

సా—వోటిమ్మని అడిగివారు. ఏమి చెప్పలేదు. ఫలా
హారము చేసి వెళ్ళుచున్నాను.

శ్యా—నీను కిస్తులేదా?

సా—ఉన్నదో లేదో జరిగిన దిది.

శ్యా—ఉకముందు యెన్నికలలోనైనా అప్రకారము చేయకు? (నవ్వు)

13 నమ్మెట నారాయణస్వామి, ముక్కొల్లు

నాకు యిరవైయెకరముల భూమి వున్నది. 18 యెకర ముల పల్లము. నాకు వోటువున్నది. మా పోలింగ్ ప్లేషను కంక ట. అక్కడకు వెళ్లి నాను. కాశ్యేర్రావుగారికి వోటుయిమ్మని వరదాచార్యులుగారు అడిగినారు. పండ్లు ఫలహారములిస్తారు రమన్నార. నేను వెళ్ళలేదు.

శ్యా—అది మంచిపని. (నవ్వు)

సా—నేను పోలింగ్ లోనికి వెళ్ళలేదు. గేటులో గంగాధరశాస్త్రి, వాశ్యేర్రావు, బందరుస్థిడరు వున్నారు. గేటులో నుంచి వెళ్ళ నీయలేదు. కొందరిని వెళ్ళనిచ్చారు. కొం దరిని వెళ్ళనీయలేదు. గేటులోనున్న వారు కాశ్యేర్రావుగారికి వోటిమ్మని అడిగినారు. నేను యియ్యనన్నాను. నేను వోటు యియ్యనే లేదు.

క్రాస్ పరీక్ష

సాయంకాలము మాడింటికి వెళ్ళి న్నాను. కొలపల్లి పిచ్చ య్యగా రింట్లో పోలింగ్ జరిగినది. ఆయన గ్రామమున్నటు, ఆయన పేరు వెంకటరత్నం. ఆయన నే పిచ్చయ్య అంటారు. ఇంకా లోపలికి వెళ్ళనియ్యనివారి పేర్లు చెప్పలేను. వా రెవరో కూడ చెప్పలేను. పోలిమవారు లోపల వున్నారేమో చూడలేదు. మునసబుగారు లోపల వున్నారు.

శ్యా—మీ రెవరితోనయిన యెవడయినా కంప్లయిం టుచేసినారా?

సా—అప్పుడు నేయలేదు. తరువాత విధిలో నున్న వారితో చెప్పినాను.

శ్యా—ఎక్కడ చెప్పినాడు?

సా—పోలింగ్ ప్లేషను యెదురనున్న పీఠిలో.

శ్యా—ఎన్ని గంటలకు?

సా—5 గంటలకు.

శ్యా—మీరు చెప్పకున్నవారు వోట్లు యిచ్చి వారా?

సా—ఇచ్చినారు.

శ్యా—వారు మీన్నే హితులా?

సా—కాము. అంతా ఒక్కపూరివారము. మున్నబు గారితోగాని పోలింగ్ అభినయగారితోగాని చెప్పజో లేదు.

సా—లోపలకు వెళ్ళుటకు ప్రయత్నము చేసినారా?

సా—అడిగినాను. నన్నెవరు తీసుకువెళ్ళలేదు.

శ్యా—ఎవరకు సానుభూతి చూపలేదా?

సా—లేదు.

శ్యా—నేనెవరిని వినవడుతుంది. నేను శేకనేయలేదు.

శ్యా—మీ రెవరికి వోటియ్యదలచుకొన్నారు?

సా—రెడ్డిగారికియ్యదలచుకొన్నాను. సింగిల్ వోటు యియ్యదలచుకున్నాను. ముగ్రామకు లొకరితోనొకడు సంప్రతింతుకోలేదు. బ్యాండ్లుగారు వచ్చినారు. రాజా గారికి వోట్లు అడిగినారు.

శ్యా—మీరు రాజాగారికి వోటిస్తానని వాగ్దానము చేసినారా?

సా—అప్పుడు చూస్తామని చెప్పినాను. రెడ్డిగారి మను ష్యులు ముగ్రామము వచ్చినారు.

శ్యా—మీరు రెడ్డిగారి మనుష్యులతో వాగ్దానము చేసినారా?

సా—లేదు.

ఆచార్యులుగారు గేటులోవున్నారు. ఆయన పూరకే నిలచివున్నారు. వాశ్యేర్రావు గంగాధరశాస్త్రి అడ్డు పెట్టి నారు. వాశ్యేర్రావు మా బంధువే. గంగాధరశాస్త్రిది మా పూతే. ఆయనకు నాకు స్నేహమే. అంతరితము వరదాచార్యు లుగారు బహులో రంగస్వామిగారి యింటివద్ద కనుపించినారు. రంగస్వామిగారింట్లో యేమిజరుగుచున్నది నాకు తెలియ దు. వీరాస్వామి (12 వ సాక్షి) పింతండి అవుతాడు. నాకు చెండు వేలు అప్పువున్నది. సమ్మెలు రాఘవయ్య నా అన్న. రాఘవయ్య జమిందారుగారికిరవున పని చేయ లేదు.

పునర్విచారణ లేదు.

14 నమ్మెట వెంకట సుబ్బయ్య, ముక్కొల్లు

నాకు 30 యెకరముల భూమివున్నది. నేను వోటరు ను అని పై సాక్షిచారణలో చెప్పినసాంకములను బలపరచెను.

ప్రభవనామ సం॥ మార్గశిరమాస శు॥ ౪ సోమవారము

నీ చెండుకలను పరిశుభ్రముగ నుంచుకొనుము.

నీచెండుకలను (చీర) నను పరిశుభ్రపరచు ప్రయత్నించుదువా? నీచీర నీతిరన్నగూడ మురికిగాకుండ పరి శుభ్రపరచ (వెండుకల) పనిచేసి

జను. నీ తిరన్నచీరల రంగ్రములందు చుండు మున్నగు కల్మషపదార్థములకుబాది యొందిన నీచెండుకల పరిశుభ్రముగ లేనని గ్రహింపవలసి యుండును. ఈమందు పై రాలు చేడనమ్మడు నీవుశేతు వహించిన అతిర్వలలో నీతలయంతయు కరువుల మయము కాగలదు. గమక నీ తిరన్న యట్టి వాటికి లోనగాకుండ కాపాడుకొన వలెననీ ప్రతినిర్వహ

కామిసీయా తలనూనె (రిజిష్టరు)

నువయోగించి తీరవలెను.

ఈ నూనె చుండును చేరనీయదు. ఒక శేరీ నీతలయందు నాచుండినరకే ప్రశంసించి యొందిన చెండుకలనుచూడరా తీమానను రాచుటతోనది అంతరింపవలసినదే. చెండుకల కున్నతలోనికి వరావరితయి పరిశుభ్రపరచగలిగిన అయోమైను దినుసుల శేక మిందు చేర్చబడినది. ఇందు చేరిన యితర నూనెలు, మూలికలు నీ చెండుకలను, తుమ్మెదల తక్కినవలె, నిగనిగలాడుచు, పట్టుకుంచెలె నుండునట్లు చేయగలవు. 50,000

చుండి పైగా దీని నుకయోగించి దీని శ్రేష్ఠత్వమును గ్రహించి ప్రశంసాపత్రము

లోపలి యున్నాడు. ని మించిన చర్యకటి లేదని పోగడంజిన కామిసీయా ఆయిలు

సా క 1-4-0 పాపావర్తి 0-2-0 2 సాం ఫిరడు రు. 2-10-0 లు తపాలు చార్జి 0-12-0.

నమూనాను వాడి చూడుడు.

ను వానన ద్రవ్యములకు రాజు

ఓ తొడి ర్ బ హారు (రిజిష్టరు)

అతివత్సరము, ఎదురు పనికొనగలిగినందు నకు అనేక సువాసనద్రవ్యములు బహు రుచియున్నవి. ఓ తొడి ర్ బహారు నుకయోగించిన దీనియొక్క శ్రేష్ఠత్వమును, మంచి సువాస నకు అచ్చుదముచేతరవు. మర్త మున్నగు అర్థరం శుభ్రముగను తీసిపోదు.

నేనే ఆర్థరం కంపుడు.

1 కొన్ను ఓ తొడి ర్ బహారు రు. 2-0-0

2 " " " " 1-4-0

3 ప్రామ " " 0-12-0

నమూనా సీసా 0-2-0 రెండవాల పోస్టు చీట్లు పంపిన పంపబడును

వాణిజ్యకర్తలు. డిజి 0-10-0 తపాలా ఖర్చు ప్రత్యేకము

పోలు పజంట్లు—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

126

333, బమ్మమర్రుడు మార్కెట్టు, బొంబాయి. ఫం 2.

క్రాస్ పరీక్ష

బందరు స్థిడరు గేటువద్దనున్నాను. వరదాచారు ఎర గా ను వుంటారు. పోలిమవారు దున్నారేమో నేను చూడ లేదు. (పి నై డింగ్ ఆ ఫీ షు. ఈ తు రియా వి వయమై చెప్పలేదు. తరువాత కూడ యెవరిని చెప్పజోలేదు. వోటిచ్చి చెల్లిపొయినాను. పోలింగ్ ప్లేషనులోనికి వెళ్ళినవిమ్మ ట రాజాగారికివచ్చుని నిశ్చయించుకున్నాను. సింగిల్ వోటు యిచ్చుటకు నిశ్చయించుకున్నాను. చూస్తూచూస్తూ అప్రకారం నిశ్చయించుకున్నారేమో నాకు తెలియదు. పూచారంగ య్య రాజాగారికిరవున పనిచేయలేదు. పూచారంగయ్య నా బావమరడి.

పునర్విచారణలేదు

15-వ సాక్షి తెన్నేరు వెంగట్రామయ్య-కంకటాచ

నాకు 10 యెకరముల పల్లపుభూమివున్నది. నాకు వోటువున్నది. కోడే గోపాలకృష్ణయ్య కంకటాండ గంగాధర శాస్త్రి అక్కూరి వాశ్యేర్రావు గుడిమెళ్ళ వరదాచార్యులు కాశ్యేర్రావుగారికి వోటిచ్చుని రేపు యెన్నికలవగా అడిగినారు. వోటియ్యకపోతే చాకలివాళ్ళను ముగలివాళ్ళను మీవద్ద పనిచేయనియ్యవని కోడే గోపాలకృష్ణయ్య వాళ్ళనే చెప్పినా డు. వోట్లు వేసిన రోజున కంకటాచ లో నున్నాను. ఎన్ని కల రోజున వరదాచార్యులు భూరిపాళ అప్పారావు గంగాధరశాస్త్రి ఫలాహారము యెర్పాటుచేసి నారు. కాశ్యేర్రావుగారికి వోటిచ్చేవారి శర్వాటుచేసినారు. నేను చూచినపుడు 100 మందిపైగా నున్నారు. పోలింగ్ ప్లేష నువద్ద వాశ్యేర్రావు గంగాధరశాస్త్రి అప్పారావు ఆటంక పెట్టినారు. రాజాగారికి వోటిచ్చేవారిని రాజుండా ఆటంక పెట్టినారు. మాడుగంటలగాయతు సాయంకాలము 6 గం టలవరకు ఆటంకపరచినారు.

క్రాస్ పరీక్ష

10 గంటలకు వోటిచ్చినాను. నాయులు పోలింగ్ అఫీ సుకు యెదుటను, వ్యవసాయము లేనందున కోజంతా అచటనే వున్నాను. గంగాధరశాస్త్రి అప్పారావు వాశ్యేర్రావు 2

కొనోటనే వున్నారు. వెళ్ళేవారంతా ఒకదారికే వెళ్ళినారు. ఎంతకుంది ఆగిపోయి చాగో చెప్పలేను. వారిపేర్లు చెప్పవాలను. సమ్మెట నారాయణస్వామిని మాత్ర మెరుగుచును. కొట్ట న ర్వింహం ఆగి పోయినాను. ఆటంకపరచు న్నవ్వారని మున్నబుగారికి తెలియ చేయలేదు. జనసమ్మర్ది మెక్కువగానున్నందున శేకనేయలేదు. ముగ్రామ: న్నరు కొందరు వోటు యిచ్చివుండెదమన్నా. అప్పుడు వారెవ రను లేదు. అభిదేవిలు తిరవలిరావుగారి గుమాస్తాకిచ్చినాము. అదివరకు గుమాస్తాగారిని యెరుగుచును. తిరవలిరావు గారికిని మునసబుగారికిని బంధుత్వమున్నది. ఆందువలన యేదోపని మీద అదివరకు గుమాస్తా వచ్చినాడు. మునసబు వైవాకెవ్వరి కిని అటంకముకుగురించి రిపోర్టుచేయలేదు. అప్పారావుగారు బందరులో స్థిడరు. గల్లనినాను. వాడుకవలన ఆయన నడివర కెరుగుచును. ఆయనకు కంప్లయింట్లు చేయలేదు. కొలపల్లి రంగస్వామిగా రింటివద్ద ఫలాహారము లిచ్చినారు. అరటిపళ్ళు వుప్పాయిచ్చినారు. కాఫీయియ్యలేదు. నేను పుచ్చుకొనలేదు. నాకు అలవాటులేదు. బూరగడ్డ లక్ష్మీనరసింహంగారింటికి వెళ్ళలేదు. అక్కడకు నేను వెళ్ళలేదు. పల్లఫలహారము లిస్తు న్నారు. మాయంటివద్దకు కనిపిస్తున్నది. నేను గింటలు మొద లు 6 వరకు చూచినాను. నేను అరుగుమీదనే కూర్చుని వు న్నాను.

శ్యా—ఉదయం యింటివద్దనే వున్నారా?

సా—వున్నాను.

శ్యా—అప్పుడు ఫలాహారము లిచ్చుట చూచినారా?

సా—నేను చూడలేదు.

శ్యా—మీరు చూడదలచుకొనలేదా? తక్కిన యిద్దరు సాక్షులు 3, 4 గంటల మొదలు అని చెప్పినందున అసాత్వ మును బలపరచ దలచినారా?

సా—జనమెక్కువగా నున్నందువలన చూడలేదు.

శ్యా—జనమెక్కువగా నున్నయెడల అసలే కన్నడరు కదా! ఉదయం ఫలాహారములు యివ్వలేదని చెప్పి,

సా—నేను చూడలేదు.

నుదిమెళ్ల వరదాచార్యులుగారు ఫలాహారము లిచ్చి వారు, ఉత్సాహంతో నాకు తెలియదు. ముగ్రామమువారు రాజాగారికియ్యవలెనని అనుకోలేదు. ఎలిచేటిదిబ్బకు తూములు ఎన్నికలకు పూర్వమే వేసినారు. నేనువల్లి తీసికురాలేదు. తాలూకాబోర్డువారు నేనుంచివారు. పిటిషను చెట్టుకున్నాము.

స్వామి:—అపిటిషనులో మీ సంతకము చేయలేదుకదా?
సా:—చేయలేదు.

స్వామి:—నాకు తెలుసును. మేము పిటిషను చెట్టినా మని అబద్ధముగా నాడు. ఇతనిని అడిగి ప్రయోజనములేదు. ఈ సాక్షి అబద్ధులగురు.

స్వామి:—మరుగు కాల్యమున నేమి?

సా:—నా పూరులంకలలో నన్నది. ఎలిచేటిదిబ్బకు నదిలే నేలేదు. తూములు రాజాగారు తాగ్గను చేయలేదు. తాలూకా బోర్డువారు చేసినారు. ఎన్నికల కారుమనసుల పూర్వము జరిగినది. ఫలాహారముల తీసికున్నవారిపేర్లు చెప్పలేను. వారి గ్రామములు చెప్పగలను. రంగస్వామిగారు వో పైవారికియ్య దలచుకున్నానో నాకు తెలియదు. కావున మా గ్రామములో చివరముగ వున్నాడు. వరదాచార్యులుగారు చిట్టిగూడూరులో సంస్కృతపాఠశాల పెట్టినారేమో నాకు తెలియదు. చిట్టిగూడూరు యె పుడు వెళ్లలేదు. ముగ్రామమునకు మూడు మైళ్ళుదూరములో వున్నది. కావున లోలూరుగడ్డ లక్ష్మీనర్సింహం కోలపల్లి వెంకట రత్నం పెద్ద మనుష్యులు. బూరగడ్డ లక్ష్మీనర్సింహం తిమ్మకు నారాయణ రావు మానపరెడ్డి అప్పయ్య అల్లుడు. అప్పయ్యగారు మున్సి పల్ కవునిలకు అవునో కాదో నాకు తెలియదు. బ్యారిష్టరు రమణయ్యనాయుడు పార్టీవాడేమో నాకు తెలియదు. కోల పల్లి వేంకటరత్నం తాలూకాబోర్డుమెంబరు. ముగ్రామములో వాడె పల్లి ఆంజనేయులు మూలలు మా ప్తరు. ఆయనకెనరు ఉద్యోగమిచ్చినారో నాకు తెలియదు. ఆయన కాపు. మా వోటువిషయమై ఆయనను సంప్రదించలేదు.

రా:—స్కూలుమాస్టరు సంగతి అనవసరము.

స్వామి:—స్కూలుమాస్టరు కాపు. కాపులంతా ఒకటే కనుక యీ సాక్షిమాడ వారీపక్షమేనని చెప్పవచ్చును.

వి. వి. కె:—మీరు రాజాగారి తరపున పనిచేసినారా?
సా:—లేదు.

కోలపల్లి వెంకటరత్నం బూరగడ్డ లక్ష్మీనర్సింహం బంధువులే. జగన్నాథరావునాయుడు రమణయ్యనాయుడు ముగ్రామములో రాజాగారి తరపున వోటు కాన్వెన్షన్ చేసినారేమో నాకు తెలియదు. మా పూరులో మంగలి మూడుగురుల క్రింద వచ్చినారు. అదివరకులేదు. చాకలివాడు కల్పటం నుంచి గిరి మంగలి గూడూరునుంచిన్న వచ్చేవారు. కల్పటంలో చాకలి వాళ్ళు జాస్తి. కోడే గోపాలకృష్ణయ్యది ఎలకుర్రు, నడివాడ తాలూకా. అతను కమ్మకులనుడు. ఎలకుర్రుకును గూడూరుకును పాలిమేర అడ్డుము. వారికి వేరే సంబంధములేదు. గోపాలకృష్ణయ్యకు యెంతభూమియున్నదో నాకు తెలియదు. మంగలివాళ్ళకు భూమి గోపాలకృష్ణయ్యభూమింద నన్న జమో గాకు తెలియదు.

స్వామి:—గోపాలకృష్ణయ్యకును మంగలవాళ్ళకును సంబంధమేమి?

సా:—నాకు తెలియదు.

వి. వి. కె:—ఆయన చాకలివాళ్ళకును గోపాలకృష్ణయ్యకును సంబంధమేమి?

సా:—నాకు తెలియదు.

వి. వి. కె:—ఆయన చాకలి మంగలి యెవరో మీకు తెలియదు?

సా:—తెలియదు.

వి. వి. కె:—మీచాకలి మీమంగలి మీరు చెప్పినట్లు వినరు?

సా:—వినరు (నవ్వు) అవుడవును మానివేస్తావుంటారు.

వి. వి. కె:—డబ్బిస్తే మానివేయవచ్చును. చాకలివాళ్ళను మంగలవాళ్ళను బెదిరించివారు.

స్వామి:—మిమ్ములనా, వాళ్ళనా బెదిరించినది?

సా:—నావోటియ్యకపోతే, వాళ్ళను రాసీయ నన్నాడు.

స్వామి:—గోపాలకృష్ణయ్య బెదిరించినపుడు చాకలివాళ్ళ మంగలి వాళ్ళు వున్నారా?

సా:—వున్నారు.

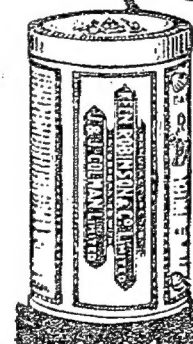
స్వామి:—మంగలి వాళ్ళను చాకలి వాళ్ళను బెదిరించి వారు?

సా:—బెదిరించివారు.

మీరున్న మీ కుటుంబము వాల్లన్న సుకముగావుందురు.

రాబింసన్ బార్ లీని కొని చేయబడిన బార్ లీనిళ్ళను మీరున్న, మీ కుటుంబము వాల్లను బోంచేసినయెడల, మీరుందురును సుఖముగావుందురు. దానిని దినమున్న బోంచేసినయెడల, కడుపులోవుండు, పేగులున్ను, ఏయొక్క బాదలేక రీతిగా వుండును. కడుపులోవుండు యవియన్నియును సరిగావుంటే మీరు సుఖముగా వుండవచ్చును. ఎండకాలములలో యీ బార్ లీనిళ్ళతో నిమ్మపండు రసమున్ను, అయిసున్ను, కలిపి బోంచేసితే, త్రాగుటకు యీ పానకమును దుచిగా వుండేది గాకుండ ఆరోగ్యమున్ను, సుఖముగాను వుండును; జ్వరము గాని లేక వేరే ఏ నొప్పిగాని వచ్చినట్లయితే బార్ లీగంజిగాని లేక ఆ నీల్లుగాని కాచి బోంచేసితే నింజా అనుకూలముగా వుండును. నీలవర్షము పూసివుండు డబ్బిలోనివుండు 1-వవును లేక ½-వవును రాబింసన్ బార్ లీను తీయండి.

ROBINSON'S PATENT BARLEY
రా బింసన్ బార్ లీని తీయండి.

స్వామి:—నీమని బెదిరించివారు? మీరు వోటియ్యకయెడల మంగలి గొరగడు. చాకలి వుత్తికకు అని బెదిరించివారు. వారి నేమని బెదిరించివారు.

సా:—గ్రామములోనికి రాసీయనన్నాడు.

వి. వి. కె. నీవేమన్నావు?

సా:—నేనేమి అనలేదు.

వి. వి. కె:—వాళ్ళేమన్నాడు?

సా:—నీమి అనలేదు.

వి. వి. కె:—వాళ్ళ పేర్లు చెప్పగలరా?

సా:—చెప్పలేను. నా మంగలివాడు గూడూరువాడు. మామంగలిని బెదిరించలేదు. చాకలిని బెదిరించివాడు. పాతేరు ను కొట్టినానని 30 రూపాయలు జబ్బానావేయలేదు. నాకు 1500 అప్పువున్నది. తెచ్చేరు పిచ్చయ్య పెత్తందొడుకువారు. బూరగడ్డ సర్పింహారావును పిమ్మట రాఘవయ్య పీరాస్వామి నారాయణస్వామి బంధువులే.

సా:—ఫలాహారముల సంగతి మీరు చెప్పినారు. నిశ్చయమేమి?

సా:—నిశ్చయమే.

స్వామి:—సారా కల్లు యిచ్చినట్లు తేలిసినది. నిజమేనా?

సా:—ఇయ్యలేదు. నిజముకాదు. నిశ్చయమే.

పునర్విచారణ

యలకుర్రు కలపటంకు దూరము రెండుమైళ్ళ లోపు.

స్వామి:—గోపాలకృష్ణయ్య యింకేవిధముగా నై నా బెదిరించివాడా?

సా:—లేదు.

16 వ సాక్షి వెన్నేరు కృష్ణమూర్తి, కంకటావ 25 యెకరముల పల్లం, 5 యెకరముల మెరక. వోట్లు వున్నది. అని చెప్పుచు నై సాక్ష్యములోని విచారణాంశములను బలపరచెను.

తాను ఫలాహారముకు వెళ్లి వానని చెప్పెను.

క్రాస్ పరీక్ష

నావోటు యిచ్చినాను. మరియొకదారి వున్నది. కావోట్లు ఒకదారినే వెళ్ళుచున్నాడు. మందు దర్వాజావద్ద టంకముజరిగినది. గంగాధర శాస్త్రి, నాగేశ్వరరావు, అప్పారావుగార్లను అటంకపరచినారు. అటంకపరచబడినవారు మొట్ట నారాయణస్వామి, దిట్టా కుబ్బయ్య, నరాలశెట్టి మయ్య, పట్టా శ్రీరాములు మోతువూరు తిరుపతి. వారు వోట్లు యిచ్చినది తేనిది నాకు తెలియదు. 3 గంటల తరువాత వెళ్ళ నీయలేదు. తరువాత వెళ్ళనివారో లేదో తెలియదు. నా గ్రామంవరము 10 గంటలలోపుగ నే యిచ్చినాను.

స్వా:- తరువాత అక్కడకు వెళ్లి యేపిటివరకు తిరు పునైనా సాక్ష్యమివ్వాలనేది సాయంత్రంవరకు అక్కడ నిల బడినారా?

సా:- జనము గుంపులగా నుండుటవలన చూచుచు న్నాను.

రి లగాయతు అటంకము జరిగినది. పొరుగుారి గ్రామా దులవారు మూడింటికొకవచ్చినారు. వారిని అటంకపరచినారు. ఆ పుడు కోలపల్లి రంగస్వామి బూరగడ్డ నరసింహారావు తిప్పరాజు వెంకటేశ్వరావు (కర్ణం) వున్నాడు. కోలపల్లి వెంకటరత్నం లోపల వున్నాడు. ఎవరితోను యీ విషయమై కంప్లయింటు చేయలేదు. అదివరకు అప్పారావుగారిని యెరుగున్నప్పటికి ఆయనతో చెప్పకోలేదు.

వి. వి. కె.- వారిని త్రోసికొని యెందుకు వెళ్లలేదు.

స్వా:- వారు ముగ్ధులగా యున్నది. మీరుచాలామం ది వున్నప్పుడు వారి నెందుకు త్రోసివేయలేదు. అది పర్కాస్ కాదుకదా. టిక్కెట్లు వగైరా అవసరములేదు కనుక యెవరై నను పోవచ్చునాకదా?

సా:- వెళ్లనీయకండ అటంకపరచుచుండగా ఏలా గు న త్రోసివేసేది?

స్వా:- అది వారిల్లు అయితే, వారిప్రకారముచేయవచ్చు ను. ఇంకొకరి యిల్లు అయినపుడు, ఎందుకు త్రోసివేయ లేదు?

సా:- ఒక్కరినేకదా పోనిచ్చేది.

స్వా:- వారు ముగ్ధులగా వున్నాడే?

సా:- ఇంకావున్నాడు. వరదాచార్యులు గారు మ రి ద్ద ర ము గ్ధ రు వు న్నారు. నేను ద గ్ధ రకు వెళ్లలేదు. 10 గజముల దూరములో కూర్చున్నాను. ఇతర ఆధ్యక్షుల తరపున పనిచేయువారు పదిమందివున్నారు. కంకట మగ్రామమే. అయితే యేమి చేస్తాము (నవ్వు). అదివరకు వర దాచార్యులగారి నెరుగుదును. ఆయన ముసలివాడు.

స్వా:- కాశ్యపరావుగారికి వోటియ్యలేదా?

సా:- అడిగినారు.

స్వా:- ఏమి చెప్పినారు?

సా:- ఏమి చెప్పలేదు.

స్వా:- కాశ్యపరావు వున్నాడేరా?

సా:- అందరితోపాటు వున్నాడన్నాను.

స్వా:- కాశ్యపరావుగారికి వోటియ్యలేదా?

సా:- ఇయ్యలేదు.

మధ్యాహ్నం మూడు లగాయతు సాయంకాలము రేగం లవరకు ఫలాహారములు యిచ్చినారు. పోలీసువా రెవలనున్నా రో నేను చూడలేదు. బ్రాహ్మణునిచే ఫలాహారములు తయారు చేయించారు. వాకు తెచ్చిపెట్టినవారు వైద్యులే. తిన్నవాళ్ల పేర్లు జ్ఞాపకమున్నవి. పెన్నేరు కావ్యుడు, కోట వెంకటరత్నం, పెన్నేరు భారతయ్య, కొట్టి రంగయ్య, ఫలాహారములు చేసినవారిలో వున్నారు. వీ రం తా మా పురివారు. ఇతర గ్రామాదులవారుకూడ వెళ్లినారు. పెన్నేరు వెంకట్రా మయ్య బంధువుకాడు, జ్ఞాతి. వెంకట్రామయ్య తండ్రిపేరు రామస్వామి. వా తండ్రి నాగభూషణం. రామస్వామి నాగ భూషణం బంధువులకారు. రామస్వామి నాగభూషణం అ స్సదమ్యుల బిడ్డలని ఏదానాలోను సాక్ష్యమివ్వలేదు. పెన్నే రు వెంకట్రామయ్య మురుగుకాల్వకు తూములు తీసుకురాకే రు. ఎన్నికలకు సంవత్సరము పూర్వము తూములు వేసినా . మీష్టాపురం రాజాగారి ఏ జంటు కోలపల్లి లక్ష్మయ్యలేడు. ఎవ రున్నారో నాకు తెలియదు. అస్వామం జరుగుచుండగా యేమి చేస్తాను. నేనెవరితో యెందుకు చెప్పకోవాలి? లోకు లకు 1000 రూపాయల బాకీవున్నాను. రాజాగారి తరపున పని చేయలేదు. రాజాగారి తరపున జగన్నాధరావుగారు వోట్లు అడిగినారు. రమణయ్య నాయుడుగారిని చూడలేదు. ఎప్పుడు యెన్నడు కోర్టులో సాక్ష్యమివ్వలేదు.

స్వా:- నిశ్చయమేనా?

సా:- మా నాయనకు నాకును వ్యవహారములు జరిగి నవి. నాకు బాకీలు రావలసివుంటే కంప్లయింటు చేసినాను. లోకులకు సాక్ష్యమివ్వలేదు.

సా:- నీవు జవాబిచ్చే విధము చూస్తే జానాలలో తిరిగేఅలవాటు బాగావున్నట్లు కనిపిస్తుంది. ఎన్నిమార్లు సా క్ష్యమిచ్చినావు?

సా:- ఒకసారి.

స్వా:- ఋజువు చూచుకొనగలము. నిశ్చయమేనా?

సా:- మా స్వంత వ్యవహారములు చాల వున్నవి.

స్వా:- ఎన్ని పర్యాయములు? మీ ముఖము చూస్తే కోర్టుకు త్రొత్త వాడవుకావని కన్పిస్తుంది.

సా:- రెండు నూడు స్వంత కేసులలో.

స్వా:- వచ్చిన సాక్షి మొదటిసారి వచ్చాడో రెండవ సారి వచ్చాడో చెప్పగలము. రేపురికార్డు తీసినవచ్చి (ప్రాసి క్కూటు చేయవచ్చును. అందుకని అడిగితిని.

17 వ సాక్షి వెన్నేరు విచ్చయ్య, కంకట

నాకు నలభైయొకరముల వల్లము వున్నది. వోటువున్న ది అని చెప్పమ పై సాక్షి విచారణాశ్రమమున బలపరచెను.

క్రాస్ పరీక్ష

గల్లంతు రెండు గంటలవరకు జరిగినది. కాశ్యపరావు గారికి వోట్లు యిస్తానన్నవారిని మాత్రమే లోపలికి పోనిచ్చి నారు. త్రోసుకు వెళ్లినారు వెళ్లినారు. తక్కినవారు ఆగిపో యినారు.

ఎంతమంది లోపలికి వెళ్లినారో చెప్పలేను. చిట్టిగుడ్డూరు మలవాళ్లు వర్తల్లపల్లివారు జక్కంపల్లవారు తిరిగి వెళ్లిపోయి నారు. కాశ్యపరావుగారి మనుష్యులు వీరిని ఆపివేసినారు. కల్పటంవారు వోటుయిచ్చినారు. నేను వోటు 10, 10½ కు యిచ్చినాను. వోటిచ్చినతరువాత వెళ్లి తిరిగివచ్చినాను. ఒంటి గంటకువచ్చి రిల వరకు వున్నాను. పోలీసువారు లోపలకావాలా వున్నారు. బయట గుమ్మరిందగ్గర కన్పించలేదు. బజారులోను కన్పించలేదు. కర్ణం గారు మేము వోటుయిచ్చేటప్పుడు వున్నాడు. పోలీసుఆఫీసరుపేరు నాకు తెలియదు. అటంక పరచున్నారని ఆయనతో చెప్పలేదు. కర్ణం మున్నబులతో చూపలేదు. నా పూర్వకా చెప్పిన ఉద్యోగములతో చెప్పాన లేదు. రెడ్డిగారి తరపున రాజాగారి తరపున ఏజంట్లు వున్నారు. కోలపల్లి లక్ష్మయ్య రాజాగారి ఏజంట్లు. రాజాగారి తరపున తీసినవచ్చి వోట్లు వేయించేనా రెవరలేదు. నేనువద్ద ఘూరు 100 మంది వున్నారు. ఉన్నవారెవరు అటంకపరచుచుంటే కలగలేమోలేదు. ముగ్ధులకు త్రోసివేసి లోపలకు వెళ్లుటకు ప్రయత్నము జడగలేదు. ఎవరు కేకలు వేయలేదు. గమ్మము వద్ద నిలబడివున్నారు. వద్దని చెప్పినందున పూరకే తిరిగి వచ్చినాము. పోట్లాట జరుగకుండు నిమిత్తము తిరిగివచ్చినాము. ముగ్ధులలో ఎవరు వద్దన్నది చెప్పలేను. అప్పారావుగారి వదిలెర కేసును. నాశ్యపరావు వదిలెరకు చూచినాను. మనమంతా కాపులము. యిట్లా అటంకపరచుట మంచిదికాదని నాశ్యపరావును అడుగలేదు. 2 గంటలవరకు ఫలాహారము తీస్తున్నారు. పోలీసుప్రేమవద్ద వీధిలో చూస్తు నిలచున్నాను. ఫలాహారములవద్దకు వెళ్లివచ్చినాను. నన్నెవరు పిలువలేదు. సాక్ష్యము చెప్పబలసినట్లుందని నా కెట్లు తెలుసును? ఫలాహారాలు చేస్తూంటే చూస్తున్నాను. వరదాచార్యులుగారు గంగాధరకాస్త్రీ ఫలాహారాలు పంచికెట్టివారు. నేను వెళ్లేసరి కి 60, 70 మందివున్నారు. పూర్ణు చెప్పగలను కాని పేర్లు చెప్ప లేను. నేను వెళ్లినది ఒక్కపర్యాయమే. మురుగుకాల్వకు తూము లువేసినారు. బయటనుంచి ముక్కొల్లుపోయే రోడ్డుమీద యెన్నికలకు నాలుగైదుమాసముల పూర్వము వేసినారు. నేనుకా ని వెంకట్రామయ్యగారు కాని నాటిని తీసినారా లేదు. తా లూకాబోర్డువారు వేసినారు. తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు ఎవరో చెప్పలేను. రాజాగారి తరపున యెవరైనా వచ్చిరేమో నాకు తెలియదు. జగన్నాధరావు వాయుడు మండలి రామస్వా మి రాలేదు. నాకు రెండుమాడు వేలు బాకీలు. తటనర్తి రామ బ్రహ్మంగారికి బాకీట్టులేదు. కోలపల్లి వెంకటరత్నంకుమారుడు నేను వడ్డకులము. చివరవరకు యెవరికి వోటిచ్చుటకు నిశ్చ యించుకొనలేదు. వెంకట్రామయ్య కృష్ణమూర్తి నేను తాతా సహోదరులు.

పునర్యిచారణ లేదు.

18 చొప్పరపు నాగయ్య, మండవల్లి

నాకు పదియొకరముల భూమివున్నది. వోటరును. కాశ్య పరావుగారికి నోటుయిమ్మరి ఉప్పలూరి ముత్తంరాజుగారు అడిగినారు. రెండుమాడు పర్యాయములు అడిగినారు. పోలీసు రోజున చెరువువద్ద అడిగినారు. తెల్లవారు ఝామున అడిగి నారు. వోటివ్వవలసినదని అడిగినారు. నేను మాట్లాడలేదు. ఎప్పు డు అడిగినా మాట్లాడకుండా వున్నావు. కొంపలు తగులపెట్టి స్తామని అన్నారు. వోట్లు యియ్యనంతమాత్రమున ఆ ప్రకార ము చేస్తారా చూతాము అన్నాను. పోలీంగ్ ప్రేమనుకు వెళ్లినా ను. ముత్తంరాజుగారు కనపడ్డారు. వోటర్లతో మాట్లాడు చున్నారు. ముగ్ధురే దెబబసయ్యచాకలిపిచ్చయ్యలతో మాట్లా చున్నారు. పదిరూపాయల వోటు వారిచేతికిచ్చి సారాత్రాగి వోటివ్వన్నారు. ఘూరు 21 మందికి పంచిపెట్టుచున్నారు. ఆ రూపాయలు వున్నవని 25 మంది సారా దుకాణము దగ్గరకు వెళ్లినారు. గంటపేపటిలో వారుతిరిగివచ్చినారు. ముత్తంరాజు

గారు నేటువద్ద నిలచి ఒక్కొక్కవోటరునే లోపలికిపోనిస్తున్నా రు. ఇతరవోటర్లును రానియలేదు. గంటరెండుగంటలవరకు అటం కపరచినారు.

స్వా:- వోటియ్యకుండా యెంతమంది వెళ్లి పోయినారు?

సాక్షి ఆలోచించుచు నిలబడెను.

సా:- నీముఖము చూస్తేనే అబద్ధము చెప్పదున్నట్లుగ కన్పిస్తుంది.

సా:- ఎవరును వెళ్లి పోవుచుండగా నేను చూడలేదు.

క్రాస్ పరీక్ష

ముత్తంరాజుగారి గ్రామము చావలిపాడు. ఘూరు నాలుగుమైళ్లలో వుంటుంది. ఆయనకు మాగ్రామములో బంధు వులు లేరు. మాపూరులో విశేషము కాఫులు. కాఫులకును కర్ణం అయ్యపరాజుగారికిని పార్టీలు వున్నవి. కాఫులంతా కొట్టారని ఆయన ఛార్జియిచ్చాడు. ముత్తంరాజుగారికి మా గ్రామంలో పలుకుబడివున్నదో లేదో నాకు తెలియదు. పోలీంగ్ రోజుకు పూర్వము రెండుమాడుసార్లు వచ్చినారు. ముత్తంరాజుగారు మాట్లాడినపుడు గుడివాడ మద్దిరామయ్య వెంకటప్పయ్యలు వున్నారు. వారు సాక్షులగా వచ్చివున్నారో ఇట్లు తగులపెట్టుతా నని మాముగ్ధులతో చెప్పినాడు. అదివరకు రాజాగారి తరపున పాపురాల అంజయ్యగారు వచ్చినాడు. కాజ వెంకట్రామయ్య రాలేదు. రాజాగారికి వోటిస్తామని వాగ్దానము చేయలేదు. ముత్తంరాజుగారు రాక పూర్వము కాపులు నిశ్చయించుకున్నారేమో. నాకు తెలియదు. నేను నిశ్చయించుకోలేదు. ముత్తంరాజుగారు అడిగినపుడు యిస్తానని చెప్ప లేదు. యివ్వనని చెప్పలేదు. మాట్లాడకుండా పూరుకుంటే, యిట్లు తగులపెట్టినవన్నారు. అంతకుపూర్వము గుడివాడ వెంకయ్యగారి మేడమీద మీటింపుచేసినారేమో నాకు తెలియదు. మున్నబుగారు కాపు. మాబంధువుకాడు. మద్ది రామయ్య వెంకటప్పయ్యకు బంధువే. మేము మున్నబుగారితో చెప్ప లేదు. ఆప్పటినుంచి యిప్పటివరకు యెవరితో చెప్పలేదు. రెండువోట్లు పోలింగు జరిగినది. బోర్డుస్కూలు పోలింగుకు వెళ్లినాను. అక్కడ మున్నబుగారిని చూడలేదు. పోలీసు వారిని చూడలేదు. లోపలికి వెళ్లలేదు. వారురాకముందే నేను వోటుయిచ్చినాను. ముత్తంరాజుగారు 9-10 గంటలలో పున వచ్చినారు. వోటిచ్చి నిలబడినాను. పూరువారంతా వున్నారు. చూదామని నేను నిలబడినాను. అన్నిగ్రామముల వారు ఘూరు 100 మంది వున్నారు. బయటకేటువద్ద నిలబడి నారు. ఏమిగలభా జడగలేదు. ముత్తంరాజుగారు తాలూకా బోర్డు మెంబరో వైస్ ప్రెసిడెంట్ నాకు తెలియను. కమ్మ రులు చాకర్లు మండవల్లివారే అదివరకు ముత్తం రాజుగారితో పరిచయములేదు. అంతకుముందు ఆయనను చూచినాను. కుమ్మరి పెన బహయ్యకు పదిరూపాయల నోటుయిచ్చినాడు. ఇంకెవరో వున్నారుగాని గుర్తు లేదు. మామున్నబుగారు లేడు. డబ్బిచ్చుట తప్పని నేను మండలించలేదు. ఇక్కడ తిరపతిరా యుడు మాపూర్లోనే వున్నాడు ఇప్పుడు బందరులోవున్నాడు. మాగ్రామంలో రెండు సంవత్సరములున్నాడు కాపుపత్రి కను పెట్టినాడు. ఆయనకు కాజ వెంకట్రామయ్యకు స్నేహ మేమో నాకు తెలియదు. ఇప్పుడు నత్తసాగని పత్రిక వేర్చు న్నాడు. మున్నబుగారు నాకు మేనమామ కాదు. బంధువు కాదు.

పునర్యిచారణ లేదు.

19 వ సాక్షి గుడివాడ వెంకటప్పయ్య మండవల్లి పై సాక్షిని బలపరచెను. క్రాస్ పరీక్షలో కూడ ఆ ప్రకారమే చెప్పెను.

బీజ్ బంద్ - నీరే పోయిన ప్రీత్యమును గట్టిపరచుటకు లోక ప్రసిద్ధిచెందినది. స్వస్థముందుగాని మాత్రముతో గాని నీర్యము ఫలితమునుచూచు యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యౌవన మొసంగును. ఎంతబలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో నగములకు బలము నిచ్చి సుసాధనుఖము అనుభవించునట్లు చేసి సంతాన సంతులంగజేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మూత్రలు నీ|| 1-కి 2-0-0. వి. పి. చారివేరు.

ఆర్యవైద్యాశ్రమం,

5 వ కడపమండల గ్రామోద్యోగుల మహాజనసభ

కడపలో 27-11-27 తేదీన జరుగుట

శ్రీమతి ఆర్కాడు పరమరామరావు, ఎం. ఎల్. సి., గారి అధ్యక్షోపన్యాసమునందు యీ కింది భాగములు ముద్రితములు.

గ్రామపరిపాలనావిధానము

మనపు గ్రామ పరిపాలనా విధానము మిక్కిలి బాగుగా నుండెడిది. ప్రతి గ్రామమును స్వతంత్రమైన పరిపాలన సంస్థగా నుండెడిది. గ్రామముల సాంఘిక, ఆచారవ్యవహారముల, వ్యవసాయాది యితరపనుల ఉపయోగార్థముగా మేకేవి యనవరములూ, యవన్నియు మిక్కిలి తెలివితో గ్రామముల మధ్య బడి యుండినవి. గ్రామములలో నుపాధ్యాయుడు, పోలీసులు, వైద్యుడు, కమ్యూర, కమ్యూర, చాకలి, మంగల, మతము చర్యకారులును, యింకను గ్రామ జీవనసాధనమునకు మిక్కిలి ముఖ్యముగా కావలసినవన్నియు నొకరు యితరములనుగా నున్నచిన్ని చిన్న గ్రామములందునూ ఉండెడిది. గ్రామపరిపాలనావిధానమును రెడ్డి, కరణములు నహించియుండిన పదవులు కేవలసామాన్యమైనవి కావు. గ్రామపరిపాలన నెరవేర్చుటకు వీరిలపురే ఆధారభూతులుగనండిరి. కనుకనే యీ యుద్యోగముల నిర్వహణగను, గ్రామములం దెక్కువ పలుకుబడిగలవాడగు నుండవలసి వచ్చెను. ఈ కారణములచేతనే అనేక కేటాబులనుండి యీ యుద్యోగము లోను కలుగుచున్నంతటి ప్రతిభావంతుల పరంపరయందే చెందుచుండి, యీ గ్రామముల పరిపాలన మనభవిష్యత్తునందుండి. అయితే మన ప్రతిభావంతుల మారంత్రమైనవారే గ్రామముల ప్రజల కీర్తియందు, ప్రభుత్వము పూర్వపుటాచర్యప్రాముఖ్యమైనట్టి గ్రామములు యా ప్రమాణమైన పితృమును కనుకొనిన మాంశము.

ఇప్పటి గ్రామములపరిపాలన సాధారణముగ ననేక కారణములు నొకరినొకరు మున్నవి. కాని గొప్ప గొప్ప రాజకీయవేత్తలు, మనపల్లెటూర్లు పాడగుట, ప్రభుత్వముచేత కారములయొక్క, పయత్న పూర్వకముగ వారు గ్రామముల నిర్వహణకు బాల్పడినట్లు నుండియున్నారు. గ్రామముల వైవాచిక కారణములవలన విపులముగా, చర్చించుచు యనవరము అయితే గ్రామము పూర్వపుటాచర్యపదవిని గోల్పోయి దురవగామామైన వైద్యునికి వచ్చినవనిమాత్రము చెప్పక తీరదు. తన దేశపుటాచర్యుని నిన్నులందుగల ప్రతిభావంతుల, గ్రామసంస్థల పునరుద్ధరణకై నడుచుచు ప్రభుత్వ ర్యమునై జెప్పినట్టి ఈ గ్రామములందు రెడ్డి కరణముల యుద్యోగములు ప్రాముఖ్యములైనవని వానిని చక్కచేయుటయే యిప్పటి ముఖ్యమైనది. ఈ యుద్యోగముల నెరవేర్చుట యీ రెండు యుద్యోగములందును యోగ్యులను పలుకుబడిగలవారిని మాత్రమే నియమింపవలెను ఈ యుద్యోగము లొక్కరినొకరుగా జేయబడినట్లుగాని యిట్టివా రాయుద్యోగము లకేతీంపరు. వీరికి స్వల్పసామూహికావస్థయైన వేతనములమాత్ర మొసగిన చాలుననుట సరికాదు.

కొంచు ముడలాధిపతులు (కలెక్టరులు) ఈ యుద్యోగములు వంశపారంపర్యపు హక్కుగలిగి యుండవలసియు, ఆలాగుండేనీ, యాపదపుల నాక్రమించి అందరి కార్యక్రమముల నెరవేర్చుటకు తగిన క్లిష్టాధిపతులు గల యుంతులు, ప్రజలముల కవకాశము లేకపోవునని చెప్పుదురు. అయితే యిట్టి ముడలాధిపతులకు మన దేశపుటాచర్య చక్కగా చెల్లివనినూ, తమ చెప్పవలసియున్నది పట్టపర్తిలలో నుండి యెల్ల, చేరుటకు పనికి తగినగాదు యవసర నందు ప్రజల కేటాబులవారి యభిప్రాయము కావాలి! అంతకంటె నెక్కువ ప్రమాదముండదు. నుమాస్తా లేక చచ్చేరిలలోని యితర ప్రజాపాలకుల యుద్యోగములను, గ్రామోద్యోగములను కొంచెమేరియు సమానప్రతిభిత్రేమ వై యుద్యోగము లున్న తపాకాలలండి వెలువడిన అనేకయుంతులచేనైన చేయుటవచ్చును కాని, గ్రామోద్యోగము లిట్టివికావు. ఈ యుద్యోగముల నెరవేర్చుటకు బాధ్యతాయుక్తములైన కార్యములగునక సాంక పాకాలలందు డి నెలవకే పట్టపర్తిల యింతిమాత్రమునకేగాని, ఎక్కువ మేభాకర్త గలిగితే నాక్రమనకేగాని, అనుభవములేని యవసరు నిర్వహించువారు ఈ కారములు జేయుటకు గ్రామమునందు పలుకుబడి యుండినట్లుగానిసాధ్యముకాదు. అందుకుగాను గ్రామమునందు గౌరవముండవలెను. ఎక్కువవేతనము లిచ్చినమాత్రమునకే ఆ గౌరవమురాదు. పూర్వకాలందు గ్రామోద్యోగములకు, వారి కుటుంబీకులకును, గ్రామములకుగలట్టి నిర్వాహములే యాగౌరవమునకు మూలకారణముగనుంకి, అట్టి యుద్యోగముల విజయము కులభిసాధ్యముగ నుండెడిది. పూర్వపుటాచర్య అలంబించినట్లుగాని, గ్రామములందు మనుషులెట్టి సత్వ పీకరమైన పనిములు గలగలకావు. ఇట్టిపనిములు ప్రభుత్వమువారి జలవంతులైన గలగుననుట కల్గి.

గ్రామోద్యోగులకు మును యింతటితో నిలిపెదను. ఇక గ్రామసాకలల విషయము విశేషముగ చెప్పవలసినదేము. అయితే వీరినాకరీమాద వంశపారంపర్యపు హక్కుగలిగి, నాకరీ యనామలెక్కడనకేగాని గ్రామములు మనుషులవలె నుండవు.

గ్రామములయొక్క క్షేమమునకు ముఖ్యధారములైన నితరవృత్తులనుండియే వచ్చుచున్న, వేటిపరిపాలనాని కింపుకే నియు ననుకూలములేవు. ప్రతిపాలముగ నున్నవని మాడచెప్పవచ్చును. ఇప్పటి గ్రామములందు తమనాగలిని చక్కచేయు వందరిలేకను, తమ బోక్సెలను కట్టియున్న సామర్థ్యముగల చర్యకారుడు లేకను, తమ కట్టుసరిచియున్న కమ్యూరీలేకను, చాలదురవస్థల కెందుచు న్నారు. ఈ పరికరములను చక్కచేయుటకును తమ గ్రామములలో, పని నాంధ్రు లేక పట్టపర్తిలకు రావలసిన దురవస్థలకు గ్రామములు పాలెమున్నారు. ఇట్టిపనిములు దేశాభ్యుదయ చిహ్నములని యెంతమాత్రమైన చెప్పవచ్చునా? చాకలి, మంగలి వాండ్రునూచారము చెప్పనక్కరయేలేదు. అచ్చటచ్చట వసన కర్మాగారములను, ధావకకాలలను, ఏర్పడినందున, స్వయంశ్రుకర్మసాధనములగు "గిల్లెటి" మంగలకత్తులు వట్టి నుండి దిగుమతి యగుటచేతను, వైవిధ్య చాకల మంగల వృత్తులవారు, ఇప్పటివారికి యవసరమే కాకపోయిరి. ఇదియంతయును నవనాగరికత దిగువంకితముకొండ సర్వావరణము మన ప్రతిభావంతులకు కింద, పెరుగజొచ్చెను.

మనకోయూరగా! గ్రామపరిపాలనావిధానమును మనపూర్వీకుల దృష్టిపరచునట్లు మనమొక విద్యార్థులమైమో మారేయొందింపవలసియున్నది. పూర్వకే యాదాయకమైన ప్రాచీనపరిపాలనాకరీ మాంశము అట్టియున్నట్లే లేజాపుంజ ప్రాసారమును కొనాడవలెనో, లేకయిదేరీతిగా క్రమక్రమముగ క్షీణింపవలెనో యాచింతపడవలసి మిప్రభుత్వ ప్రవృత్తుకాదా? మనము భవిష్యత్తు యితరకర్మములందుగా నిర్వహించు, మనము, జననము, మనగర్భదాడిద్రవ్యము మొదలైనవియు గ్రామసంస్థల కీర్తియందువలన నెచ్చిన పరిపాలన వేరుగ జెప్పనక్కరలేదు. గ్రామములను విడిచి చచ్చువానామలలో నివసించవలెననుకోకె- జనులలో నంతకంటె కెక్కువగా సాదమాపులయే నీకారణముననే. మనపురే కీలంపూసిన రాచబాబుల తల్లితల్లులు, ధామావర ప్రదక్ష్యక మందిరములు (సినిమాలు, వ్యాపారముక్తి దానినొకమాటు, ఇంపునింప నాటక ప్రదర్శనసినములు, మధురగానముల విశేషము గాయక సమాజములు, సాయంసమయముల నేపాట్యములు పరగావేమే నుఖసలములు జేయుటకు విరామముందిరములు, ఇవిన్నియు పట్టాముల నాకర్షణీయములగు నొనర్చుకొన్నవి పట్టాములది యిట్టియాకర్షణములు, గ్రామములయొక్క జనసమృద్ధియు తగ్గించుటయే కాక రైతులను దాడిద్రవ్యదేవతలచేసి, యుంబాధానిమున్నుల జేసియున్నది. దేశపరిపాలనావిధానమును జక్కచేయుటకు గ్రామసంస్థయే పునాదిగాన, దానిని బలపరుచుటయే మన ప్రభుత్వ ప్రవృత్తుల దృఢముగా జేప్పెదను. మనదేశము రాజకీయ పరిస్థితులను వృద్ధిపొందునన్న, మనమందరము గ్రామసంస్థల పునర్నిర్మణముగా జేయుట ముఖ్యధర్మము.

గ్రామోద్యోగుల వేతనములగురించి.

గ్రామోద్యోగులకు వేతనములగురించి యిదివరలో నేనుజెప్పియున్నాము. అదికాక, యాచింతపడవలసివలసినది పూర్వపు హక్కుగల జనముల సేయవలసినది వారిలో కనెక్కడను. ఈయుద్యోగముల కిచ్చవలసియుండెడి భూములను పట్టాధిపతులకొప్పొచ్చు ప్రభుత్వమువారు చేసిన తప్పులలో మిక్కిలిగావు. తీరికయి యిప్పటియేర్పాటు గ్రామోద్యోగులకు పూర్వముండిన పూర్వపుటాచర్యము తగ్గించినది. ఒకవేళ కొంచెము తీరికము పొచ్చించినను నాయుద్యోగములకు మనుషులకరవము రాకాలదు. తీరికయి పూర్వముండినట్టికిన్ని యాయుద్యోగముల వంశపారంపర్యపు హక్కుగలిగినదిగానే కొన్ని మండలాలలో పరిగణించుచున్నాడు. వేతనములేర్పాటుచేసి, పట్టాధిపతికి యుద్యోగముల విడిచినందున, ఆయాగ్రామములకే కాక యితరములకు అందగలవేళింతురు. అట్లు ఇతరులు ప్రజలకిచ్చిన, గ్రామములకు వారికిపలుకుబడిలేక, వ్యవహారముల తీర్చుటకును, కలహముల జడంచి కాంతి గ్రామమున వెలకొల్పుటకు సమర్థులై యుండురు. కావట్టి యాయుద్యోగములు వంశపారంపర్యపుహక్కుగలిగి యుండునట్లు ప్రభుత్వమువారికి మనవిచేయుదురని నేను నమ్ముచున్నాను.

10 రోజుల విరామముగురించి

వ్యాపారవ్యవసాయ కార్యములతో కలుగుపాపముల జనుపుకొనుట, ప్రతివెలలో 10 రోజులు విరామము సమగ్రమైనదిగాని, గ్రామములందు మనుషులెట్టి సత్వ పీకరమైన పనిములు గలగలకావు. ఇట్టిపనిములు ప్రభుత్వమువారి జలవంతులైన గలగుననుట కల్గి.

కొని, గ్రామమునకువచ్చు ప్రభుత్వోద్యోగులను దానాన దానుగగ ప్రవర్తించు దురవస్థలొకటొకటగును, ప్రయత్నింతురని మిక్కిలి సానుభూతి నేనుజూపగలను. అట్టిగొల్పినది మిక్కిలి నేని మీ పనుల నిర్వహించుకొనుటకు మిక్కిలి క్లుప్త విశ్రాంతియుండకపోదు. తాలూకాకచ్చేరిలోని చిన్న యుద్యోగుల మొదలు పెద్దయుద్యోగులవలకునక, మీ గ్రామములకువచ్చు ప్రతిపాట్లమొందువారికిని, మీరెంతయిది మిక్కిలి యుండవలసియున్నదో మిక్కిలి తెలియును. అయితే మీరు వారికి మీ గ్రామములలో సహాయము చేయకూడదని నేను చెప్పటలేదు. దాస్యముమాత్రము ననవసరమని చెప్పచున్నాను.

విచారణసంఘము

మిక్కిలి కలుగునట్లు వృద్ధిపలుపలెనో యాలోచించుటకు ఉద్యోగములను ఉద్యోగితరులను మిక్కిలి ఉండి యిద్దరుప్రతినిధులను, నొకవిచారణ కమిటీగా నేర్పడుట నాకుసమర్థము. ప్రభుత్వము వారి మేలుకొనక వారు మిగిలిన మర్యాదల గాపాడవలెను.

సానికపరిపాలనా చట్టసవరణ

లోకలు బోర్డులకు రెడ్డి కరణముల కేల భేదమేర్పలుపలెనో నాకుదెలియున్నది. సానిక, సామ్రాజ్య కాసన సభలకుప్రతినిధులుగ నిలుచుటకు ఇట్టిభేదము లేకుండినను, లోకలుబోర్డులన్ని కలలోమాత్ర మిభేదమేల యుండవలెనో నాకు తెలియుచున్నది. ఈభేదమును నివారణకై యాప్రమాపుటకు తగుప్రయత్నములు సలిపియుండవలెను. ఈ విషయమును గూర్చి చట్టసవరణ త్వరలో కాగలవని నానమ్ముకము.

గ్రామపంచాయతి చట్టము

ఇప్పుడుండే గ్రామపంచాయతి చట్టముందు మిక్కిలి లోపమున్నది. లోపములందులకునే పంచాయతిచట్టము ఆచరియందు సాధారణముగా న్యాయముకలుగుటలేదు. ప్రతియొక్క వ్యవహారముందును అయిదుగురు పంచాయతిదార్లు కూడి తీర్పుచేయుటకంటె, ఒకగ్రామములోనైనా, లేక కొన్నిగ్రామముల సమాహములైనా నుండు, పెద్దమునుపుల నిరవది మందిని యెన్నుకొని వారిసందర్భి నొకకమిటీగాజేర్చి, కక్షి దార్లు వారివారి వ్యవహారములను, నీయురువదింటిలో నయిదుగురు పంచాయతిదార్లు నెన్నుకొని, తమవ్యాజ్యముల పరిష్కరింపమని చెప్పిన నిష్పత్తివలెకాక న్యాయము దొలపనని నాభావము. ఇప్పుడు దాచరణలోనుండే పంచాయతిచట్టమునకు పైచెప్పినట్టిగా సవరణ చేసిన నిష్పత్తుండే యాక్షేపణలొందవు. పంచాయతికోర్టులను నిర్ణీతకాలమును తనికీచేయవలెను, రిజిస్టరులు, రికార్డులు, ఎగయిరాలు పద్ధతిపూర్వకముగా నుండవలెను, ముఖ్యమైనవి నాయుద్దేశ్యము.

వ్యాజ్యకారణములైన లావాదేవీలు జరిగినపుడునుండి న, వారిపై నిగిలుదావాల చేయుట మిక్కిలి కష్టసాధ్యములుగా నున్నది. ఎందుకనగా పంచాయతి అప్పపకారం, ప్రతివారులు వ్యాజ్యకారణములు పుట్టినచోట్లనుండి, ఎక్కడకో జేకాంతరము నల్లియుండినను వారునివసించుచోట్లనే వ్యాజ్యముల దాఖలుచేయవలెనని యున్నది. అయితే అప్పప్రకారం దాఖలు దాఖలుచేయడంబట్టి, వారులెంతకష్టములకు బాల్పడిననో మారేయొందింపురు. అట్లుకాక వారునుండుచోట్లనే దాఖలు దాఖలుచేయవచ్చుననిన, ప్రతివారులకష్టమునకు బాల్పడిన యవని చెప్పవచ్చును. ఏయేదాఖల యందట్టి కష్టములందునో వానినిన్నిటిని కక్షి దార్లుకు మారు పట్టిళ్లు జుంపునిలకొర్టులందు దాఖలుచేసిన నీకష్టము నివారణమగును.

ఆర్యులారా! ప్రతిగ్రామమునకు భుక్తనాయకుడు, పలుకు, మొదలూ, మన్నన సానిక. నామములతో రెడ్డు అధికారమును నలాయించుచుండెడివారు. వారికి సహాయముగ ప్రాతికోటిల ఒకరింబుటకు కరణములండేవారు. వీరిద్దరును కలిసి సర్కారుకు కట్టవలసిన ప్రాముము పరిష్కారము జేసుకొని ఆయాతరుణములలో కట్టమా, గ్రామసాఖ్యమునకు బాబుదార్లగును, చిన్నచిన్న నేరములు జరిగినప్పుడు గ్రామముల పనులమున ఆ నేరముల విచారణ జేసి, నేరము చేసినవారికి దండనధింపమ, నిధిలెకగాదాలు తామేగాని, పంచాయతిమాలముగాని పరిష్కరింపుడు, గ్రామముల తలదండ్రులవలె గ్రామోద్యోగులండేవారు. రాజు ఎక్కడనున్నది గ్రామములకు తెలియదు. ఇట్టి ప్రభుత్వమును దాల్చినను గ్రామోద్యోగులు గర్వితులై వర్తింపక న్యాయాన్యాయముల సమగ్ర పరిశీలించి న్యాయమార్గము జూపుమా లిమ్మగ్రామముల యభివృద్ధియే ముఖ్యోద్దేశ్యముగ చెట్టుకొని పాలించుచుండెడివారు. ప్రజలకుడే ప్రయోధికాలందు భక్తినికావలెనో మె

లగడివారు. ఇప్పటివరకే గ్రామాధికారులు పర్కారు నేవకులు కాక గ్రామస్తుల ప్రతినిధులుగ నుండేవారు. ఇట్టి ప్రభుత్వము దాల్చియుండిన మునుపటి గ్రామాధికారులవలె మీరును నుండవలెనని నాయభిప్రాయమున, నేను జెప్పబోవు ఈ క్రిందియంశములను గమనించి మీ గ్రామములను, సాధ్యమైనంతవఱకు వాని ననుసరించి యభివృద్ధి చేయుట మీయొక్క ముఖ్యధర్మమని నేను తలచుచున్నాడను.

(ప్రతేక పెట్టెలపైన ముఖ్యంశము లేవన)

1. ఉచితపకనముందిరము.
2. ఉచితగ్రంథాలయము.
3. పరమతిసంఘములు.
4. ఎక్కడెక్కడ సాధ్యమో అక్కడక్కడ ఆడవిపంచాయతీ సంఘములు.
5. వ్యాయామశాలలు.
6. నీటిపారుదల సంఘములు.
7. గ్రామరక్షణము చేయవలసిన గ్రామపాలకులూ, గ్రామస్తులే గ్రామరక్షకసంఘములుగ నేర్పడి గ్రహీతులు టలు. ఈతిబాధల కాలముందు రోగపీడితుల నుపశమించు నేపా సంఘములు.
8. మిక్కిలి అవశ్యమైన చేతిపనులు చేతిరాట్నములు చేతిమగ్గములు నెలకొల్పుట.
9. భజనమేళములు.
10. అస్పృశ్యతానివారణ.
11. మద్యపాననిషేధము.

జీవామృతము

(రెడీమెంట్ చేయబడినది)

శ్రేష్ఠమైన బలవర్ధకావధము

ఆయుర్వేదాశ్రమం, 151, గోవిందప్పనాయునిబిడ్డి, హైదరాబాద్ 287 మద్రాసు.

ది మద్రాసు ఆంధ్ర నదరక

మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇకాకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

1928 సం॥ ఏప్రిల్ మొదలు తరువరి 12 వ పనులకు కావలసినతోలు, తోలుచే చేయబడిన వస్తువులు, చీపురులు, బట్టలు, తగరపురేకు, తాళములు, లాంపులు, గాజుపానగ్రి, ఫిటింగ్సు, గుడ్ల, కెడికల్ వస్తువులు, తాళ్లు, పబ్బు, గోతములు బొగ్గు మొదలైనవాటికి మద్రాసు అంకు సవరణ మరాటా రైల్వే, (ప్రాప్రైటరీ, మద్రాసు) ఏజెంటుగారిచేత 1928 జనవరి 31 వ తేదీ నాయంత్రం గం 3 వరకు పెండ్లర్ల టీనికొనబడును.

పెండ్రు పాములు పెరంబూరులోనున్న ఆక్టింగు కంట్రిలరు ఆఫ్ ఫోర్స్ వారివద్దనుండి రు 3 పెంకు పొందవలెను. ఆపైకం తిరిగి వాపసు యివ్వబడదు. ఫారములు వి. పి. ద్వార పంపబడవు

పెండ్రు నీలుచేయబడిన కవర్లలోనే పంపవలెను. కవరుపైన "మిసలేనియస్ ప్రొఫ్యూ సప్లయిమిత్తం పెండ్రు" అని వ్రాయబడియుండును. అకవర్లు పెండ్రుఫారముతో కూడ సప్లయి చేయబడును.

ఏ. సి. టర్నర్,

ఆక్టింగు కంట్రిలరు ఆఫ్ ఫోర్స్.

ఎవ్వడును మేలైన సరకు నేకొనుడు

కడచిన 9 సం॥

రములనుండి ప్రజల మెప్పునుబడిన ఇందులో తెలుపబడినట్టి దారపుసంయలు, నలలను కొనుడు. మిక్కిలి సాధ్యమైన, గట్టిదారములతో అల్లబడినవి. వస్త్రములకు ప్రత్యేకగర్లు గలవు. వివరములకు ఈ దినపత్రికాసమునకు ఆంగ్ల భాషలో వ్రాయవలెను ఆర్. ఎస్. ప్లాట్టర్, 87, లింగి శెట్టిబిడ్డి, మద్రాసు.

నానత్యాన్వేషణము

మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

నాలుగవ భాగము 27-వ ప్రకరణము

ఆహారవిషయమున మరెకొన్ని పరిశోధనలు

నేను మహానాక్కారుకర్మములను పకలకరణముచేత నగూడ బ్రహ్మచర్యమును జరుపవలసింది. సత్యాగ్రహమును సాగించుటకు పరిత్రేతను గడించుటనుపరముగాన దాని వార్తించి అధికకాలమును సత్యాగ్రహముకొరకు వినియోగింపగోరుచుంటిని కావున నేను మరెకొన్ని మార్పులను చేయవలసినదని. ఆహారవిషయమున మార్పునియమముల నవలంబింపవలసి వచ్చినది. వెనుక చేయబడిన మార్పులను నే నాలోగ్యాభివృద్ధి కొరకు చేసితిని. ఇప్పుడు చేసిన మార్పులును మతాచారముల సం దర్భమున చేసితిని.

ఆహారనియమమును ఉపవాసప్రత్యమున నేను ముఖ్యముగా నవలంబించితిని. జీవ్యాచారల్య మంతరించినగాని సంభోగ వాచం ఆంతరింపదు. జీవ్యాచారల్య మెంత మార్పుగానుండనో గుహ్యం ద్రియచాపల్యముగూడ సంత మార్పుగానే యుండును. ఇది నా కనుభవసినదగా నుండెను. ఈరెండు చాపల్యములను జయించుటకు నేను చాలకష్టపడితిని. ఇప్పటికైన నీనిని నేను పూర్తిగా జయించితిని చెప్పజాలను. నే నధికముగ భుజించు వాడనని నా అభిప్రాయము. నే నందువలన ఆహారనియమమును కఠినముగా ననుసరింపనాగితిని. నే నట్లుచేయక జీవ్యాచారల్య మునకు స్వేచ్ఛతోసంగి యుండినచో పశువులసేవకంటెను అధమ మగునీతికి పాత్ర యీసరికే కడలేరీయుండును. ఈ సంగతి ని గ్రహింపజాలక నే ననుసరింపముగ కఠిననియమములను బూనుచుంటిని నా విశ్రుతిలను దుండేడి వారు. ఎవరెటుల తలచినను నాలోగల లోపములను నేను బాగుగా గుర్తింప గలిగితిని గాన వాని విషయమున గట్టి శ్రద్ధను బూనితిని. అందు వలన యంతకాలమును శరీరమును కాపాడుకొని యధాశక్తిని చేకవేయ చేయగలిగితిని.

నాలోపమును నేను గ్రహింపగలుగుటకు తోడు నాకు తగిన సహవాసముగూడ లభించినది. గాన ఏకాదశి జన్మాష్టమి మున్నగు పర్వదినములలో ఉపవసించుట లేక కేవలము పండ్ల నుమాత్రమే తినటయో ప్రారంభించితిని. పండ్లను తినటమును పరితన్నము గోమసర్పొట్టె మున్నగు ధాన్యాహారములను తినుట యును సమానమేయని నాకు తోచినది. రెండిటికిని రుచి సమానమే. పండ్లను తినట అలవాటైకచో ఆరుచి యింకను అధికము గును గాన పండ్లను తినటవలన గూడలాభములేదు. సంపూర్ణోప వాసమును గాని ఏకభుక్తమునుగాని చేయవలెను అని నేను నిశ్చయించితిని తపస్సు (సేవస్సు) చేయుట కేమాత్ర మనుసరము కలిగినను నేనపుడుగూడ వుపవాసమునే చేయగోరుచుంటిని.

ఈరీతిగా ఉపవాసము చేయుటవలన శరీరము బాగుగా మౌలికమునుండెను. అందువలన ఆకలి అధికముగలు ఆహారము చాల గుచ్చిగానుండుట మున్నగు లాభములు కలిగినవి. ఉపవాస ము యిగిదియై సత్యాగ్రహమునకును విషయ సాఖ్యాభివృద్ధియునకును గూడ సాధనములను అను నద్యుత్తివషయమును నే ననుభవము వలన గ్రహింపగలిగితిని. ఇతరులుగూడ నీవిషయమునే బలపరచిరి. నేను నాశరీరమును చక్కచరచి వశపరమకొనగోరితిని గాని నేను ముఖ్యముగా కొరినది జీవ్యాసత్యాగ్రహముల నడచుటయే యగుటచే నేను కొంతకాలముక ఆహారమును మరీ కొంతకాల మింకొక ఆహారమును తినసాగితిని. ఆహారము లను తక్కువగాగూడ తినుచుంటిని. కాని రుచిమాత్రము నన్ను వదలలేదు. ఒక పదార్థమును వదలి మరియొక శ్రోత్ర పదార్థమును తిన వారంభించినపుడు అది వెనుకటి పదార్థముకంటెను ఎక్కువ రుచికరముగా కనబడుచుండెను.

మార్పునుకొల్పెను వెనుకారు మరీకొంతమందియును గూడ నాతోపా టినియమములు ననుసరింపసాగిరి. కెల్లను వెనుకారిని గూర్చి నేనదక్షిణాఫ్రికా సత్యాగ్రహచరిత్రలో వ్రాసియున్నాను, గాన నీస్వీయచరిత్రలో వ్రాయదలచుకొనలేను. అన్నివిషయములలోను కెల్లను వెనుకారుగూడ సాధ్యమైనట్టి అనుసరించుచుండిరి. సత్యాగ్రహము తీర్పుముగా జరిగినపుడు నేను గూడ కేలకు వెనుకారి గృహమున నే నివసించుచుంటిని. మేము మా అనుభవములనుగూర్చి ముచ్చటించుకొనుచుంటిమి. అప్పుడట్టి విషయములనుగూర్చి చర్చించుచుండుట మాకు చాల సంతస ప్రదముగానే యుండెనుగాని అనుచితముగా కనుబడలేదు. కాని రుచినిగూర్చి చర్చించుట సమచితముగాదని అనుభవమువలన నేనటుపిమ్మట తెలుసుకొంటిని. మనము శరీరరక్షణముకొరకే భుజింపవలెనగాని నాలుకకు ప్రీతిని కలిగించుటకు భుజింప

గూడదు సకలేంద్రియములును శరీరమునకు అధీనములుకావలె శరీరము జీవునకు సకేముకావలెను. అప్పుడు రుచియందలి ప్రాంతరించును. అప్పుడే శరీరము ప్రకృతిసంకల్పముసారము చేయగలుగును.

ప్రకృతి తో నిట్టి సామరస్యమును బయలుకెట్టి త్యాగమునై నను చేయవలెను గా ఎన్నిపరిశోధనలనైనను చేయవలెను. దురదృష్టవశాత్తమున ప్రతము ప్రజల అభిలాష లిందులకు కేవలము ప్రతిహతుగా యున్నది. తుదభంగురమును మనశరీరము నలంకరించుటకు మరెకొన్ని నిమగ్నములనేపు మనము జీవించగలుగుటకును యరప్రాణుల నెన్నిటినిన వారించుచు మన మెంతమాత్రము నెనుదీయము. అందువలన మనశరీరములను ఆత్మజనునూ సశించిపోవుచున్నది. ఒక పాతవాగ్ధిని కుదుర్చుకొనుటలా నూరు శ్రోత్రవాగ్ధులు కలుగునట్లు మనము చేయుచుండును విషయసాఖ్యముల ననుభవించగోరుటవలన మనము చివరకు విషయానుభవశక్తి నే గోల్పోవుచున్నాము. ఇదియంతయును నివమును మన కనులయందుటనే జరుగుచున్నది. గాని నీనిని గం నింపజాలని వారికంటె గ్రడ్డివారికెంతయులేదు. ఈరీతిగా నాభావముల నీప్రకరణమున వివరించితిని. ఆహారపరిశోధనలను గూర్చి 28 వ ప్రకరణమున వివరించెదను. (మో. క. గాంధీ ఎం యిండియా 24-11-27.)

మధ్యసిద్ధాంతోన్నాహిని సభ

శ్రీమాన్ మధ్యసిద్ధాంతోన్నాహిని సభయొక్క జూరీ మహోల్సము తిరుపతిలో నున్న సభామందిరములో డిసెంబరు 26 నుండి 31 వ తేదీవరకును జరుపబడు ఉత్సవదినములలో "సర్దిలో పోటీపరీక్ష జరుపబడును. ఉత్తీర్ణులకు నామకావ్యము నందు పొందువారికి రూ 100 ప్రత్యేక బహుమతి లభించును. పరీక్షకు దరఖాస్తులను డిసెంబరు 20 తేదీలోపుగా దిద్దవలెను. పరీక్షానబడినవారి కంక్షవలయును.

సభ్యులు, చదుదారులు, అభిమానకులు తెల్లరు జూరీ మహోత్సవమునకు దయచేయ ప్రార్థింతులు.

సా.టి. హరిరావు (వి. ఎ.)

సభాకార్యదర్శి, మైసూరు.

నోటీసు

నా ద్వితీయకుమారుడు సముద్రం రామయ్యరి ఆక రామారావు రిజాలాన్సు తిలకినికి దిగినందున అతనికి నాతలకు కుటుంబాస్తితో ఎంతమాత్రమున్నూ హక్కు లేదనిన్ని ఆతడు చేయుచున్న ఋణములు చెల్లి నేరవన్నీ యిందుమూముగా తెలియచేయుచున్నాను.

సముద్రం లక్ష్మయ్య,

18-11-27, సఖుమల్ల తిమ్మపురం, పెద్దాపురం తాలూకా

ఆయాసపడవద్దు

శూలనాస్తి తగ్గిపోవును

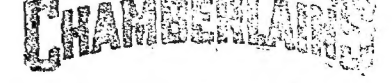
చాంబర్లెన్ శూలనాస్తి నివారించి ఉత్తరముగిరితర ఉత్తరక్షణముననే బాధనుండి విముక్తిపొంది పొట్టును ననుభవించగలవు. ఇది చాలా సమృద్ధమైనది. చాలాకాలమునుండి అనేక ఘనమైత్రులచే అమాదింపబడు చున్నది. ముఖములగల్గి న్నిటిలోను దొరకును. ప్రపంచమందంతటను శూలనాస్తి లకు, తిమిరి వాయువులకు, అతిసారమునకు, సాక్షికమవుంబంధమైన వ్యాధులన్నిటికి వాడబడుచున్నది. నెలకునే దాని ముగుణమును పొందుచున్నాడు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుండు కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము కనిపించదు.

చేంబర్లెన్ శూలనాస్తినివారించి

CHAMBERLAIN MEDICINE Co.

Des Moines, Iowa U. S. A.

8919 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేయబడెను.

శూలనాస్తికి, అతిసారమునకు పూచీయిన వివారి.

కడుపునొప్పికి ప్రభుమనివారి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ఉపసంఘము

సాక్షుల విచారణ ప్రారంభ మగుట

రా॥ బి॥ టి. యల్. నరసింహాచారి
యన్. ఆర్. కృష్ణమృగాల్ సాక్ష్యము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ఉపసంఘమువారు నేటి ఉదయము రా॥ బి॥ సి. వి. యన్. నరసింహాచారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై దత్తమండలముల సాక్షులను విచారించిరి. శ్రీయుతులు డాక్టరు సుబ్బరాయన్, స్ట్రాథామగారు, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు సామి కంటావలంకెట్టి, యస్. సత్యమూర్తి, సి. రామ సోమయాజులు, అర్జునసామి ఉడయూర, కె. కోటిరెడ్డి, జి. హరి సర్వోత్తమరావు, కె. పి. ఆర్. సామి, డి. నారాయణరాజు, వి. మునిసామనాయుడు, టి. సి. శ్రీనివాసయ్యంగారు, డి॥ బి॥ యన్. కుమారస్వామిరెడ్డిమారు, అబ్దుల్ హమీద్ ఖాను, దొరైరాజు, శివరాజ్, డి॥ బి॥ పి. సి. యతిరాజులనాయుడు, పి. ఆంజనేయులు, బి. విశ్వనాథరావు, డి॥ బి॥ యమ్. కృష్ణన్ నాయుడు, గొల్లపల్లి జమందారు, వి. సి. జాన్, గారలు సభయందు గలరు.

టి. యమ్. నరసింహాచార్యులుగారు

కోటిరెడ్డిగారి క్షేత్రాలపై సమాధానమొసంగుచు వారా పరిశీలనలను మాత్రమే విచారించినచో అనంతపురమున ంటె మదనపల్లి విశ్వవిద్యాలయమునకు ఉచితముగా సానమని యు కాని వారాపరణపరిశీలనలకు ంటె విచారించబడిన అంశము లు పెక్కులుగలవనియు పేర్కొరి.

ప్ర-మదనపల్లికి ప్రతిపాలమున ఇతర అంశమును, మదన పల్లియందు సిర్రమున ప్రభుత్వ కళాశాల లేదు. తగినంతభవనము ను లేదు, ఈ రెండును అనంతపురమునందుగలవు.

ప్ర-అనంతపురమునందు మొదటిరకపు విశ్వవిద్యాలయము నభివృద్ధి పరుపలయొననిన ఎంత భవనముగావలసియుండునో తెలుపగలరా? చాలభవనము గావలసియుండును. నుమారు రెండుమాడు లక్షలపైక కావలసి యుండును.

సాక్షి ఇంకను సమాధానము లొసంగుచు సాక్ష్యమును పో దత్తమండలములకొక ప్రశ్నే విశ్వవిద్యాలయ ముండుట వాంఛనీయమేననియు రాజనసాంఘికమందుకళ లు క్రాస్త్రములు అభివృద్ధిపరుపబడినచో అంతిరమందు పానుకోర్కెలు మాత్రమే యుండుట తమకు సంతోషముగాదనియు పల్కిరి.

శ్రీ. జి. హరి సర్వోత్తమరావుగారు- మీజబాబులందు మీరు నూచించిన విధానముగల విశ్వవిద్యాలయముచట్టమునందు సూచించబడియుండలేదా? లేదు.

ప్ర-మదనపల్లినిగూర్చిన మీ సూచన అమలునందుపెట్టి బడవలయుననిన ప్రస్తుతచట్టమునంతను రద్దుజేయవలెను గదా? తగినటు సవరింపబడవచ్చును.

ప్ర-మీరు వెనుకటికాసనసభయందుంటిరిగదా, అప్పు డీ విషయమై జరిగిన చర్చతో మీరుసంతృప్తులైతిరా? పై ప్రశ్నేను యధ్యక్షు లంగీకరింప లేదు.

ప్ర-కేంద్రీకరణపద్ధతయొన్న బోధనావిషయముప్రధానములని మీరంగీకరింతురా? ఔను.

ప్ర-మూడు కేంద్రస్థానములుండవలయునని యంగీకరింతురా? ఔను

సాక్షి ఇంకను ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు రాజమహేంద్రవరమునకంటె అనంతపురము అత్తమగు స్థలమనియు స్థానికాభిజానముకంటె విద్యాసౌకర్యములే ప్రధానముగ గమనింపవలెననియు పల్కిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

నవీకమిటి కార్యదర్శి ప్రకటన

రాజమహేంద్రవరము, నవంబరు 28:-ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు కార్యదర్శి పి. కుందరవేరరావుగారు బి. ఎ. ి. యల్. ఈక్రింది తిండివార్త పంపుచున్నారు:-ఈ నెల 29 వ తేది పురముండిరమున జరిగిన ఇష్టాగోష్ఠిసభవిషయమై ప్రకటించబడిన తిండివార్తలను గురించి నేను పురముండిరపు కార్యదర్శి శ్రీనివాసరావుగారితో మాట్లాడితిని. పురముండిరమున ఆట్టి సభయొకటి జరుగ లేదని వారుచెప్పిరి. ఈనెల 28 వ తేది డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ పత్రికలో బెజవాడవార్తలు అనుభిక్తి కను ప్రకటించబడిన విషయములను చదివిన లోగుట్లు ఎల్లభవన తెలియగలదు. (తెలిపి వార్త)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయవిచారణ

సలెత్తుకమిటియెడుట సాక్షులు

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రములగురించియు హెడ్ క్వార్టర్సును గురించియు, విచారించుటకు నియమింపబడిన కాసనసభోపసంఘము యెడుట నీక్రింద నుదహరింపబడినవారాయదినములందు సాక్ష్యమొసగెదరు.

నవంబరు 28 తేదీ:-

- (1) డోర్నకల్లు బిషపు (పశ్చిమగోదావరి).
 - (2) జి. పి. కోటిలింగంగారు (బల్లారి).
 - (3) డి॥ బి॥ ఎ. గోపాలస్వామి మొదలియ్యంగారు (బల్లారిజిల్లా)
 - (4) ఎన్. ఆర్. కృష్ణమృగాల్ (అనంతపురం)
 - (5) ఎన్. పట్టాభిరామరావుగారు (చిత్తూరుజిల్లా)
 - (6) సి. ఎన్. త్రిలోకేశ్వరగారు (చిత్తూరుజిల్లా)
 - (7) రా॥ బి॥ టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగారు (కడపజిల్లా)
- పైవారిలో కోటిలింగంగారు తప్ప మిగిలినవారందరూన స్వయముగా హాజరై సాక్ష్యమొసగుట కంగీకరించిరి.

నవంబరు 29-వ తేదీ

- (1) డి॥ బి॥ మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు (ప. గోదావరి)
 - (2) రె. ఎ. బి. జాన్ స్టెక్ వారు (కృష్ణాజిల్లా)
 - (3) డి. త్రివిక్రమరావుగారు (కృష్ణాజిల్లా)
 - (4) కె. కోటిలింగంగారు (గుంటూరుజిల్లా)
 - (5) డా. రాయస్వామిగారు (గుంటూరు)
 - (6) ఎస్. వి. నరసింహారావుగారు (కర్నూలుజిల్లా)
 - (7) సి. వి. రంగారెడ్డిగారు (కర్నూలుజిల్లా)
 - (8) జి. లక్ష్మణరెడ్డిగారు (అనంతపురం జిల్లా)
 - (9) ఆర్. వెంకటేశ్వరుగారు (నెల్లూరు)
 - (10) వెంకటె కుమారరాజుగారు
- ఇందు 1, 2, 5, 8, 9 సంఖ్యలవారు స్వయముగా హాజరై సాక్ష్యమొసగుట కంగీకరించిరి.

నవంబరు 30 తేదీ

- (1) ఎం. జి. పట్నయ్యగారు (గంజాం)
 - (2) బి. వెంకటపతిరాజుగారు (వికాఖటట్నం)
 - (3) ఎం. వెంకటరంగయ్యగారు (వికాఖటట్నం)
 - (4) రై॥ శ్రీగారు (తూ. గోదావరి)
 - (5) ఎన్. కుబ్బరావు పంతులుగారు (తూ. గోదావరి)
- ఇందు 1, 2, 5 సంఖ్యలవారు స్వయముగా హాజరై సాక్ష్యమొసంగెదరు.

డిసెంబరు 1 వ తేదీ

- (1) ఎన్. రాయగారు (గంజాంజిల్లా)
 - (2) బి. పి. దేవరాజులనాయుడుగారు (కడప)
- ఇందు మొదటివారు స్వయముగా హాజరై సాక్ష్యమొసంగెదరు.

భారతయువజనముహూనభః- రేపు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు రామకోటి భవనములపద్ద పైసభయొక్క ఆహ్వానసంఘసభ జరుగును. కార్యనిర్వాహకవర్గము నెమ్మొనలు ప్రతినిధి రుసుము మొదలగువిషయము లాలోచింపబడును.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

వి. కృష్ణస్వామిఅయ్యరుగారి ఉపన్యాసము
అధునిక భారత రాజ్యాంగవిధానము గూర్చిన యువన్యాసము 29-వ తేది సాయంకాలము 5-15 గంటలకు. నెనేటు మండిరములో సర్. పి. ఎన్. శివామి అయ్యరుగారిచే నొసగబడును.

ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘము, చెన్నపురి:-ఈ సంఘమున మంగళవారము (29-11-27) సాయంత్రము 5 గంటలకు వై. యం. సి. పి. ఆడిటోరియంలో శ్రీ మంగంటి బాపిసీమగారు ఆమెరికాదేశపు విశ్వవిద్యాలయములను గూర్చి మేజిక్ లాంతరు సాహాయ్యముతో నువన్యసింతురు శ్రీకాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగా రధ్యక్షుక పరీంతురు. ఎల్లజను విచ్చేయవ్రార్థితులు.

క్రీ ర వ ర్ధ ని.
తల్లులకు చనుబానును వృద్ధిజేయును
బు 1 కి నెలకు 1-8-0
ఆయుర్వేదభూషణ నోరెరామశాస్త్రి
ఆయుర్వేద నిలయము, బెజవాడ

కే॥శే॥సదాశివ అయ్యరుగారు

హిందూదేవాదాయములగోర్డువారి తీర్మానము
హిందూదేవాదాయములగోర్డు కార్యాలయము నెడ 26 వ తేదిన జరిగిన అవసరసభలో యీ క్రిందితీర్మానము ఆమోదించబడెను.

“డి॥ బి॥ సర్. టి. సదాశివ అయ్యరుగారు స్వర్ణములగుటచే బోర్డునకును దేశమునకు తీరనికొరత వాటిల్లినది. మానవిసంఘమునకు యీ మహనీయుడొసర్చిన నిష్కళంక సేవ దేశము తెల్లరకు వాదర్యముగా నుండగలదు. దేవాదాయముల బోర్డును ప్రథమ అధ్యక్షునిగా నుండి దేవాదాయచట్టమును ప్రారంభింపకల కడునిపుణతతో నడిపించుచు బోర్డునకు బలమును చేయూతగా నుండిరి.

సదాశివయ్యరు సతిగారికిని తమకుటుంబము వారికిని బోర్డువారి సవినయ సానుభూతిని విచారిమును తెలుపుచున్నారు.

బోర్డుయొక్క ప్రథమఅధ్యక్షునిగా కే॥ శే॥ సర్. టి. సదాశివఅయ్యరు గారు చిరస్మరణీయులగుటకు గాను బోర్డు కార్యాలయములో నొక స్మరణచిహ్నము స్థాపింపబడును.”

ఆర్యమతసభవారి తీర్మానము

ఆర్యమతసభవారు 27 వ తేదిన గావించిన అవసరసభలో యీ క్రిందితీర్మానము లామోదించబడెను.

1. ఆర్యమత సభాధ్యక్షుడు పరలోక గతుడగుటచే తత్సభకు తీరనికొరత వాటిల్లినది. సభవారు పడుచున్న దుఃఖము ఆపరిమితము. శ్రీకృష్ణభగవానుడు తన ప్రయత్నముకి పంతుతకాంతి నొసగుగాక.

సదాశివయ్యరు సతిగారికిని కుటుంబమువారికిని యీ సభవారు తమ హృదయపూర్వకముగా సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు.

2. పరలోక గతుడయిన వాని స్మరణచిహ్నముగా “సర్. టి. సదాశివయ్యరు బహుమానము” అనుపేరుతో రూ. 25 కు తక్కువకానట్టియు రూ. 50 కి యెక్కువ కానట్టియు రెండు బహుమతులు యీ దినవ వివరింపబడిన ప్రకారము సభవారిచే ప్రతిసంవత్సర మొసగబడుమందును.

(1) సభాబోధకునిచే జరుపబడు భకవద్ధికాపరిక్షలో నగ్రస్థానముపొందిన ముద్రానుకూలేజి లేక న్యూలు విద్యార్థునకొకటి.

(2) సభాబోధకునిచే జరుపబడు తిరుక్కోర్ పరిక్షలో నగ్రస్థానము పొందు ముద్రానుకూలేజి లేక న్యూలు ఆదిద్రావిడ విద్యార్థుని కొకటి.

3. రూ. 200 కు యెక్కువ గాకుండునట్టి నూ నెరంగుల చిత్రము (సదాశివయ్యరుగారి చిత్రపటము) ను సభామండరములో నుంచబడును.

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు

మా తావుకు కొన్నిజిల్లాల కాంగ్రెసు కమిటీలనుండి మాత్రము ప్రతినిధుల లిస్టులు దరఖాస్తులు వచ్చియున్నవి. ఇంతవరకు పంపని కాంగ్రెసు కమిటీలవారు తమ లిస్టులను దరఖాస్తులను డిసెంబరు 5 తేదిలోగా మాకుచేరలగా పంపవలెను. 5 తేదిన దరిమిలాను చేరిన దరఖాస్తులు ఏ కారణముచేతను అంగీకరింపబడవు గనుక పంపనివారు త్వరలో పంపవలెను.

7 తంబుచెట్టి వీధి }
మదరాసు }
28-11-27 }
కా. నాగేశ్వర రావు
ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు
కమిటీ కార్యదర్శి

కలకత్తా క్రికెట్ క్లబ్బుతో పండుమలాడుటకు వెల్లియుండిన మద్రాసు యునైటెడుక్లబ్బు సభ్యులగు బాలయ్య, సుబ్రహ్మణ్యంగారలు ఆదివారం ఉదయము మద్రాసు వచ్చిరి. రెప్పి నెంటు అన్నాస్వామిగారు కలకత్తానుండి ఆదివారం ఉదయం మద్రాసు వచ్చిరి.

ప్రాద్దుటూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

అసలు నెం 295/1927.
వాది:-దాసమనేని అప్పయ్య పురఫ్ చెన్నయ్య
ప్రతివాది:-గాలపల్లె వెంకటప్పనాయుడు
వాది ప్రతివాదిపైన ప్రావిసరినోటు బాబుకు రు 408-0-0 లకు దాఖలుచేసియున్నాడు. యీవ్యాజ్యము 6-12-27 తేదికి ప్రతివాది హాజరునిమి త్తెం వాయిదా వేయబడియున్నది. ఆదినం ప్రతివాది హాజరుకానియెడల కోర్టువారు వాదిపరం డిక్రీచేయు యున్నారు.
పార్డుటూరు }
25-11-27. }
అ. శ్రీనివాసరావు,
వాది వకీలు,

న్యాయస్థానవార్తలు

జుస్టిసు జేవదాసుగారి యెదుట

చిట్టిపతివాయుడు ప్రమాదకరముగా హానికలగునట్లు చేగముగాను, అజాగ్రత్తగాను కారునడచినాడనే సేరము మోపబడి కుంభకోణం ఘటమేజుస్టిసుగారివద్ద విచారణచేయ బడుచున్న క్రిమినల్ కేసును జేరోక చోటికి మార్చవలసినదని వి. యల్. ఎతిరాజుగారు కోరిరి.

అట్లుకోరుటకు కారణమేమనగా ప్రస్తుతముకేసు, విచారించుచున్న ఘటమేజుస్టిసుగారికి పిటిషనరును వానితండ్రిమీదను కోపముకలదు. వారు తిరువడపడుదూరునందు 2 క్లాసు మేజుస్టిసు గానున్నప్పుడు పిటిషనరుకును, వానితండ్రికిని చెందిన అస్తిని జప్తుచేసి 404 వి. సి. సి. ప్రకారము చర్యజరుపవలసినదని తెలియజేసిరి. సదరుల నివి తహసీలుదారికివప్పకెప్పి గవర్నమెంటువారిసాక్షుగ చేయవలసినదని మేజుస్టిసుగారు ఆజ్ఞాపించుటచేత వారీసువారు అన్యాయమైనకేసుగా కనుగొనిరి. సదరుల అస్తిప్రతి ముత్తుసామియారుగారికి న్యాయతహచెందియున్నవి. సామియారుగారు చనిపోయినతరువాత పిటిషనరు తండ్రి సదరుల అస్తిమీదవచ్చు ఫలసాయము ననుభవించుచున్నాడు. అకేసునందు ఈఘటమేజుస్టిసుగారు ముఖ్యమైన సాక్షిఅయి ఉన్నాడు.

న్యాయమూర్తిగారు పిటిషరు కేసును జేరోకచోటికి మార్చవలసినది కోరుటలో తగుకారణములు కలవని తిరువడపడుదూరు ఘటమేజుస్టిసుగారి యెదుట విచారించవలసినదని తీర్పుజేసిరి.

అన్నదమ్ముల తగాదా.

(జుస్టిసు రామేశం, జాక్సనుగార్ల యెదుట)

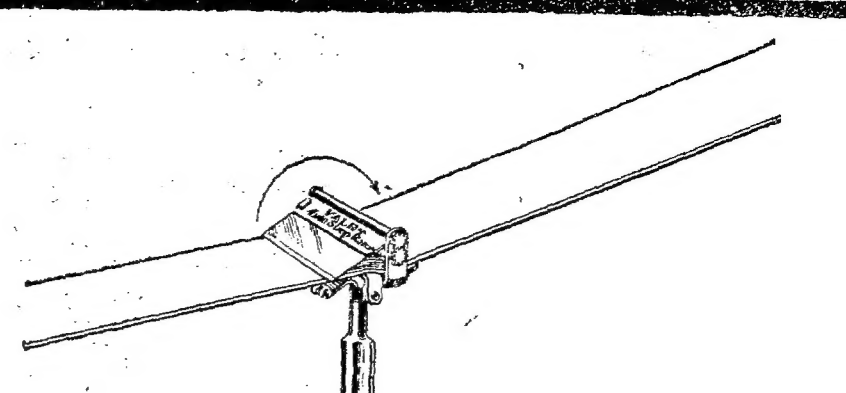
తమ్మునికి తన అస్తిలోనుండి భాగముపంచిపెట్టరాదని వాదనలు ఘటమేజుస్టిసుగారివద్దకు వచ్చిన అన్నదమ్ముల తగాదా కేసు. అన్నదమ్ముల తగాదా కేసును జేరోక చోటికి మార్చవలసినదని వి. యల్. ఎతిరాజుగారు కోరిరి. కన్నతండ్రి అస్తికన్న పెంపుడు అస్తితక్కువ అగుట చేత తమ్ముడు ఎవరు పిల్లనిచ్చి పెండ్లిచేయువాడులేదు. కన్నతండ్రి జీవించియుండుటచేత పెంపుడు అస్తి కన్న అస్తి కంటే పెంపుడు అస్తిలోను చెరిగినాగూడ ఇద్దరుకుమారులు అనుభవించవలసినదని మూజువాడీగ యేర్పాటుచేయబడెను. అందువల్ల తమ్మునికి వివాహము కాబడెను. అన్న చెప్పునది యేమనగా ఈమూజువాడీగ తండ్రిచేత చేయబడిన యేర్పాటు ఎప్పుడును అమలులో లేదనియు తమ్ముడు వివాహమునకే యేర్పాటు చేయబడినదనియు ఇట్టియేర్పాటుకలవని తమ్ముడు తెలిసి తాను కన్నతండ్రి అస్తిలో సగభాగము పంచిపెట్టవలెనని కోరి అస్తి మేనేజమెంటు వ్యవహారములలో తాను కలుగజేసికొనటం అక్రమముగటచేత ఇన్ జక్షను ఇప్పించవలసినదని క్రిందకోర్టువారి నిశ్చయముగా కోర్టువారు తమ్ముడు కన్నతండ్రి గృహములో చాల కాలము ఉన్నాడనియు మూజువాడీ యేర్పాటు అమలులో కలదని సాక్ష్యముండుటచేత సదరు ఇన్ జక్షను ఇచ్చుటకు నిరాకరించిరి.

అన్నదమ్ముల అస్తిలచేయగా న్యాయమూర్తులును సదరు ఇన్ జక్షను ఇచ్చుటకు నిరాకరించి ఇంట్లో ఇండ్లకు చెందియు నితర ఫలములు తప్ప తక్కిన స్థిరచరాస్తులకు అన్నదమ్ముల తగాదా తీసుండబడుచున్నది తీసివేయ యేర్పాటుచేయవలసినదనినుడిచిరి. కేసు కొట్టివేయబడెను.

శ్రీయుత పి. సత్యనారాయణ రావుగారు అన్నతరపునను శ్రీయుత వి. సోమయ్యగారు కన్మూరి కేసుగిరిరావుగారును తమ్ముని తరపునను వాదించిరి.

చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

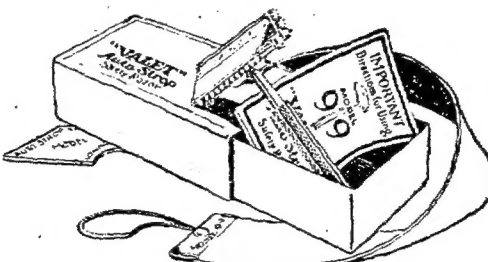
రాబోవు కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకుగాను చిత్తూరు తిరుపతి సంఘముల కార్యదర్శు లిరువురును గలసి సభ జరుపవలయునని ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘముచే కోర బడియుండినప్పటికి కార్యదర్శులు వేరువేరుగా రెండు సభలను చిత్తూరులో నొకటియు తిరుపతిలో నొకటియు 27-వ తేదిన జరుపుచున్నట్లుగా తెలియుచున్నదనియు అట్లు జరుపునెడల జిల్లాలో కాంగ్రెసుకు అపఖ్యాతివచ్చుననియు 30-వ తేదీ సాయంకాలము తిరుపతిలో ఒకేసభను కార్యదర్శులిరువురునుూ డి జరిపింపవలయుననియు అట్లు జరిపించని పక్షమున తామే స్వయముగా సభను జరిపించెదమనియు యిరువదిమంది కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యుల సంతకములతో నొక రిక్విజిషను కార్యదర్శు లిరువురును పంపబడియున్నది.

పదునుపెట్టుటకు రెండు సెకండ్ల కాలమును, శుభ్రపరచుకొనుటకు పది సెకండ్ల కాలము పట్టును. మితవ్యయమునకే, పరిశుభ్రముగాను సౌఖ్యదాయకముగాను థ్రిరకర్మజేసుకొనవగును.

"VALET" Auto Strop Safety Razor

వలసినే. దుకాణాదారు లందరివద్దను దొరుకును.

నెం 99 సెల్ వేలెట్ రేజరు, క్లెడు, స్ట్రాప్ మొదలగు ముఖ్యపరికరముల నన్నింటిని గలిగియుండును.

రు. 2-12-0

మదరాసు వార్తలు

అఖిలభారత ఆర్యమహాసభ:—వైసభయొక్క ఆహ్వానపంపుపరిచి వైసభావారు 120 నెం గల ఆర్యసమాజము వద్ద 30 తేదీ బుధవారము రాత్రి 8-30 గంటలకు జరుగును.

అరుంధతీయ కేంద్రసభ:—మద్రాసు కార్పొరేషను ఎడ్యుకేషనలు ఆఫీసుకు నియమింపబడిన జి. వందనం గారిని అభినందించుటకు వై సభవారు తీర్మానించిరి.

బ్రిటిషు కార్మికపక్షకార్యదర్శి కాంగ్రెసుకు రాజాలరు:—కామన్వెల్థలోని కార్మికపక్షకార్యదర్శి యగు లిండ్లే గారు పార్లమెంటుసభ రాబోవు క్రిస్మసుకు వరకు జరుగుచుండును గనుక మద్రాసు కాంగ్రెసుకు రాజాలరు.

మోటారుబస్సుల రేటు తగ్గించుట:—నేటి దినము మోటారుబస్సు రేటులను ట్రాంపెరెంట్ బాటు తగ్గించిరి. ఈ సౌకర్యము మిగుల లాభకరముగనున్నదని ప్రయాణికులు భావించుచున్నారు.

నిలువ త్యాగహాసభ:—కేపు సాయం కాలము (29-11-27) 5-30 గంటలకు (బాడ్రోలో లోనున్న) గవర్నమెంట్ సభజరుగును. సాంబమూర్తి అన్నపూర్ణయ్య వగైరాప్రముఖులు ఉపన్యాసముల నిచ్చెదరు.

మదరాసు క్రైస్తవకళాశాల ఆంధ్రకామాభిరంజనీ సంఘమువారు:—వై కాలేజీహాలులో 3-12-27 కనివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు పరివిక్రయము అను నాటకమును ప్రదర్శింతురు. ఆంధ్రులెల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

శ్రీ పరమహంస నచ్చిదానంద యోగీశ్వరులవారి ప్రయాణము

మీరు, 1-12-27-వ తేదీ వరకు 2 గంటల బండిలో తాడేపల్లిగూడెంనుండి ప్రయాణమై 4 గంటలకు ఏలూరు చేర బోవుచున్నారు. నవంబరుండి 4 వ తేదీన వెనపాడు గ్రామములు పిలుచుకొని పోవుచున్నారు. పిమ్మట, వైయోగీశ్వరుల వారి శిష్యులగు కాలూరు నెంకటసుబ్బయ్య, తమ గ్రామమును కొక్కిరపాడుకు పిలుచుకొని పోవుచున్నారు.

జోన్నలగడ్డ వెంకటశాస్త్రి, తణుకు.

అఖిలభారత జీవకారుణ్య మహాసభ:—రాజ్ కృష్ణ కాంగ్రెసు పందర్బాసున వైసభ మద్రాసులో జరుగును. ఆహ్వానపంపు కార్యదర్శులు జీవకారుణ్యసంఘ లిన్నిటికిని ఆహ్వానముల నంపుచున్నాడు. ప్రతినిధి గునుము కి ఆహ్వానము ప్రమోద్దయింపబడినది. ఆపైసభకు అధ్యక్షత వహించుటకు ముగ్గు నామములను 30 తేదీలోగా నూచింపవలయును.

నూతనధర్మ ప్రశ్నోత్తరావళి:—క. మార్గంజేయకొంగు గారు ప్రయోగించిన, నూతన ధర్మప్రశ్నోత్తరావళిని కల్ప తిజ్ఞ తిలో నంనుకొంటివి. దీనివలె నాల్గటాలు. వలయువారు, 8: పూ:ముల్లి హైలోడ్డు, బృందావనం, కీలుపాకు, మద్రాసు వందలి కర్మకర్తకాశిని సంపాదకునిచేర వ్రాసిన బహుము గలరు.

రాకపోకలు:—డా॥ అ ని వి పెంటుగారు నేటియు దయము మద్రాసువచ్చిరి.

జె. కృష్ణమూర్తి, డి. కె. టిలారం, పట్నంబసతి గార్లు బెజవాడలో పర్యటనము గావించి నేటి యుదయము మద్రాసువచ్చిరి.

తేలువంపిడవంతు ఎస్. హెచ్. స్వేంద్రగారు నిన్ను టిడినము మద్రాసువచ్చిరి.

గొల్ల ఎస్. మాక్స్వేలెట్ గారును, సతియు, నేటియుదయము మద్రాసు వచ్చిరి.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు నేటియుదయము మద్రాసు వచ్చిరి.

ఇ. టి. హెచ్. స్త్రీవేదసనుగారు నేటి యుదయము మద్రాసువచ్చిరి.

వై శ్రీ భీమకవిమవరు పర కైమెంటు లింక్వేగారు గత కనివారము రాత్రి మద్రాసువిడిచి డిల్లీ వెళ్లిరి.

ప్రొఫెసరు రామసుగారు కనివారము రాత్రి మద్రాసు విడిచి కలకత్తా వెళ్లిరి.

ఎ. లాంగువాడ్సుగారు కనివారము రాత్రి మద్రాసు విడిచి మనూరు వెళ్లిరి.

అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి వాల్తేరు వెళ్లిరి.

మేజరుజనరలు టానెర్సుగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి వాల్తేరు వెళ్లిరి.

రా॥ బి॥ సి. వి. రంగారెడ్డి, పి. సి. ఎతిరాజులునా యుడు, కామేశ్వరరావు గార్లు మద్రాసు వచ్చిరి.

కె. వాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నేటియుదయము మద్రాసు వచ్చిరి.

కర్నూలు రౌలెండుసన్ గారు నేటియుదయము మద్రాసు వచ్చిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ఉపసంఘసభ్యులు శ్రీ కల్లెలయ్యరి ఆంజనేయులుగారు నేటి ఉదయము చిన్నపురి కిరు చెందిరి. (టిప్పి కేసు అక్కురుసాపాటు వీధి 15 వ నెంబరు గృహమును ప్రస్తుతము నివసించుచున్నారు.

భారతీయులతో కమిషను విషయమై ముందుగ యోచించుటకయినను పాల్పడకుండుటకు, వికటరులునుగారు తెలిపిన హేతువు, పార్లమెంటు సభవారి భాధ్యతయే. ఇట్టి అపూర్వ భాధ్యతయందలి విశేషమును భారతీయులు గ్రహింపజాలరు. కమిషనునందు భారతీయులను కేర్పకుండుటకు, రిపోర్టునందు ఏకాభిప్రాయము ప్రబలిదను హేతువును మాక్ష్టనాల్డుగారు నిరూపించుట చోద్యము. కమిషను రిపోర్టునందు మెజారిటీ మైనారిటీ రిపోర్టులుండగూడదట. ఒక్కటే ఛాటోను సభ్యులందరును గలసి ప్రదర్శింపవలయునని, మాక్ష్టనాల్డుగారి తలంపు. దీనినిజేటి, కమిషనునందలి లేబరు సభ్యులు కస్సర్వేటీవు సభ్యులతో నేకీభవింపవలయునని మాక్ష్టనాల్డుగారు ముందుగనే బోధించినటుల, నూహింపవలసివచ్చును. లేబరు పక్షమువారిపై ఇంకను ఆశ లేమయిన మిగిలిన యున్నయెడల, ఇంతటితో నివి వీడిపోగలవు. లేబరుపక్ష సభ్యుల ప్రసంగములకును, కస్సర్వేటీవు సభ్యుల ప్రసంగములకును వైఖరియందు కొంత భేదమున్నను, క్రియయందు ఉభయులును ఏకీభవించుచున్నారు. స్వపరిపాలనము నీయదలపక బోయినను, త్వరలో నీయనున్నటుల మాత్రము మాక్ష్టనాల్డుగారి ప్రసంగము దోపజేయును. ఇయ్యది భాషాచమత్కృతిదప్ప వేరుగాదు. బాల్బువినుగారి ఆత్మస్తుతియు, పరనిందయు, వారిప్రసంగమున మిన్ను ముట్టివవి. భారతీయులు పక్షపాతబుద్ధితో మెలగెదరుగానవారు కమిషనునందు సభ్యులుగ నుండగూడదని వాదించిన వారు, బ్రిటీషువారిలో నేటి పక్షపాతబుద్ధి లేదనుచున్నారు. స్వరాజ్యము గావలయునని భారతీయులందరును వాంఛించుచో, తమ లాభములు జూపునేమోయని బ్రిటీషువారు మాత్ర మెలయనుకొనరో తెలియదు. ఇంగ్లండునందు ప్రతి బ్రిటీషువారి హృదయమందును న్యాయబుద్ధి సహజముగ నేర్పడి యున్నదట. న్యాయాధిపతి స్థానమును బ్రిటీషువా రలంకరించిన వెంటనే, పూర్వాభిప్రాయముల

న్నిటిని విడిచి, న్యాయనిర్వహణమును నిష్కర్షగ కీయుటకు వారలవాటు పడిరట. సామాన్యన్యాయస్థానములలో నరునను, బాల్దవినుగారు నూచించిన లక్షణములంతగ గనుపించుట లేదు. ఇక హిందూదేశమునకు స్వదేశిహామము నిచ్చు విషయమున వారు నిష్పక్షపాతముగ ప్రవర్తించెదరని తలచుట కెట్టి యాధారము గనుపించదు.

ప్రపంచములో నేడయిన కష్టముగు పనిజేయఁగలసి వచ్చినయెడల భగవంతుడు ఇంగ్లీషువారి నందుకు నియమించునని మిట్టనుగారు జెప్పిన వాక్యములను బాల్దవినుగారు దూహించి రాయల్ కమిషను విషయముకన్నను ఎక్కువకష్టముగుపనిఇంగ్లీషువారికిదివరకు ప్రాప్తించలేదనియు దీనినంతను వారు నైర్వహింపములతోనిర్వర్తించెదరనియుగొప్ప జెప్పినది. ఇట్టిబడాయిలు బ్రిటీషురాజనీతిజ్ఞులకు సర్వమన్యమయినవి. తమకుదాము పొగడుకొనుట కిది పరిపాలనయైనది. అందుచే ఇతరులు జెప్పిన సంగతులు వీరికి వినపడవు. హైందవాభిప్రాయమును పండిత షోతీలాలు నెహ్రూగారు లేబరు క్లబ్బమువారికి ఖండితముగ చెలిపిరి. ఇతరహైందవాయకులను చెలియజేసిరి. కాని వారు లక్ష్యపెట్టెదరు. దీనివలన గలుగు ఫలితములకు భారతీయులు దూరవాదులుగారు. భారతీయాండోళన బలముమీనే భావింపరాదు మాధారపడియుండునని నెహ్రూగారు బోధించుచున్నారు. భారతీయులికమిద్దకమీను ఎటుల ప్రవర్తించునోయని విచారించబనిలేదు. సుభాష్చంద్రబోసులనిర్వహించవలయునోమాత్రమే విచారించుటయవసరము. పండితమదనమోహన శాస్త్రిగారు అతివాదులుగారు. అట్టివారికినయియు ప్రస్తుతస్థితి ఆగ్రహముబుట్టించినది. స్వరాజ్యమునమును హిందూదేశము తయారజేసి పార్లమెంటునభకు పంపవలయుననియు దానిని పారంగీకరిచో, తీవ్రమగు అసహాయము నవలంబింపయుననియు బ్రిటీషువస్తువులను పూర్తిగ బహిష్కరించి కన్నులనుచెల్లించుట మానుకొన ప్రజలకు ధింపవలయుననియుమాళవాగారుహిందూస్థాన్ముఖపత్రికకు వ్రాసిరి. ఇదివరకెన్నడునుగోచరింపని స్వాధీన భారతవర్షము ముందుకు బోవుచున్న తమకు గనుపించు చున్నదనియు, జాతిమతభేదమును పాటింపక దేశసేవజేయుటకు తాము నడుము యున్నామనియు, తమ సేవను భారతీయు లంగీకరింపవలయుననియు, ఇట్టి సమయమున ఎవరును చుట్టము జూపగూడదనియు మూలవాగారు హెచ్చరిక, యెంత యమూల్యమయినదో పనక్కరలేదు.

మాళవాగారినత ఇతరనాయకులును యాయమున నడుముగట్టి దేశమును జాతీయపద్ధతుల పడుపుటకు పూనుకొనుచో, బ్రిటీషువారు హిందూదేశమును నిరాదరించి నందుకు వగవబనిలేదు. మృదీయులు గూడ యిట్టిభావమునే జూపెదమృదవచ్చును. డిల్లీమహమ్మదీయులేమి, కేంద్రపాత్ర సంఘమువారేమి, బహిష్కారావశ్యకత గూహించిరి. కాన్పూరులో ఇరుగుచున్న కార్మికవేళాధ్యక్షులేమి, తత్సమూహేశము వారేమి నును బహిష్కరింప వలెననిరి. దీనినిబట్టి ప్రవ కార్మికాభిప్రాయమును గూడ బ్రిటీషువులు నిరాకరించినటులు అర్థమగుటలేదా?

అన్ని పక్షములవారును తమధర్మమును గుర్తించుచుండ, జప్తిను పక్షమువారును స్వతంత్రపక్షమువారును మాత్రము ఇంకను వేచిచూచుచున్నార. కాని, హైందవోద్యమము వీరి కొర కాగజాలదు. కమిషనునందు భారతీయులను జేర్చనందుచే మితవాదులు కినుక పహించినను, ఇకముందు బహిష్కారోద్యమమును ఎక్కుడు ఉన్న తాదర్శము ల పయినాధారపరుపవలయును. అన్ని పక్షముల వారును స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయుటకు కారణము, స్వయం నిర్ణయ స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ దప్ప వేరుగాదని గుర్తించవలయును. ఇట్టి విధానమును సంపాదించువరకు, భారతీయులలో నేపక్షమువారును తృప్తిజెందజనదు. బ్రిటీషువారి ఆగ్రహానుగ్రహములపై నాధారపడక, స్వతంత్రమైన ఆధారపడుట హిందూదేశమునకు ముఖ్యావశ్యకము. అందుచే బహిష్కారము గోరువారందరును జేరి, ముందెట్టి మార్గము ననుసరింపవలయునో యోచించి నిర్ణయించి, దాని నవలంబించుట మేలు.

కష్టల సంతానము

కష్టల సంతానాధీశునికి సార్వభౌముడు గొప్ప బిరుదమును ప్రసాదించెను. వీరిటివల నానారాష్ట్ర సంఘమునకు ప్రతినిధిగ వెడలియుండిరి. కష్టల మహారాజుగారు రాజప్రతినిధిగారి ఎదుట గావించిన ప్రసంగము గాంచిన, సంస్థాన మభివృద్ధి జూపుచున్నటుల గనుపించును. వివిధసంఘముల యెడల తాము నిష్పాక్షికముగ ప్రవర్తించుచున్నటులను, ప్రజాప్రతినిధులకు ఎక్కుడు హక్కుల నొనగింతులను, అసెంబ్లీలో ప్రజానియుక్త సభ్యుల కధిక సంఖ్యల నొనగింతులను, కార్యనిర్వాహక న్యాయశాఖలను విభజించినటులను, సహకారోద్యమ మభివృద్ధిజెందినటులను, బాల్యవివాహములు నిషేధింపబడినటులను, మహారాజుగారు తేటపరచిరి. ఇంతియగాక స్వదేశ సంస్థానములు ఆధునికాభిప్రాయముల ననుసరించి పరిపాలన పద్ధతులను మార్పుట యవసరమని, మహారాజుగారు గుర్తించిరి. ఈ తలంపును వీరు ఆచరణలోనికి దెచ్చుచో, వీరికిచ్చిన బిరుదము సార్థకమగును. సంస్థానముల నెలుపలి వారు వీరినెటుల పొగడినను ప్రయోజనముండదు. సంస్థాన ప్రజలు సంతృప్తిజెందినపుడే, వీరి పరిపాలనము వన్నె కెక్కును.

గుంటూరు జిల్లాబోర్డు

కృష్ణాజిల్లాబోర్డు వ్యవహారములవలె గుంటూరు జిల్లాబోర్డు వ్యవహారములును గ్రుతిమించి రాగమున బడుచున్నవి. గుంటూరుజిల్లాబోర్డు కధ్యక్షు నెన్నుకొను అధికారమును ప్రభుత్వమునా రిటీవల ప్రసాదించిరి. దీనితోబాటు పూర్వాధ్యక్షుని మరల సభ్యునిగ నియమించిరి. నామినేటును అధ్యక్షుని మరలసభ్యునిగ నియమించుటకు కారణము గనుపించదు. డిసెంబరు 5 తేదీని అధ్యక్షునియెన్నిక జరుగవలసియుండగ మొన్నటిదినమే కొందరు సభ్యులు గూడి ది. బి. పి. సి. ఎతిరాజులు నాయకుగారిని అధ్యక్షునిగ ఎన్నికొనునటులవార్తప్రకటించబడెను. ఇట్టిచర్యలవలన కళ్లు మరింత ప్రబలమగుటదప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు. ఇట్టిఎన్నికను రద్దుజేసి ప్రభుత్వమువారు ముందు జరుగనున్న ఎన్నికల ఫలి

తమును ఆమోదించుట ముఖ్యము. అధ్యక్షుని ఎన్నిక ముగిసిన పిమ్మట నయినను జిల్లాబోర్డు పరిపాలనమునందు కట్టు బెరుగకుండునటుల జూచుట స్వస్థుల ధర్మము.

చీనాస్వాతంత్ర్యము

చీనాస్వాతంత్ర్యము కలహముల మూలమున, అసలు సమస్య సుమకబట్టినది. విదేశీయుల ప్రాబల్యము హెచ్చి, చీనాప్రజల స్వేచ్ఛ యడుగంటుటచే, జాతీయవాదులు మరల చీనా స్వాతంత్ర్యమును పునరుద్ధరించుటకు సమకట్టిరి. చీనాయందు చీనాప్రజల యధికారము చెల్లవలయునని పట్టుదల సూపిరి. ఇది విదేశీయుల కాగ్రహకారణమయ్యెను. ఇంతలోనే చీనాయందు అంతఃకలహములు చెలరేగి నిజస్థితి మరుగుపడజేసెను. ఇప్పుడు మరల జాతీయవాద ముత్రి, చీనాస్వాతంత్ర్యమును ప్రతిపాదించుచు, వెనుకటి ప్రభుత్వముతో జరిగిన అక్రమపు ఒడంబడికలు తమను బాధింపనని ప్రకటించెను. ఇకనయినను విదేశజాతులవారు, చీనామోక్షమును చీనాకు వదిలివెట్టి, అనవసర జోక్యము విడనాడుట మేలు. లేనియెడల చీనాజాతీయోద్యమ మింకను పెచ్చు పెరుగునుగాని తగ్గనెరదు.

వేలూరు తాలుకాబోర్డు : స్వరాజ్యపక్ష విజయము

వేలూరు తాలుకాబోర్డు ఎన్నికలలో, పండ్రెండు స్థానములలో ఎన్నిమిది స్థానములు స్వరాజ్యపక్షమువారివకమగుట గమనింపదగిన విషయము. స్వరాజ్యపక్షముపై ప్రజలలో నింకను యభిమానము తగ్గలేదని విదితమగుచున్నది. స్వరాజ్యపక్షమున కపజయము గలుగుచున్నచోటుల, వీరిలో ప్రబలిన అంతఃకలహములే కారణమగుచున్నవి. అంతియగాని, ఉద్యమము కారణముగాదని తెలుపవచ్చును. తమ యుద్యమపు ప్రాధాన్యమును గుర్తించి, దానికి కళంకము గలుగకుండ ప్రవర్తించుచో స్వరాజ్యపక్ష మికముందును ప్రజల ప్రేమను చూరగొనగలదు.

ముస్లిములీగు అధ్యక్షత

సర్ మహమ్మదు హఫీగారి ప్రకటన

లాహోరు, నవంబరు 26 :—సర్ మియాను మహమ్మదు హఫీగారు, ముస్లిములీగు సభాధ్యక్షత పదవికొనగోరుచు మదరాసునుండివచ్చిన తొలితార్తకు ప్రత్యుత్తరముగ నొకప్రకటన గావించిరి. మహమ్మదీయుల హక్కులకాపాడుటకై ప్రత్యేక నియోజకవర్గములు యున్నవి విషయములందు తన యభిప్రాయములను గొరవించియే లీలకాన్సిలు సభ్యులు తన్ను అధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనిరనియు ప్రస్తుతసమయమున అధ్యక్షోపన్యాసము మహమ్మదీయులలో నధిక సంఖ్యాకల యభిప్రాయమును జెల్లదీయవనిగా నుండును. కాన దానికెక్కువవిలువగలదనియు, అందుచే తనపై సభ్యులు యెక్కువభాగ్యతను మోపియుండిరనియు చెల్లిరి. ఆగాఖుగారు ప్రస్తుత పరిస్థితులను బాగుగ నెరుంగకపోయినను యాముఖ్యవిషయమున యామధ్య కేమియు ప్రకటించకపోయినవ వారు 1906 సం॥ మింటోగారివద్దకు భారతి మహమ్మదీయు రాయబారవర్గమునకు అధ్యక్షత వహించియుండిరి. కావున వారికొరకు తాను అధ్యక్షపదవి వహించుట కెట్టి సుభ్యంతరములేదనియు ఆగాఖుగారుబాధ్యతల నన్నియు నిర్వహింప సిద్ధమగునందవలెననియు సర్ మహమ్మదు హఫీగారు చెలిపిరి. (ఆ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

రాయలు కమిషను

కామన్వెల్త్ చర్య

వింటర్ ప్రభువు

లండన్, నవం 25:—ప్రభువులసభలో బర్మెన్ట్ హౌస్ ప్రభువు జెప్పిన సంగతులను ప్రభుత్వసభ్యులు ప్రకటించెదరని నమ్మకమున్నది. వింటర్ ప్రభువు నుడిచెను. దానివలన భారతీయలభయము పోవునని, రాజప్రతినిధి భయమును మాన్పుటకు జెప్పవలసినదనినంతయు జెప్పియుండిరి. ఆయనను బర్మెన్ట్ హౌస్ ప్రభుని ప్రకటనమును ఇంకొకమారు దెలియజేసెదరని కలంబెడము.

ప్రధాన సిద్ధాంతములు

ప్రభుత్వమువారు, వారివిమర్శకులను ఒకదారికి రావలసినదని గోరుచో రెండువిషయములను గమనించవలసియున్నది. మొదటిసిద్ధాంతము. పార్లమెంటుమీద బాధ్యతంతయునున్నది. అంత్యతీర్మానము అంతయు వారిదైయున్నది. ఆ బాధ్యతను ఎవరికి ఆప్పగించుటకు వీలులేదు. ఇంకొకరు పార్లమెంటుకు వీలులేదు.

రెండవది: కమిషను నియమనము: విచారణసంబంధమున పద్ధతి వివరములు నవంబరు 8 తేదీ బాల్మిక్లీగారు జేసిన ప్రకటనను బర్మెన్ట్ హౌస్ ప్రభుని ప్రకటనముగలిసి ప్రధానవిషయముగనన్నది. పోలేజులపైనది లేకున్న నిబంధనలన్నియున్నది. అంతయుగాని వేరువేరుగ చేయ వీలులేదు.

సాధ్యముగాని కోరిక

1919 ఆప్టు అన్నిపక్షముల సమ్మతితో చేయబడినది. ఆపుడు దీనిని ఉపాధ్యక్షులను నిరసించిన భారతీయులు గలరు. భారతసమస్యను నిర్ణయించుటకు పార్లమెంటు కధికారము లేననిరి. కాంక్షి, స్వపరిపాలనమును బాధ్యతయు, నైతిక భౌతికాభివృద్ధిని పార్లమెంటు బాధ్యతను ఒక్కమారు మానుకొనవలసిన ఇచ్చిటికిని వీరనుచున్నారు. అజ్ఞానము చెల్లినదిగాదు. తప్ప ఒక్క 1919 ఆప్టు అంగీకరించినవారు అట్లు గోరరాదు.

పార్లమెంటు ఈ సమావేశమున తనబాధ్యతను విడిచిపెట్టదు. అది తప్పుగానిదను, సరియైనదిగానిందు.

మొదట ఇండియాకు ప్రాతినిధ్యమును బోయి తెలిసికొన్నవిషయములో తెలిసినవిషయమున చాలతప్పు చరిత్ర గలదు. ఇండియాలో స్వల్పసంఖ్యాకాల సత్వరక్షణమునకు ప్రతిపక్ష పూనుకొన్నది. ఇండియాను ఈజిప్టు విధముతో చాలబ్రతుకెప్పుడు. ఈజిప్టు దక్షిణ విధము భిన్నమతములు లేకుండ ఒకటిగానున్నవి. ఇండియా ఒక ఉపఖండము. అంచెన్నయో మితిమీరునా రున్నాడు.

రాయలకమిషను నియమమునూర్చి 1919 ఆప్టు ఏమియు జెప్పలేదు. ఇప్పుడు మన ముపాదించిన తీర్మానము ప్రకారము రాయలు కమిషను ఏర్పాటు చేయవలసినదే 1919 ఆప్టులో యుద్దేశించిన ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షము గూడ చల్యచర్య ప్రభుత్వముండి ప్రభువులసభలో ఒప్పుకొనినది.

శాసనసభ్యులనుండి ఏర్పరచిన సంఘము

అందరికిని ప్రాతినిధ్యమును పోషించియుండును. భారతీయులంత ధీమంతులైనను ఉన్నతపదవులందున్నను అన్ని రాజకీయ వాత ఆర్థికవిషయములందు దెలుపలేక ప్రతిపక్షులగు ఇండియా కంటకును యుండవలెను. అందుచే కొందరి భారతీయులను నియమించి ప్రయోజనముండదు. వీరిని నియమించిన తమ ఆశయములే దెలుపగలరగాని అందరి తరపున జెప్పలేదు. అందుచే భారతకాసనసభనుండి కొందరిని నియమించిన వారు అన్నిటిని నోక్కి సవిస్తారముగ రాయలు కమిషనుకు లభించునటుల జెప్పగలరు వీరు అన్నిపక్షముల తరపున ప్రాతినిధ్యమును పోషించి మాట్లాడగలరు. ఈ పార్లమెంటులోగాని ఇండియాలోగాని ఒకరినో ఇద్దరినో భారతీయులను నియమించిన ఎవరికి తృప్తియుండదు.

మిత్రము కమిషను

ఉన్న వాగానే యుండెడిదిగాని దానిని సరిగానే నిరూపించి, 7 గురుని ప్రత్యేకాశయములను వారిని నియమించవలసియున్నది. శాసనసభనుండి 7 గురిని నియమించిన ఇందరి తరపున పనిచేయుటకు వీలుండదు. ఇందులో ఆరుగురిని

నియమించిన మిగిలిన ఆరువర్గములవారి తరపున పనిచేయువారెవరును నుండరు. ఒక్కప్రతినిధియుగూడ వారి విశ్వాసమును బొందలేదు. భారతీయులను యూరపియనులను అధికారులను అధికారులను ఇప్పుడు ఇండియాలో ఉన్నవారినిగాని ఒకపుడున్నవారినిగాని జేర్చి మిత్రములనుగ నియమించుట ఎన్నటికిని పడవని. అయ్యది ఆ సాధ్యము. ఈ దేశములో నున్న భారతీయపురుషులను తేర్చుటలేనని కొందరు నున్నారు. అది చాల వింతవిషయము. అందులో పూర్వము రాజప్రతినిధులకు గవర్నరుగ నున్నవారెల్లు చేరవలసి, ఇండియాలో తమ జీవితమునంతట గడిపిన భారతీయులను యూరపియనులను ఎట్లాతీసివేయుట బదునో తెలియకున్నది. ఇట్లానే సరే ప్రతిపక్షి చెటుగా రికమిషనులో నుండవలసిదనికొని రనుచున్నారు.

పార్లమెంటులో నున్నవారెవరును అర్హులగునో లేని రాయలకమిషను తనధర్మమును నిర్వహించలేదనుట హాస్యాస్పదము.

ప్రజాహితేననములో భారతీయుల ఆశయములపట్ల ఎంతమాత్రము సానుభూతికి లోటులేకుండగ ఉన్నదానిని ఉన్నట్లు దెలుపవలెను. ఇండియాలో ఎన్నికలవిధానములో లేని వారి అభిప్రాయములను పార్లమెంటు ఈ రాయలకమిషను ద్వారా ప్రత్యక్షముగ తెలిసికొనవలదా? మేజరు ఆట్లీజు పెను వామగారు నుస్సంపద్యంలో అందరికంటె తక్కువసానుభూతిని జూపెదరా? బ్రాహ్మణులు ముతతర హిందువులకంటె అస్పృశ్యులపట్ల తక్కువసానుభూతితో నుండగలరా? రాయలు కమిషను బహిష్కరణమును జేయవలసిన కొండవెరిగిపడునటుల ప్రచారమునల్పుయన్న వార్తాపత్రికలు ఈ విషయములలో అభిమానులగుల బహుళసంఖ్యాకలరి భారతీయుల యభిప్రాయమును దెలుపువారు కారని ప్రకటించుట మనము ఓటుమంజులేదా?

సెలక్టుకమిటీ, రాష్ట్రీయసంఘములు

విషయమై అపోహమును బయలుదెరిగి. ఆ సంగతిని కమిషనువారే పరిష్కరించుటకు వెదలి పెట్టవలెను. ముందుగానే వారిచేతులకు కట్టివేయలేదు. కామన్వెల్త్ గారు సార్వభౌమని కంపు కమిషనులపై నంగీకరించుచు దెలుపవలెనని కోరుట చాల విచిత్రమైనపద్ధతి ఎట్లు చేయవలెనని సర్ బాక్లె సెనెట్ గారికి విధించరాదు. వారిచేతులకు కట్టివేయరాదు.

సెంట్రలుకమిటీ - రాష్ట్రీయకమిటీలు

సాక్షులవలె నుండురు. తమ తో నలుల ముగింక ఎక్కువ స్వపరిపాలనము నీయవలెనని ఒకవిధానమును తయారజేయగలరు.

సామ్రాజ్యములో ఎందును సంపూర్ణముగ జూపనియును ప్రతిపక్షియేగాని కొంతవరకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును బొందినవారి కెవరికిని ముందుగ విడిచి పార్లమెంటుతో తమ పలుకుబడిని ప్రత్యక్షముగ పనిచేయు అవకాశమును బోధించలేదు. కనడా అస్ట్రేలియాలోగాని రోషిసియాలోగాని ఇట్లు జరుగలేదు.

ముందుగ భారతీయులనడగవలసినది

అను విషయమై ఎందరో జెప్పుచున్నారు. ఈ మోస్తరు విధానము నంగీకరించునో లేదో కనుగొనవలసి యుండెడిదనిరి. దీని కంతకును సార్వభౌమని బాధ్యతయేకాని ఇరకలాకాదనుట అటుండ రాయలు కమిషనుద్వారా మేము భారతీయుల యభిప్రాయములకు కనుగొనుచున్నాము.

సామ్రాజ్యములో సామ్రాజ్యము ఇండియాపై రాజ్యాంగ విధానమును సవరణజేసి ఎక్కువ అధికారము నిచ్చు మహాభారమును పోషించిన రాయలు కమిషనుతో భారతీయులు స్వేచ్ఛ తోడ్పడకుండ నుండురని నమ్మవలెను.

మగ్గొనాల్గు గారు

రాయలు కమిషను విషయమై వీర్వడిన ఆశయ సమావేశ చాలరకైన మాన్యుటకు ప్రయత్నించవలెననిరి. అట్లుజేసి కొందరి స్నేహితులైన నచ్చునటుల జేయగలరని కోరికలకు వాసుండుననిరి.

ఈ కమిషనును నియమించినను స్వల్ప సంఖ్యాకాల రక్షణమును గాపాడుట ప్రధానముగ నుండునని వలెను.

మిత్రము కమిషను ఏర్పరుచుట చాల స్పష్టము. సభ్యులను యెన్నుకొనుట చిక్క.

ఏకగ్రీవముగు నివేదికకుదురుట కష్టము

విచారణ పూరి తులసరికి ఏకగ్రీవముగ నివేదిక అవసరము. మనకు తోడ్పడునదిగా నుండుననిరి. రాని అట్టిదుర్మభము. మెజిస్ట్రేట్ నివేదికము, మెజిస్ట్రేట్ నివేదికము, పుస్తకములలోను, ముగితర గుర్తులలోను ఎన్నియో నివేదికములు బయలుదెరును. ఇచ్చేవియు బయలుదెరును ముగితరముల కమిటీకి తోడ్పడవు ఇ నివేదికము లన్నియు బాధ్యతలను మోచుదును. వారిని విచారించునటుల అ నివేదికము అట్లుగానే జీలించవలసియుండును. అట్టికమిషను ప్రయోజనములేదు.

విశ్లేషణప్రభుత్వము ఇచ్చే విధానమున అపోహనుటకు ప్రయత్నించుట, ఇట్టి విధానము లేదనిపైన అపోహనుటకు ప్రయత్నించుట,

ఇట్టివిధానమునమాత్రము తయారుచేయలేకపోతిమి. అందరితో అపోహించితిమి. పార్లమెంటుకు విచారణసంఘముగ జేసిన బాసుండుననికొంటిమి అంతకంటె ఎక్కువ జేయలేకపోతిమి. పార్లమెంటు నిర్ణయాధికారియన్నచో ఇండియాపార్లమెంటు మాప్రతినిధి యని చెప్పవలసియుండుననిరి. భారతీయుల ప్రతినిధిగా నుండవలసెను. మా పార్లమెంటు ప్రతిపక్షి అధికారమునే మీకు ఇచ్చుచున్నాము. మాకున్న అధికారమే మీకున్నదని గుర్తించుచున్నాము. అందుచే భారతరాజ్యాంగవిధాన మెట్లుండవలెనని రాయలకమిషను నియమించెదము. అట్టి కమిషను నియమించి రెండుకుకలిసి పనిచేసిన బాసుండును. అంతియగాని భారతీయులను ప్రయోజనము తృప్తికరించిన ఏమియు చేయవలెను. ఇట్లు తృప్తికరించక రెండు కమిషనులు కలిసి ఏ విధానమును తయారుజేయవలెనో దెలుపవలెను.

ఆత్మగౌరవమున కెంతమాత్రము భంగమునచ్చినను సహించిన భారతీయులపట్ల బాల్మిక్లీగారు కొంచెము సమంజసముగ ప్రవర్తించియుండిన బాసుండెడిది. మున్న జెప్పినమాటలను బాగ్రతగ నుడిగించో సమంజసముగ నుండిపోయెడిది.

భారతీయులు తక్కువ వారనిగాని రాయలకమిషనును ఇండియాను కమిషనును వ్యత్యాసములేదని అట్లు జేకుండజేయుటయే పార్లమెంటు సంకల్పముని పార్లమెంటులో వింటర్ ప్రభు వలెను. ఈ చర్యయంతయు ఇంతకుముందే జరిగిన భారతీయులకు కోపమే పెచ్చిడిగాను. ఇంతకుముందే ఇండియా మంత్రి కొంచెముదూరభావముతో మాట్లాడి యుండిన భారతీయులలో అపోహమలే యుండెడివిగావు.

బర్మెన్ట్ హౌస్ ప్రభుని చిత్రపట

ఈ కమిషనువిషయమై మాతో మాట్లాడినటుల బర్మెన్ట్ హౌస్ ప్రభువు తెలిచెను. నిజముగా బర్మెన్ట్ హౌస్ ప్రభువు ఉదారభావముతోనే ప్రవర్తించవలసెను. భారతప్రతినిధులకు నిష్కాపల్యముగ విచారముతో స్నేహముతో ఆదరించవలెననికొనిరి. రాయలకమిషనువారు ఇండియానుకమిటీ తమతోడిదేమని ప్రవర్తించిన చిక్కలుండవు.

సాక్షులను రాయలకమిషను విచారించునపుడు ఇండియాను కమిషను తమతో కూర్చుండి జ్యుజునవలెను. భారత ప్రతినిధులకు మనప్రతినిధులకు ప్రతిపక్షినే ఇవ్వవలెను.

ఇట్లు సాధ్యమైనంతవరకుకలిసి సహజభావముతో భారతీయులపంజేరము తీసిపోవును. చాలవరకు ఇండియానుకమిటీ గూడ నివేదికము సంపుట కధికార మియ్యవలెనని కొందరనిరి. ఇండియానుకమిటీ నివేదికమును బంపవలెననుటకును, అక్రర జేయవలెననుటకును తమకధికారము లేదనిరి. అది మనకమిషనుగాదు. మనకు లోనె నదిగాదు అందుచే వారియభిప్రాయమును భారతీయులతరపున తెలియజేసిన దెలుపవచ్చును. లేకున్న మిన్నకుండవచ్చును. ఎవరిచేతలే అయ్యది నియమించబడెనో వాడిచేతనే ఆ నివేదికమును పరిశీలించవలెనను. మనవివేదికమును స్వాతంత్ర్యముతో పరిష్కరించునటులే ఆకమిటీని నియమించినవారు స్వాతంత్ర్యముతో పరిశీలించవచ్చును. ఈ సంగతి భాంతీయులకు దెలిసిన అసలు ఆపనమ్మకమే తొలగిపోయెడిది. భారతీయుల యభిప్రాయమును కనుగొని విధానమును తయారుచేయుటకు మాకు లాభకరముగ నుండుటకు రాయలు కమిషను నియమించితిమనియు అందుచే సహకారముతోను, స్నేహముతో నుండునని భారతీయులకు తెలిసిన అపనమ్మకము తొలగిపోవును. మనబాధ్యతనుగూర్చి మనము నిశ్చయించుకొనవలెను. ఆ వాగ ర కు లు పా లి తు ల పట్ల సంరక్షణ కర్తృత్వమును గూర్చి అపోహించుకొనవలెను. ఈ విషయములో మనము వివేకులమునో పరియగు ప్రవర్తనము నవలంబించుచో ఉదారభావములే “భారతీయులారా బోయి మియ్యము చచ్చినటుల జేసికొనుడు” అనవలెననిరెట ఇదిమందిదిగాదు. నివేదికతో గూడుకొన్నదిగాదు. మనము ఇండియాపట్ల చేయవలసిన గర్భమును నిర్వహించినవారము కావాలము. అభివృద్ధి జేందుచున్నవారిని సరిగా ప్రోత్సహించువారు గామనిరి.

ఇంగ్లండు జేయవలసినపని పూర్తి అయిపోవనన్నది. భారతీయులు ఇంగ్లండునొకటి ఆత్మగౌరవమువారుగా, ఆ కమిషను కొనవలసి నచ్చుచున్నది. ఆపనమును వెచ్చువుపు అన్నిప్రజలమును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముతో ఈ పార్లమెంటు మాన్యువానినతో పూర్తిగ గుర్తించి బాగవలెను. అందుచే ఈ కమిషను ఇండియాను బయటికి బంపవేయుట మంచిదిగాదు.

భారతీయులతో మనము ఇట్లు జెప్పవలెను:—మీకు ఒక పార్లమెంటుఉన్నది. కొలతనకని స్వపరిపాలనమును గల్గియున్నది. ఇంకొక అంతర్గత నియమనననముయను పచ్చినదని మాకుతోచినది. అందుచే మనముభయము ఆలోచించవలెను. అందుచే ప్రభుత్వమువారు కమిషనును భారతీయులకు తెచ్చగొట్టక తనన్నట్లు భారతీయుల కోపమును నీచముగా చూచుటకు నాధుండును. అదియే నా ప్రార్థన. ఈసభ

అంతయు జయప్రదముగ రాయలకవిమను పని నెరవేరుగాక మని ఆశీర్వాదించెదరుగాక నాతో బాటులగు.

మృతిమిల్లగారు

భారతీయులు అంతయును కలిసి భారతము ప్రవర్తించునట్లు భారతీయులు పట్ల చెప్పలవాడు అవలెను. విచిత్రమేమనగా, అని బ్రటిష్ ప్రభుత్వ మునుపటిలాగే పనితీరు భావమునకు దిగియుండి భారతీయులను గౌరవముగా ఆచరించునట్లు. భారతీయులు మనలకు విశ్వాసపూర్వకము లనుచున్నారు. కాని గాంధీజీయవరకు, నిర్భయము అనుభవించునట్లు. ఆ దురభిప్రాయమును తొలగించుకొనవలెను. నేటివర్తమాన భారతీయులు తమబహిష్కరణమును మానునది. అందుచే నెంట్లు కమిటీకేసులను విచారము లొసగవలెనని విచారించునట్లు. అసలు అట్టి కమిటీ ఒకటి ఏర్పడునని ఆలోచించవలసియున్నది.

బాల్కన్లుగారు

ఈ వర్షంలో ఇద్దరో ముగ్గురో ప్రతిభాపూర్వకముండిరి. తక్కినవారందరూ ఆమోదించినట్లులే చూపుకొంటే బాల్కన్లుగారు. సకలత్యాసాలగారు తిరిగివచ్చినందులకు సంతసము. నేడు జేసినట్టి యువశ్యాసములతో రిషియానుగూర్చి ప్రతిభాపూర్వక తానికొకడైనట్లు సకలత్యాసాలగారున్నట్లు జేసియుండలేదు. లేదా అతడు లేకుండ కాలమును విచారకరముగ తప్పనిసరిగా వెళ్ళుచున్నట్లునొందును. స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి ఆయన మాట్లాడునపుడు అతడు సామర్యభావమునంతయు మరచిపోయియుండును. బ్రటిష్ కామన్సు పార్లమెంటుసభలో సకలత్యాసాలగారు ఇట్టియువశ్యాసమునిచ్చుచుండ బ్రటిష్ పార్లమెంటుకుండుటయే ప్రపంచమున కంతకును బ్రతుకు వ్యక్తులకెంతవరకు స్వాతంత్ర్యమునిచ్చుచున్నదో స్పష్టమగుచున్నది. స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి ఇంకోకొమారును మాత్రమే జెప్పవలెను. రిషియాలో స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి వివరములు గానబడిన నేను బ్రాట్స్కీగారినిడిగి తెలిసికొనెదను. సకలత్యాసాలగారినుడుగను. కామన్సు సభలో కమిషనుగూర్చి ఆక్షేపించక అదేరకముగనుండునది విషయం చిరి. ప్రభుత్వము వారియుద్దేశ్యము తోక కమిషన్ రిపోర్టు జేసినది. దానికి మనలను ఇండియాలో నిండించుచున్నాడు. అక్కడ అపోహము లేకుండాగానున్నది. నిజముగానే ఎక్కువగాయున్నది. రాయలకవిమను అనలంబించు విధానమునంతను రాజప్రతినిధి తన ప్రకటనలచే జెప్పిరి. కాని అవిధానమిట్టిదని జెప్పనిచో దానికికారణము రాయలు కమిషనువారే. దానిని ఏర్పరచు యుద్దేశ్యము అయియున్నది. ఇండియాకేగిన పిదపనే కమిషను నిర్ణయించును. అందుచేతనే మాదాయగ కమిషను పనినిగూర్చి జెప్పితిమి. ఆధికారము కమిషను స్వేచ్ఛగ పనిచేయుచున్నది. నేను మనసుంచియు నుండచున్నప్పుడు వారికి విశేషముతో గూడుకొన్నది. స్వామిగునని తోచినవారలందరినీ వచ్చును. కాశ్మీరీయులను లింగ్లీయులను అసలు మేము సూచించిన విధానమునకు మించిపోయిరాదు. పార్లమెంటు బాధ్యతను భంగముగ నుండరాదు.

భారతీయులు తక్కువని ఎన్నటికికొనలేదు

భారతీయులను మనము తక్కువగా జూచుచున్నారమనుభావమును ఎంతమాత్రము వారనుకొనరాదు. ఆదురభిప్రాయమును వారిమనసునుండి తొలగించుకొనవలెను. సమాన హోదాగలవారగు నేమీతులగు రాయలకవిమను భారత నెలెత్తు కమిటీని సమాపించి కలిసికొనను. కాని పార్లమెంటు బాధ్యత మాత్రము అటులనే యుండును. పార్లమెంటు బాధ్యతను పాల్గొనవచ్చునను విధానము లాభకారిగాజాలదు. అదితప్ప తక్కిన విషయములన్నిటిలోను వారే మేము మేమేవారగు భావించెదము. రాయలు కమిషనుగూర్చి అపోహములుండుట విచారకరము. దానివలన చర్చకు విశేష భారతీయులు బహిష్కరణమునకు గడంగిరి. ప్రభుత్వముతో సహకారముగ పనిచేసిన భారత రాజకీయ జేత్రులు బహిష్కరణకు దిగిరి. సుస్మరణములను వచ్చినప్పటినుండి మంచిచిక్కలు కాలము. భారతీయులు ప్రభుత్వముతో పనిచేసినవారు నేడు ప్రతిభాపూర్వకైరి. అట్టివారి ఆశయముల నివిధానము తృప్తిపరచుననే జెప్పుచున్నాను. భారత రాజకీయజేత్రుల యభిప్రాయములనేగాక ఏ బ్రటిష్ పక్షానికి యభిప్రాయమైనను అయ్యది భారత భావభాగ్యదయమునకు తోడ్పడునని తోచిన రాయలకవిమను వారు ఎంతయు ఆచరించెదరు. అసలు పార్లమెంటు నిశ్చయించునది దీనిని దానివర్షంలోనికి దెచ్చుటెంతకష్టమో ఈవర్షం దెలియజేసెను. 1919 ఆక్టోబరుకారము విచారణసంఘటకు మనకు రాయలకవిమను నియమించవచ్చునను యధికారము మన కియబడెను. మనకు ఇంతకంటే వేరొకమార్గములేదు. 1919 ఆక్టోబరునాడు గొప్పభారమును జేసెను. ఆధికారమును నిర్వహించుటకు మనసర్పమును మనము నిర్వహించవలెను. తీర్మానించుకొనుటకు ముందుగానే నిజపరిస్థితులను మనమే తెలిసికొనవలెను. 1919 సంస్కరణచట్టమును పనిచేసినవారి కెవరికిని ఈసంగతి తెలియదు. పార్లమెంటు బాధ్యత నెరుగదు. ఈసమయమున

పార్లమెంటు నిజపరిస్థితులన్నిటిని తమ ప్రతినిధులచే తెలిసికొనవలెనని గ్రహించెనెను. ఆ ప్రతినిధులే ఈకమిషనువలెను. బహిష్కరణ ఆచారపథిక స్వయముగా తామే నేర్చుకొనవలసియున్నది. రాయలకవిమను తమనిజేషకమును పార్లమెంటున కలదికేదో భాగ్యంబును ఈ నిజేషకముగాని ప్రభుత్వంబునకునుగాని ప్రభుత్వముగ గైకొనకపూర్వము అసలు ప్రధానమంత్రియగు నరిష్కరించుటకు పార్లమెంటు జాయింట్లు కమిటీని ఏర్పాటు చేసిరి. వీటిని పరిశీలించుటకు ఇండియను కమిటీకి సంప్రదించుకొనుచును. వారితో పూర్తిగ చర్చించవచ్చును. అందుచేతనే గాంధీజీ హెడ్ ప్రభుత్వ ఇట్లుజేప్పెను:—“భారతీయులు రాజ్యాంగవిధానము నేర్పరుమకొనుట కవకాశమియిబడెను. భారతీయులనితిలో యున్న ఇతరులకు సవరికని ఇట్టి యువశ్యాసములేదు” భారతీయులు అసర్దులు, రాజ్యాంగ విధానమును లేచునట్లు సమర్థులుగారిని మనమంటిమను అపోహమును దాద్రోలులకు ఇది చాలదా?

గో. బా. సె. కె. గారి లేఖ నిందు పొందవలెదను:— బ్రటిష్ పార్లమెంటు భారతీయులయెడల గొప్పబాధ్యతను గల్గియున్నది. ఆ బాధ్యతను తప్పించుకొన వలెలేదు. బాధ్యత లేదని పలుకెదను. అది చరిత్రములో నాలుకున్నది. నేటి ప్రాపంచికవిషయములో పాతకున్నది. భారతదేశము కాంతయంతయుగ యభివృద్ధి గాంచవలెనని ఇండియాలోను, బ్రెటనులోను మహాబాధ్యతముగల వారందరూ గోరుచున్నాడు. (బ్రటిష్ పార్లమెంటుతో బాటు భారతీయులుగూడ సహకారము జేయవలెను.

సహకార మనసరము

ఇవన్నియు కమిషనులోనే ఏర్పడినవి. రాయలు కమిషను మొదటిపని విచారణసంఘట భారతీయులతో సలహా జేయుట. భారతీయులపై పాశ్చాత్య భావములను మోపుటకు గాని ఇండియాకు అనుకూలముగాని విశేష రాజ్యాంగపద్ధతులను ప్రవేశపెట్టు లెంటుతోగాని రాయలకవిమను ఇండియా కేటలేదు. ఇండియా పరిస్థితులను విని నేర్చుకొన మన తీర్మానములను చెలుపుట కేగుచున్నారము. ప్రస్తుత పరిస్థితులన్నిటో ప్రత్యక్షముగ లోపలినుండి దెలిసికొని తీర్మానించుటకే గెదము. రాయలకవిమను నిజేషకమును బుచ్చినపద ప్రాలు బ్రెటనుతో భారత ప్రతినిధులు పూర్తిగ అభిరుచులతో ఆలోచించుట కలీలున్నది. ఇదియే ముఖ్యమగుమాట. ఈ తీర్మానమును జేసికొనుటకు దీనిని నిశ్చయించుకొనవలెను. అంతయు దానిమీదనే ఆధారపడియున్నది.

ఈ ఆభిరుచులను రాయలకవిమను చేయవలసిన పనికి గొప్ప సూచన, సానుభూతి, ఆలోచన, అపరిమిత ముగ పరిమితి కన్నులకావలెను, పీఠిక దైర్ఘ్యముకావలెను. నాధ్యతమును నిర్వహించుటకు ఈ భావముతో పూనుకొనుచున్నాను. ఇండియాకును గ్రేటు బ్రెటనుకు చేతనైన నేపథ్యముచేయు తలం భుతో స్వీకరించుచున్నాను. నాలోపములను నే నెరుంగుదును. అయినను శక్తించనలేక ప్రయత్నించెదను.

ఈ భావముతోనే ఈపనిని పూనుకొనుచున్నాను. భారత కామన్సులుగానివారు కమిటీ సభ్యులుగనుండవచ్చునని కేల్లకలారెల్లగారడిగిరి. భారత కాపనసభవారు తమ పనిని ఎట్లుచేయవలెనో మేము జెప్పవలసికొనవలెను. వారి ఇష్టములకారము ఎంతవరకు అధికారమున్నదో అంతవరకు వారుజేయవచ్చునని తెలుపుచున్నాడు.

భారత ప్రేలుగుడ వారియభిప్రాయములను చెలుపుటకు మీకున్నవాయని యడిగిరి. లారెన్సుగారు వారిపని నెరవేరుటకు వారెప్పుడును వచ్చిన చర్య నవలంబించవచ్చునని నైమనుగారు జెప్పియున్నాను.

ఇండియామాగానే రాయలకవిమను మొదట ఏమిచేసెదరో జెప్ప వలెను. ఇంకమును కమిటీ నెంతకీక్రమముగా నియమించునో చూచును. రాయలకవిమను అక్కడకు పోగానే తియ్యాగు నుండునో జెప్పవలెను. వారేమిచర్యను దీసికొందురో జెప్ప వలెను. ఏలన వారికి సంస్కృతాంత్ర్య మున్నదేమి జేయుటకును.

కార్మికపక్షమువారి తప్పు

కార్మికపక్షమును రాయలు కమిషనునుండి లేచిరమ్మనక పోవుట గొప్పతప్పు, వివాదకరమగుతప్పు. ఇండియా గ్రేటు బ్రెటను సమాన ప్రతిపత్తితో నుండునట్లు కార్మికపక్షము వారు సహజము సాగించెదరుకొంటిని. కాని నాయాశలు అడియాశలే పోయినవి. భారతీయుల స్వయం నిర్ణయాధికారమును పూర్తిగ ఆమోదించు కార్మికపక్షమువారిలో కొద్దిమందియున్నప్పటి భారతీయులు గ్రహించెదరుగాక. ఉక్త బహిష్కరణముతో ఊర్కొనక గ్రేటు బ్రెటనుకు ఇండియా రాజ్యాంగ విధానమును నిర్ణయించుట కెంతమాత్రము అధికారము లేదని చెబువలెను భారతీయులు అని బ్రాక్స్ గారనిరి.

ముగింపు

పభవారు ఈ పరిస్థితులను పూర్తిగ గ్రహించిరిని అది నే దెలిపి యుంటిమి. మనమిప్పుడు నడుచున్న దారి ఆ పూర్వము. ఇతరులే ప్రభుత్వము వారును ఎవరును ఈమధకు ప్రోత్సహేను. ప్రతిబ్రతును వ్యక్తీ యందును శ్యామబుద్ధియే ప్రధానముగ నున్నది. అట్టివారందరూ పార్లమెంటులోయున్నారు. అందుచే ఈవిధానమును సాధించుటకు పార్లమెంటుసభవారు తోడ్పడెదరని నమ్ముచున్నాను. ఆంగ్లేయునకున్న క్రమశిక్షితభిమ కిలము చారిత్రముచే ఆ పూర్వముగ గొప్ప జిగిల వాడు సదామనువారిని నేను కొనియాడువాడనుగాను. ఆంగ్లేయుడు శ్యామసానమున పనిచేయునపుడు, ఇతరవిషయములను మనకును చూపిండు. పార్లమెంటులో మనము వాదించువిషయములను దరికిరానీయదు. నిష్పక్షికాబుద్ధితో పనిచేయును. మనము మనలోనుండి ఎన్నుకొన్న సభ్యులు దైర్ఘ్యముతో బాధ్యతతో తమధర్మములను నిర్వహించగలరని నమ్ముకము. భగవంతుడు ఏదైన కష్టముగ పనిని చేయవలసినపుడు, బాయిబ్రెటనుతో చెప్పనని మిల్ కౌముచోకవి చెప్పియున్నాడు. ఈవిషయములో చెనుక జెస్సిక్ విషయముకంటే ఎక్కువకష్టముగనుసంగతి యుండబోదు. దానిని మనము దైర్ఘ్యముతో విశ్వాసముతో, ఆతో బలముతో జేసెద మనిరి.

వింటర్ట్ గారి తీర్మానమున ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించిరి.

వాతావరణ స్థితి

1927 సం॥ నవంబరునెల 28-వ తేదీ సోమవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముంబై		మద్రాసు		తేలిక నుండి పుట్టు అల్పమునెల 1-వ	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు మొత్తము.
	గత 24 గంటలలో	అత్యల్పము	గత 24 గంటలలో	అత్యల్పము	ముంబై	
గోవాలోపూర్	81.8	61.8	...	8.46	—	8.52
విశాఖపట్టణం	82.1	69.7	...	8.21	—	2.51
కాకినాడ	80.7	67.6	...	11.84	—	1.30
నల్గొండపట్టణము	82.1	66.6	...	16.85	+	8.22
కర్నూలు	81.0	66.7	...	6.20	+	1.61
బళ్లారి	81.4	67.0	...	8.89	—	2.62
అనంతపురం	9.00	+	8.28
కడప	88.5	65.4	...	11.48	+	8.02
నెల్లూరు	88.1	69.6	...	21.85	+	2.84
మద్రాసు	85.4	71.8	...	16.25	—	8.98
కడపూరు	88.2	70.8	...	15.01	—	10.25
నీలము	87.7	65.9	...	8.09	—	7.26
కోయంబుత్తూరు	84.1	64.5	...	12.12	+	2.12
తిరుచనాపల్లి	87.1	67.6	...	7.98	—	4.28
నాగపట్టణము	88.8	71.0	...	9.48	—	17.54
మధుర	87.5	70.8	...	9.78	—	2.86
పాంబల్	82.8	77.9	...	16.60	—	8.48
తిరునల్వేలి	18.25	+	4.54
తిరువేండ్రము	88.8	75.1	1.25	5.29	—	11.64
కొచ్చిక్	86.6	75.2	...	8.01	—	11.49
కాల్కట్టు	91.8	78.1	...	8.82	—	7.05
మంగళూరు	90.8	69.9	...	18.48	+	2.64
దెంగుళూరు	81.0	65.8	...	2.00	—	6.79
మేర్కాత	76.8	65.9	...	7.18	—	4.65
కొడైకనాల్	71.8	48.6	...	18.46	—	8.80

వ. వ. నారాయణ అయ్యరు, హోయ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

ధీల్లిలో 126 మంది అరెస్టు

చేయబడుట
అల్లరుల రషిదు ఊరికితీసువందర్భమున
అల్లరుల పర్యవసానము
ధీల్లి, నవంబరు 27:—అల్లరుల రషిదు ఊరికితీసుబడిన పిమ్మట జరిగిన అల్లరులపందర్భమున 126 మంది ధీల్లిలో అరెస్టుచేయబడి రని తెలియుచున్నది. (ఆ.పత్రి)

గుంటూరు జిల్లా బోర్డు

అధ్యక్షుని ఎన్నిక

ఈ శిక్షి క్రింద 11, 21 తేదీలలో మీ ప్రతికాముఖున కొన్ని బాబులు ప్రకటించబడినవి. కాననభలకు స్వం ప్రముచేయవలయునని కోరు స్వరాజ్యపక్షమువారు గుంటూరు మండలములో ప్రస్తుత మంత్రివర్గమునకు కృతికేంద్రము విశ్వాస రాహిత్య తీర్మానమునకు స్వరాజ్యపక్షమువారితో బాటు వోటుచేసిన దివాకొడవూరు పి. సి. యస్. ఎతిరాజులు వాయుడుగారిని మాత్రము నిరసనచేయుచు మంత్రివర్గము చేరిన శ్రీయుత కృష్ణస్వామి చౌదరిగారిని వ్యతిరేకముగా కాదనిము తెలియదు. కాంగ్రెసులో చేరిన జన్మితులకు మాత్రము సమ్మతిచిన సిమ్మల వారియందు తమ విశ్వాసము చూపవలసిన బాధ్యత కాంగ్రెసువారియందగును.

నిజమైన యధార్థవాదులు తమ రక్షివారనుని వ్రాసికొనరు. కాలక్షేపరీత్యములను కలకత్తలు దేశమంతటను వ్యాపించియున్నవి. అందుకు ఎవ్వరును కారకులు కాజాలరు. కాని శ్రీయుత వాయుడుగారు మాత్రము చాలమటుకు తమ బాధిపత్య సకారణముగాని అభిమానముజూపి ఇతరవాదులను సంబంధించియుండలేదని చాలమంది విశ్వసించుచున్నారు. ఇందుకు వారు సరసరావుపెట్టలే శ్రీయుత కోటిశ్వరరావుగారిని బాపట్లలో శ్రీయుత కృష్ణస్వామి చౌదరిగారిని చేసినపక్షము తాత్కాలికము. కొందఱు శ్రీయుత వాయుడుగారిమీద చేసినట్టియు చేయుచున్నట్టియు నిర్దమ నుజీరించగలవు. వారు జిల్లావారుకాదు. ఇంకను నందొక్కప్పుడు సంబంధితినీ వీడుటలేదా? వాయుడుగారు జిల్లావారుకాదు పన్నెండు సంవత్సరములు దాటినను వారు గుంటూరునగర వాస్తవ్యులైయున్నను గుంటూరునగరమునకు మండలమునకు చేయవలసిన మహాపకారములు చేసినను అందుకు ప్రజలు వారియెడల విశ్వాసముచిముమ్మరు కాననభలకు వారి కన్నకొనినను ఒకానొకరు తమ వాదమును బలపరచుకొనుటకు వారు జిల్లావారుకాని పలుకుచున్నారు. ఇంతకుమించిన మిథ్యావాదముకొకటియుండజాలదు. తమవార వారు చాలకాలము అధికారములన్నటిని ఆక్రమించుకొనిరట. అందువలన వారు విశ్వాసపరయనలు. అధికారపదవులకును తత్కాలపరిమితికిని పార్టీకును దస్తావేజులు వ్రాసికొనవలసినకాలము వచ్చినదా? సమర్థత పరసత్వము సత్ప్రవర్తకలవాడు ఎన్నిదినముల వీరదవిలాసున్నను ప్రజలను హానికరము కాజాలదు. అదియైనను కాశ్యోతముగా వాయుడుగారు తానేయుండవలయునని కోరుటలేదు. ఇంతకాలము తాను అధికారులచే నియమించబడినవాడైనప్పటికిని ప్రజలపక్ష మేయుండి జిల్లావారికి తన మనస్సాక్షి నూచించిన ప్రకారము నేనచేసినందులకును జిల్లాబోర్డువారికి ఎన్నికమాన్యు రావడని నితిగగించి నందులకును జిల్లావారు తమ కృతజ్ఞతను మాపి తనను ఎన్నుకొందుకో లేదో కనుగొనదలచి తన అభ్యర్థిత్వము నూచించితినిని అతడు చెప్పుచున్నాడు.

అతడు తన పదవి విరమించి ఉపాధ్యక్షునిగా శ్రీయుత సింహాచలం పంతులుగారికి చాగ్గి ఇచ్చిన కొలది కాలములోనే గుంటూరు తాలూకాబోర్డువారి అభ్యర్థిత్వము అప్పగింపులను క్రిమినిలుకేయు, మొదలగునవి ఎల్లరకును తెలియజేయున్నవి. శ్రీ కృష్ణస్వామి చౌదరిగారు దానికొకరినొకరు వారు పెద్దరైతులలో పెద్దయనుటకు సందియములేదు. అట్టి కారణముల ప్రకారము, గోదావరిజిల్లాకు సీతీకాపురాధ్యక్షులను, విశాఖజిల్లాకు జిల్లాకు విజయనగర ప్రభులను, పల్నాడుమండలమునకు వెంకటగిరి మహానాథుని క్యాంపునా జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులపదవులయందండవరా?

కాని ఈసందర్భములో జిల్లా మొట్ట అధీపకు సుందర రామిరెడ్డిగారిని వాయుడుగారికి సహాయము చేయుచున్నారని నిందయులు చాల అన్యాయము. శ్రీ కృష్ణానికి జిల్లాలోని కక్షలలోగాని కృష్ణులలోగాని ఎట్టి సమబంధమున్నా లేదు రెడ్డిగారు తనవారి మంగళగిరి గ్రామములోకాక జిల్లాముత్తము మీద తిరుగుచున్నారన్నారు. మహానాథుగా మోటారుకారుమీదనే నొవుచుండురు. కాని వారు వాయుడుగారి కొలను పోవుచున్నారనుట శ్రీ పురవాసిగారి అభిప్రాయము. ఈవిందకు తోడుగా వారికి జిల్లాకలెక్టరుగారి సహాయము వున్నదని వాడుకగలదనియు కాని తామదినములు వీలులేదనియుమాత్రమే చూపింపగల వ్రాసికె. కలెక్టరుగారి చేతులను ఈ రగడలో దింపవలయునని, వారిచేతులలోకి వేయవలసి. కలెక్టరు ఎవరికిని ఎట్టి సమబంధము చేయలేదు. ఇందుకు సాక్షియందుండలేదు. వారిని కలెక్టరుగారు ఎన్నుకొనియుండుట, అసంభవము. అట్టినింది ఎప్పుడునైనా ప్రభుత్వమునకు ప్రధానిగారి మనోవిధిలోమాత్రము నిగదహా ఇట్టి అసత్యప్రకటనలను సజ్జి జాభిమునము.

జిల్లాబోర్డు సర్వాధికారి యు శ్రీయుత గారు సింహాచలం పంతులుగారి యందున్నది. వారి రాయనగు గుంటూరు తాలూకాబోర్డునుంచి ఎన్నుకొనబడిన అందుగును సభ్యులలో నలు

సింహాచలమున మహాత్ముని సంచారము

కొలంబోనుండి జాఫ్నాకు బయలుదేరుట

25 వ తేదీ సాయంకాలము మహాత్ముడు కొలంబోనుండి జాఫ్నాకు బయలుదేరెను.

యవజన బౌద్ధపంథువువారును, సింహాచల భారతపంథు మువారును పరస్పరపంథువువారును మహాత్మునివాదానించిగా ఆ మూడు సభ్యులలోను మహాత్ముడు పరస్పరపంథువులను.

అంధ ప్రాయముగా చేసిన నమ్మకాడదు. ఇప్పుడు అన్ని మతముల సిద్ధాంతములగుర్చియు అపవాదాభ్యాసములే బయలుదేరుచున్నవి యవజనుల సంస్కృతి భావ భ్రాంతినిపవలెను. యుద్ధిచునిగరమును బ్రహ్మచర్యము లేక ఏకపత్నిప్రత్యేకము, సత్యనిరతి, సంపూర్ణ నిష్కాపట్యము, భక్తవర్తనము, త్యాగము ననువానిని మఖ్యముగా కలిగియుండవలెను. సత్యమును ఆనానామలననే బోధింపవలెను గాని అపదేశములను బోధింప వీలులేదు అని యవజనపంథులలో నడిచెను.

“సింహాచల ప్రజలమేలుకే మీరు ప్రధానముగా చూడవలెను. ఇతరులు మీపట్లపట్టి భావమునకు లిగి యుండవలెనని మీరు కోరకపో అట్టిభావములే ఇతరులపట్ల మీరు కలిగియుండవలెను.” అని భాగ్యతీయలసభలో నడిచెను.

“నేను సింహాచలమును విమలజలమండ నున్నాను. గంగ ర్మరు మొదలు చిన్న ఉద్యానాలవరకును గల ఉద్యానాలందరను కోటిశ్వరులనందరము మొదలు నిరుపేదలను కార్మికలందరనుగల ప్రజలందరను జాతిమతములతో లేకుండ నన్ను చాచేముతో వాదించిరి. గాన నేను సింహాచలమునకు వచ్చుట చేయుటలో మొమ్మకుంకి యిట్లుములేదనువార్త అసత్యముని పుష్కమైది నన్ను ఆనందింపుటలో మీరందఱుల కలసిపనిచేసితికోర జియస్వాతంత్ర్యములను బడయుటలోగూడ నటులే కలసి పని చేయవలెను. నా రాకవిషయమున ప్రశంసనీయుము లగు నేర్పాటులను మీరు చేసినందులకు మీకును మీతో సంబంధముగల వారి కందరికిని నేను కృతజ్ఞుడను” అని సన్మానపంథుమువారిసభలో మహాత్ముడు నడిచెను. (ఆ. పే.)

పంజాబు శాసనసభ

శాసనసభ్యులు పైమను కమిషనును బహిష్కరించదరా?

లాహోరు, నవంబరు 28:—పంజాబు శాసనసభవారేడినను మధ్యాహ్నము సమావేశమై జిల్లాబోర్డుల హిసాయతువపైన విధించుటకు అనుమతి నొసగు ఒక బిల్లును ఆ మోదింపిరి. ఈ పన్నును జిల్లా బోర్డు వారు విధించుచుండిరిగాని ఈపన్ను ఆక్రమమైనదని హెచ్చార్థవారు తీర్పుచెప్పిరి. ఈ కన్నును ఖాయమొనర్చుచు ప్రాతరాత్రిలవరకు వసూలుచేయుటకు జిల్లాబోర్డులకు అనుమతి నొసగు బిల్లు ఆమోదించబడెను అనధికారసభ్యులు పంపురు బిల్లును ఆమోదించిరి గాని నామినేటెడ్ సభ్యుల సహాయముతో బిల్లు ఆమోదించబడెను. అంతటతో సభ ఆపుదలచేయబడెను.

రాయాను కమిషను నియమమువిషయమై అసంతృప్తి తెలుపుచు రజవాహన్నరాజాగారిక అర్ధరమమెంటు తీర్మానముపాదించు నుద్దేశించిరి. కాని సభ్యులలో అధిక సంఖ్యాకులు ఈ తీర్మానమును ఆమోదించరని స్పష్టముగ తెలియుటచే హెచ్చరాజాగారు తన ప్రయత్నమును మానుకొనిరి. కాననభలకు లలో పరువుకు కమిషను బహిష్కరించవలయునను వాదమును అంగీకరించుటలేదు. (ఆ. పే.)

ఫిల్లి, నవంబరు 28:—సర్ భూపేంద్రరాధ మిత్రగారు రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక ఉపాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి. (ఆ. పే.)

గురి వోటువిషయము అనుమానము కలిగినది. ప్రభుత్వమువారు నియమించిన సభ్యులలో ఇద్దరికి కాలపరిమితి దాటినదాక ఎన్నిక వచ్చుటలేదు. అట్టి మహాకృషి శ్రీ మిత వాయుడిగారి వ్యక్తరీతిలను బడపడమున్నది.

కాని ఇది చాలక, వాయుడుగారికి ఎవరో సర్కారు ఉద్యోగములు సహాయముచేయుచున్నారని వ్రాయుట హాస్యాస్పదము. రాజుట్టి అభ్యర్థులలో నెవరు గెలుపుకొనినను న్యాయముమాత్రము జయించునుగాక యని శ్రీ పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాను.

గుండు సూర్యలసంత నరహరిరావు

రాయలు కమిషను బహిష్కారము

మూలవ్యాగారి నూచనము

పరిపాలనానుక్రమణిక తయారుజేసి దాఖలుచేయ వునుట

విఫలమగుచో పన్నులనిరాకరణ నూచించుట

డిల్లీ, నవం 26:—రాయలు కమిషనుగూర్చి కమిషన్ సమను పూర్తితయచు పండిత మదనమోహన మూలవ్యాగారు హిందూసాను ప్రెస్సుపత్రికలో యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— “వికనుత్తిమతో స్వాతంత్ర్యమును బడసిన భారతజాతి అధికారైశ్వర్యాభివృద్ధి మార్గమునబడి నిండుకేళిలగమున బోవుచుంటే కాంచగల్గుచున్నాను. ఇదివరకెన్నడు లేనంత విప్లవముగ నేడు కాంచగల్గుచున్నాను. స్వాతంత్ర్యలక్ష్యని గొల్పేడి భాగ్యము నాకు లభించెను. మాతృభూమికిని, సోదరదేశీయులకును జాతిమతభేదముల పాటింపక నేవజేయుటకే నా జీవితమును నూతనోత్సాహముతో భారబోయుచున్నాను. మూరీ నేవనగిరి-చి నా నేవనగిరించి నన్ను గౌరవించెదరేని, మీ వత సాంఘికదురభిమానములను, తగవులను, లోపములను మరచిపోవనని నేడుచున్నాను, అంగకవియొకడు చెప్పినట్లుగ ఒండొకల లోపముల గమనింపక మంచి నే దయతో ఆనందించెదముగాక. పురాజ్యము లేక భాగ్యతాయుతప్రభుత్వము సాధించి దేశమాతను దైవమునకు నేవదీక్షతో అంద కేక వయ్యెదరగాక”.

నిమ్మ జాతులరూర్చి బర్మెను హెడ్ ప్రభువుగారు నుడిచిన మాటలు వట్టి కపటపు మాటలవిరి. బర్మెను హెడ్ గారు నిజముగా వారి తండ్రితో నొకని సభ్యుగ నియమించియున్నచో హిందువులెవరు అభ్యంతరము చెప్పియుండరు. వారు ఆరుగురు భారతీయసభ్యులను నియమించియున్నచో భారతీయులందరు సంబంధించియుండురు అని చెప్పుచున్నాడు.

ప్రత్యేక కాంగ్రెసునూచన

డిల్లీనవం 15-వ తేదీన అలహాబాదు వంటి కేంద్రస్థలములో 28 గురు సర్వపక్ష నాయకులు సమావేశమయి కాంగ్రెసును పూర్తిగ వ్రాతనిష్ఠముగల సంస్థజేసి, విధానమును తయారుజేసి పార్లమెంటునకు దాఖలు చేయవలెను. అది కపటమగుచో ప్రజలు, అసహాయోద్యమము తీవ్రముగ కొనసాగింప కాంగ్రెసువారు పరిహారేయవలెను. పన్నుల నిరాకరణము, బ్రిటిషు వైస్తు బహిష్కారము కొనసాగింపవలెనని మూలవ్యాగారు నూచించుచున్నారు. ఈ సూచనలన్నియు ఫిరవారీ ప్రత్యేక కాంగ్రెసు మహాసభ డిల్లీలో జరిపి, అందు నిర్ణయించవలెను. కాననభలకు లందరిని కాంగ్రెసు సభ్యులుగ చేర్చుకొనవలెననిరి. (ఆ. పే.)

డిల్లీ మహమ్మదీయుల తీర్మానము

డిల్లీ, నవం 26:—డిల్లీ మహమ్మదీయులు ఉమ్మడినీను నందు నిన్న సమావేశమయినపుడు పైమను కమిషన్ను బహిష్కరించవలెనని తీర్మానించిరి. (ఆ. పే.)

కేంద్ర కిలాఫతు సంఘము

బహిష్కారము కనుకూలముగ తీర్మానించుట

డిల్లీ, నవం 27:—కేంద్ర కిలాఫతు సంఘ కార్యనిర్వాహకమువారు నేటి సాయంకాలము హాకిము అబ్దుల్ ఖాను గారి అధ్యక్షతక్రింద వారింట్లో సమావేశమయిరి. అతని వ్యాఖ్య, మూలాకా కిఫాయితుల్లా, మహమ్మదాలి, సిక్-వాబు క్వయాషిగార్లు సభకు వచ్చియుండిరి. సభలో యాదినపతీర్వాసములు గావించబడినవి:—

- (1) ఆంగ్లనిసానము రాజాగారు బొంబాయివచ్చినపుడు సత్కారపత్ర మొసంగుటకు తీర్మానించిరి.
- (2) కిలాఫతు మహాసభ మరరాసులో జరుగవలెనని మదరాసు కిలాఫతుసంఘమువారి ఆహ్వాన పంగీకరించడమైనది. మూలావా ముఖి దావూదుగారు ఎం. ఎ. ఎ. అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.
- (3) భారతదేశ రాజ్యాంగసంస్థానమును భావితీయులు తప్ప వేరెవరూవారును నిర్ణయించ అధికారము వహించుటకు కిలాఫతు సంఘమువారు రంగీకరింపజాలరు. కావున రాయలుకును మన్ను బహిష్కరించవలెననియు, వివిధసంఘములు వివిధపక్షముల ప్రతినిధులుగల రౌండుటేబులు సభను సమావేశపరచి రాజ్యాంగవిధానమును తిమారుతేయవలెననియు, పార్లమెంటు వారు దాన్నియెట్టిమార్పులేక కావనము చేయవలె ననియు యాసంఘమువారు నిశ్చయించుచున్నారు. (ఆ. పే.)

నీలు సత్కర్మము

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకే పోరాడవలెను

శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారి ఉపన్యాసము

శనివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు లింగిచెట్టి విధియం దున్న మల్లికేష్వరస్వామివారి ఆలయముందు నీలు సత్కర్మము జరుపవలసినదని సభిగానింపబడినది. శ్రీయత బులుసు సాంబమూర్తిగారు ఆధ్యక్షులుగ నుండిరి.

శ్రీయత తీర్థగిరిమొదలియగుగాని నీలునేననియొక్క యుగరాగములగుర్చి ముచ్చటించి దానిని తీసివేయించవలసినదని చెప్పి పురి శాసనసభయందు తేలడిన తీర్మానము ఓడిపోయినదనియు, దానిని తీసివేయుట విషయములో నేయధికారి నడిగినను తమకేమి తెలియదని నడుపుటచేత ప్రభుత్వము వారిని బలవంతపెట్టి భారతీయుల ఆత్మ గౌరవరక్షణార్థము ఆ విగ్రహము తీసివేయుటకై శాంతియగ పోరాడవలసినదని ప్రకటించిరి.

తంజావూరునందు ప్రిథ్వీగా నున్న హనుమంతరావుగారు ప్రభుత్వమువారు (పజల ఉష్ణప్రకారము విగ్రహమును తీసివేయవలసినదనియు, అట్లు వారుచేయనియెడల సత్కర్మము జరిపి బలవంతపెట్టి విగ్రహము నడచునండి తొలగించి భారతీయుల శౌర్యము లోకమున వెల్లడించవలెనని హెచ్చరించిరి.

తిరువత ఆగ్రాసనాధిపతి యగు శ్రీయత బులుసు సాంబమూర్తిగారు ఉపన్యసించిరి.

ఆయుధములు, మందుగుండు సామానములు, బలమును కలిగిన ప్రభుత్వమువారితో, నిరాయుధులై, దానిని సమగ్రముగా భారతీయులు వ్యర్థపరచియుగ సలపు పోరాటము. ఈ నీలు సత్కర్మము ఉద్యమము సోమయాజులుగారి యొక్కయు నింకను జైలునందున్నవారి యొక్క త్యాగము వల్ల ముద్రాసునందును మద్రాసు రాష్ట్ర సభందుగల జనము మేల్కొన గలిగిరి. దేశవిమోచనకై నేడు పెద్ద పోరాటము సలపుచున్నారము. హిందూదేశమును సదా పరిపాలిండుటకై తలచిన బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో పోరాడుచున్నాము.

ఈ సందర్భములో నుపన్యాసకులు రాయలుకమిషను గుర్చి ముచ్చటించుచు భారతీయుల జన్మహక్కును స్వతంత్రతలను స్వధర్మనిర్ణయమును నిర్ణయించుటలో బ్రిటిషు పార్లమెంటున కెట్టి హక్కులేదనియు బ్రిటిషు పార్లమెంటు ఒంగిమనని గంపెడంతయు సత్యమును మితవాదులుకూడ రాయలుకమిషను యేర్పాటునకు నిరక్షులైరినియు సరకుకమిషనువల్ల భారతఖండము దింత తీవ్రమగు వాతావరణ మేర్పడినను బర్మిక్ హెడ్లు ప్రభుత్వంకను తాను తేలిన పనికి పరితనించుచు చూచు ఆర్థికాధ్వనంను ముచ్చటించుచున్నాడనియును నుడిచిరి.

భారతదేశమునకు సంబంధించిన విషయములో నింగ్లాండువండుగల అన్ని పార్టీలవారూ ఒకటిగ నే ఉండును. ఏపార్టీ వారిని నమ్మరాదు, ఇంతేగాక మన వాయకులదృక్పథము పూర్తిగా మారిపోవలెను. భారతదేశము స్వతంత్రమును బ్రిటిషు వారి దయాధర్మబద్ధముగా సంపాదించరాదని గుర్తించి ఇతరదేశములతోపాటు భారతీయులును పూర్తి స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడుచున్నారని లోకమునకు వెల్లడిజేసినగాని బర్మిక్ హెడ్లు ప్రభుత్వమును తిరుసమాధాన మొసంగినవారము గాము. ఈవిషయము రాబోవు ఆఖిలభారత మహాసభయందు వెల్లడిజేయవలెను. భారతదేశము ఇతర స్వతంత్రదేశములతో సమానమైన హక్కులతోగల దేశమని చాలవలెను. వాళ్ళు త్యదేశములకంటె ఉత్కృష్టమును నాగరికత culture, ఆర్థికవిధానమును కలదని తెలిపకొనవలెను.

ఇప్పుడు ఉపన్యాసకులు రాయలుకమిషనునందు గల సభ్యుల నొక్కొక్కరిని విమర్శించి భారతదేశముగుర్చి యేమియు తెలియని ఇట్టివారిలైన భారతీయులకేమి ప్రయోజన తీసనియు శాసనసభలనుండి యేర్పాటుచేయబడు సెలవుకమిటీ వల్ల నేమి యుపయోగములేనియు సరకుకమిషనును పూర్తిగా బహిష్కరించవలసినదనియు దానివలన పన్నులొప్పులు మాని వేసి దొడ్లనర్పించుటకు పోరాటము సలాపవలసినదని నుడిచిరి.

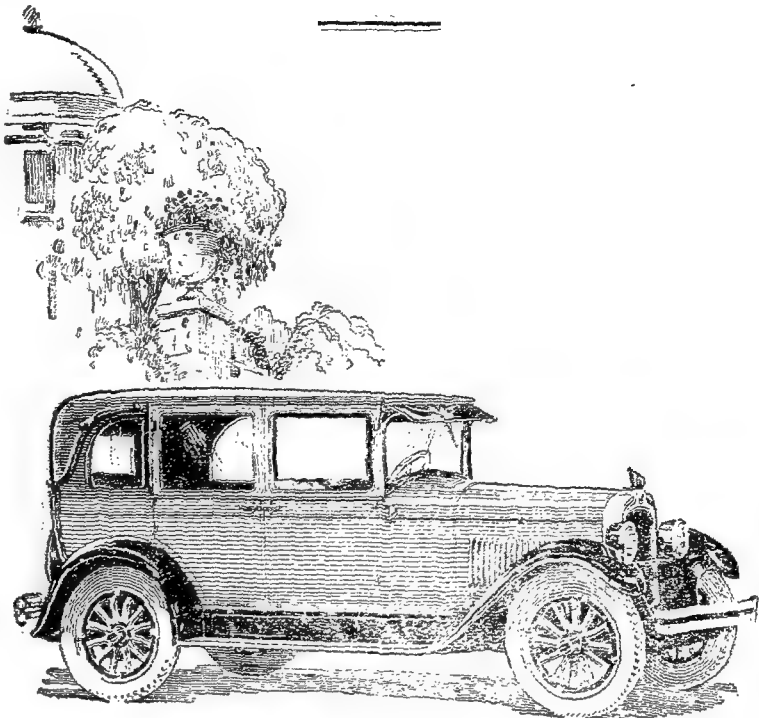
నిరోధముతో మాడుకొనిన ఉద్యమములన్నియు అచ్చు తీవ్రజల సామూహినిబట్టి విస్తృతముగా. కనుక నీలుసత్కర్మ విగ్రహవ్రతమును జయప్రదముగ జరుపుటకై ఎందలకొలది సత్కర్మ విగ్రహములకై వేరవలసినయ్యెను. ధనహోయమును జేయవలెనని హెచ్చరించిరి.

తిరువత ముద్రాసనాధిపతి యగు శ్రీయత బులుసు సాంబమూర్తిగారు ముచ్చటించిరి. సభముగి నెను.

పాంటిక్

పోటీయందు గెలుపొంద దగిన విలువను

గలిగి యున్నది.

కొంచము ఆలోచించుము.

పాంటిక్ నేకు ఏమి యివ్వదగి యున్నదో?

సాకర్యముల చేకూర్చుటయందు చాలా ఆశ్చర్యమును గలిగించును. ఎట్టి వేగముగా గొంపోయినను, నుఖముగా కూర్చుండుటకు వీలుగలదు. ప్రకాశించునట్టి తీవ్రము గలిగి, అందమైన బాడీతో నమర్చబడినది.

రూ. 3700

సింప్లన్ ఆండు కో, లివింగ్స్.

దక్షిణ ఇండియా యందు స్వలయదారులు.

మదరాసు.

ఉదకమండలం.

చనిపోయినవారిపై సమనులు అమలుజరుపుట

కలకత్తాలో డిలీటావాలో ప్రతివాదులపై సమనులు అమలు జరుపవలెనని బంపగా ప్రతివాదులు ఇంటివద్ద జేరని యు వారి ఇంటిముందర గట్టినచ్చితినినయు బంట్లోకు జెప్ప బంట్లోకు ప్రతివాదులకు జూరింగలోను వాదితాలూకు వసిషి తానుగూడజూచితిన, మద్దాయిని ఇట్లో లేచిపోవుటచే ఇంటివద్ద సమనుల నంజించినని సాక్ష్యమిచ్చెను. అసలు ప్రతివాదులు 6 గురు. ఇందులో మగ్గు రెంతకాలమైనదో చని పోయిరి. వీరికిగూడ సమనుల నంజింజేరిరి. ఇందులో మగ్గురు ప్రతివాదులు కొద్దకువచ్చి కిక్కినముగ్గురు ఎఫ్డో చనిపోయి రని దెలుప వాని తాలూకు ముషిరి శిక్షించిరి:

భర్త భార్యముక్కును కోసివేయుట

బొంబాయిలో సాంతో బాబాదా అను కార్మికుడు భార్య ఇతరులతో పోవుచున్నదను కోపముతో ఒకవాడు భార్య ఎత్తులముపై కూర్చుండి తనభార్య నిమిత్తము నచ్చిన పరపురుషునిజూచి కోపమునట్టలేక భార్యముక్కును కోసవేసెను. ఒక సంవత్సరము శిక్ష విధించిరి.

No. 315.

దస్త్రమైన నువ సనగల గల్లు. పరిమితి పెనవెట్టెవులు, క్రేషమైన చందనలైల మి మొదలువాటినుండి చేయబడినది. Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents: P. HOLT & Co. Ltd.,
P.O. BOX 237
MADRAS. [343]

బంగారు వెండి వగైరా ఏలంనోటిను

తిరుమల తిరుపతిగయిరా దేవస్థానములలో 1927వ సం॥ పెద్దబురుసెల మొదలు 1927వ సం॥ అక్టోబరునెల వరకు వచ్చిన బంగారు వగైరావస్తువులు యీదిగున కనువరచినవాటిని 1927వ సం॥ డిసెంబరునెల 5 వ తేది సోమవారం వరకు 12 గంటలు మొదలు తిరుపతి దేవస్థానం ఖజానావద్ద ఆదినమున్ను తరువాత యేలం పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదేవేళకు ప్రారంభించి యేలంవేయబడును. యేలంలో సవాలుచేయకొరువారు దేవస్థానం కచ్చేరిలో ముందుగా రూ॥ 100-0-0యలు ధరావత్తుకట్టి యేలంలో సవాలు చేయవలసినది.

యేలములో సవాలు ఖాయపరచబడిన విషయమునుగురించి శ్రీవిచారణ కర్తలువారి మంజూరు వుత్తరపు సాక్షరైతేది లాగాయతు 30 దినము లలోపల సవాలుమొత్తమును చెల్లించి లాట్టును పుచ్చుకొనలయును. ఆట్లు వాయిదాలోపల తీసుకొననియెడల వాయిదామీదిన తేదీలగాయతు 30 దినములవరకు సీ లాట్టును, అమానతులోవుంచడమగును. ఆట్టిరోజులకు దినం 1-కి లాటు 1-కి రూ॥ 2 యలు చెడు రూపాయలు జరిమానా చెల్లించి లాట్టు పుచ్చుకొనలయును. అందుకు తప్పినయెడల సీ లాట్టును మరుయేలంవేయించి అందుచే దేవస్థానమునకు కలిగేనష్టమును క్రమక్రమం అసల్ సవాలుదాత నడ్లనుంచి వసూలుచేయబడును.

కొన్ని నగలు వేరు వేరుగా ఏలంవేయబడును.

- (1) బంగారు ధరా 1-కి 30 తులముతున 1245
- (2) బంగారు నాణ్యములు లాటుగా రకములు 8
- (3) వెండి ధరాకు తుల వంతున 1000 8395
- (4) వెండినాణ్యములు లాటుగా రకములు 2
- (5) హలీరూపాయలు రు. 18596
- (6) తేగడరూపాయలు ధరాకు 1000వం రు॥ 2577
- (7) తేగడపైసాలు వకలాటుగా రు॥ 296
- (8) తాంబ్రము ఒకలాటుగా శేష్ 1270
- (9) రాగినవైరా పాత్రలు వకలాటుగా శే॥ 365
- (10) వస్తుములు వగైరాలు
- (11) కర్పూరమువగైరా తనిది చిల్లరసామానులు

దేవస్థానం ఆఫీసు } వై. శ్రీ మహాంతు
తరుణి 19-11-27 } ప్రయాగదాశిజీవారు
2014 విచారణకర్తలువారు.

పెట్రిడేవిస్ (U. S. A.) పెయిన్ కెలర్

స్వచ్ఛమైన కూరకాయలనుండి తయారుకాబడినది.

ఈ దివ్యవర్ణము లోనికి పుచ్చుకొనిన జులు, దగ్గు, తలనొప్పి, భేదాలు, అశీర్ణము, కత్తురుబంక, కడుపునొంపు మంల మొదలగునవి గుణముగను. తిమరు వాయువు, ఆకన్నాత్తుగా గలగు నొప్పులు, కీళ్లనొప్పులు మొదలగునవి ఈదేవధముచే వైన మర్దనచేసిన మాయమగును. పూర్తి వివరములకు ప్రతి బుడి

రైల చుట్టిన కాగితమును చూడుడు. ఒకబుడి ధర రు. 1-0-0
రైల పోత్తమదాస్, హార్టీ అందు సక
(హిస్ టబ్లీ, బొంబాయి.)
111, వై నియన్ వాహకా వీధి, మద్రాసు.

సన్ లైట్ సబ్బు

ప్రతియుక్కుటిని పరిశుభ్రము చేయు చున్నది, అయితే ఒకదానికి కూడ హానిని కలిగించుట లేదు. మీ ఉడుపులను కూడుదల చేసి, ద్రవ్యమునుకూడ మిగులెల్లును.

(1) 371

7153

LEVEN BROTHERS LTD
PORT SUNLIGHT,
ENGLAND

అఖిలభారత చర్యాసంఘము

ఆంధ్రశాఖ 1926-27 సం॥ తాలూకు

ఖాదీని వేదికలోని ముఖ్యాంశములు

1. ఈ ఆంధ్రశాఖ 1-8-26 న స్థాపించబడినది. 80-9-26 వరకు మొదటి నివేదిక పంపితిమి. ఇప్పుడు 30-9-27 వరకు 12 తెలల శాఖకును మింగులరు.
2. శాఖకిందపనిచేసిన సంస్థలునిరుడు 15, వానిలో 5 ఉత్పత్తిశాలలు, 10 విక్రయశాలలు. బరంపురం రాజగుండిలో రెండు విక్రయశాలలు క్రొత్తగా ఏర్పడెను తాదేప. తిరుక్రయ శాల మాయబడినది. గుంటూరు విక్రయశాల ప్రశ్నకముగా నంక కేంద్రస్థానములో కల్పితిమి. శాష్టలా ఉత్పత్తిస్థానము మాయగా దానిని నడిపిన వెంకటకృష్ణయ్యగారు రామకృష్ణ ఖాదీ ఆశ్రమమును విడిగా స్థాపించిరి. ఇప్పుడు నిల్వ సంస్థలు 14.
3. ఆంధ్ర ఖద్దరు బ్యాంకు మాసి బాకీలుకనూలుచేయబడెను. నిరుటి ఆఖరున 61,668-0-2 న్ము, యీ యేడు 86429-8-1 యన్ను వెర 2 98,096-8-8 వనూలు ఆయెను. నాగలాపురం మైమనినారణిని దీనిపరిపాలనలో నున్నది. నిరుడు 10,857-1-1 ఉండెను. చిర్కీలా ఖద్దరులు పోను ఇప్పటికి నిల్వ 9042-15-2.
4. పైచెప్పిన మూలధనములో నిరుడు 60,909-4-11 ఉత్పత్తివిక్రయశాలలకు పెట్టుబడి పెట్టి 8222-11-6 కేంద్ర స్థానములో మంచితిమి. ఇప్పటికి పెట్టుబడి 65,888-9-7 లున్నా, కేంద్రస్థానపు దివ్యము 41,250-8-11 న్ము అయి యున్నది.
5. కేంద్రస్థానములో నిరుడు యీయేడు వ్యవహారపరిమితి ఇల్లున్నది.

1926

కొనుగోళ్లు	అమ్మకము
ఖాదీ 9971 0 0	6051 0 0
నూలు 675 0 0	"
దూది "	"

1927

కొనుగోళ్లు	అమ్మకము
10,3905 0 0	83,592 0 0
18,604 0 0	8697 0 0
6975 0 0	4561 0 0

అభివృద్ధి స్పష్టముగా నున్నది.

6. ఉత్పత్తిశాలలు నిరుడు రు 84243 కున్నా ఈయేడు రు 59295 కు ఖాదీ తయారుచేసినవి. ఇందులో అభివృద్ధి బాగాయన్నది. శిష్టలా ఉత్పత్తిస్థానములోను, తుని ఉత్పత్తిశాలలోను అభివృద్ధి మిక్కుటముగా నున్నది. తునిలో పని వరస క్రమేణ పెరుగుచున్నది. వీరనకనుపూరు నూలు ప్రఖ్యాతిపొడిసినది. నాగలాపురం నూలుకూడ వాడుకలోనికివచ్చుచున్నది.
7. విక్రయశాలలు అన్నిటిలోను నిరుడు రు 1,36,227 లన్నూ యీ సం॥ 1,41,909 న్ము ఖాదీ అమ్మిరి. గుంటూరు విక్రయశాలలో నూటికి 10కి వంతునన, నెల్లూరులో 3కి వంతునన, నిడదవోలులో 18 వంతునన అభివృద్ధి కలదు. కొన్ని టిలో తగ్గులకలదు. మొత్తముపొడ పెరుగుదల నూటికి 84 వంతున కలదు.
8. తాదేప. తిరుక్రయశాలమీద నష్టమువచ్చినది. అది గాక తక్కిన సంస్థలు చూచినయెడల, లాభనష్టములు పరిపూర్ణ. తాదేప. తిరుక్రయశాలలపై తీసుకొన్న పరకవిధ బాగా నష్టముకలిగినది. నాగలాపురం ఖాదీధరలు తగ్గించబడినవి. అందుచేత కొంతనష్టము కలిగినది. ఆంధ్రశాఖకింద వేతనము మీద పనిచేయువారి సంఖ్య 52.
9. ఆంధ్రశాఖ స్వంతసంస్థలు వద్దనుండిగాక, ఇతర నివేదికలు 45 వచ్చినవి. కొన్ని నెలపరితెక్కిననుబట్టి తయారు చేసితిమి. నిరుటి ఇప్పటి వ్యవహారపరిమితి ఇల్లున్నది. ఖాదీ ఉత్పత్తి. స్థానిక అమ్మకం నికరం అమ్మకం మొత్తం రు రు

1925-26	1926-27
3,50,100	3,68,048
2,66,048	4,10,962
5,19,110	6,42,084

10. అమ్మకములు 8 రకములుగా నున్నవి. భేదముగను నింపవచ్చును. మొత్తము అమ్మకము. అనగా ప్రతిసంస్థ తెక్కి ప్రకారం అమ్మబడిన ఖాదీవిలువ. ఇందులో ఇతరసంస్థలకు అమ్మినదికూడ చేరును. నికర అమ్మకములో ఇట్టివి (అనగా సంస్థలవద్ద అమ్మకములు) తెలిసినంతవరకు తొలగించి నికరం తేల్చెదను. స్థానిక అమ్మకములో, యీసంస్థలవద్ద అమ్మకముగాక, యితరరాష్ట్రముల కెగుమతికూడ మినహాయంపబడును.
11. ఉత్పత్తిలో సాంధూరు ప్రాంతముల ఖాదీ రు 1,27,708, తక్కినది రు 2,55,329 లున్నూ, రెంటిలోను గిరుటికన్న అభివృద్ధికలదు.

819 ఆతంకన్నిగహ ఛార్మసి,
26, బాడ్యే, మద్రాసు. తక్ మెయిన్ రోడ్, కాకినాడ.

అల్లారు

(ఒక విశేషం)

ఈ కాలమునందు పోలవరంపై భారత ప్రభుత్వము వారు ప్రారంభించిన పనులన్నియును ప్రగతిని పొందుచున్నవి. పోలవరంపై భారత ప్రభుత్వము వారు ప్రారంభించిన పనులన్నియును ప్రగతిని పొందుచున్నవి.

తెలంగాణ ప్రభుత్వము వారు ప్రారంభించిన పనులన్నియును ప్రగతిని పొందుచున్నవి. తెలంగాణ ప్రభుత్వము వారు ప్రారంభించిన పనులన్నియును ప్రగతిని పొందుచున్నవి.

మహానది పరీవహనమును వారు ప్రారంభించిన పనులన్నియును ప్రగతిని పొందుచున్నవి. మహానది పరీవహనమును వారు ప్రారంభించిన పనులన్నియును ప్రగతిని పొందుచున్నవి.

మహానది పరీవహనమును వారు ప్రారంభించిన పనులన్నియును ప్రగతిని పొందుచున్నవి. మహానది పరీవహనమును వారు ప్రారంభించిన పనులన్నియును ప్రగతిని పొందుచున్నవి.

మహానది పరీవహనమును వారు ప్రారంభించిన పనులన్నియును ప్రగతిని పొందుచున్నవి. మహానది పరీవహనమును వారు ప్రారంభించిన పనులన్నియును ప్రగతిని పొందుచున్నవి.

విలేంతు వివాహసభ, గుంటూరు

నవంబరు 25 తారీఖున బుల్లన్ హాల్ లో విలేంతు వివాహ సభ సభ్యులు సమావేశమై, సభ్యుల శ్రీ కే. కల్యాణస్వామిగారు అధ్యక్షులుగా నుండి, ఈ క్రిందివిధమున తీర్మానించిరి.

- 1. సభ్యులగు తిలకం, ఇంగ్లీషు ప్రెస్ లో విరివిగా ప్రకటింపవలెను.
2. గుంటూరుగరములోను ఇతర ప్రదేశములలోను మా యువ్యమునం దభిలాషగలవారిని సభ్యులనుగా చేర్చవలెను.
3. వివాహములు విరివిగా చేయవలెను.
4. ఇచ్చాకసారముగా చందా లిచ్చువారి కడనుండి సొమ్ము వసూలుచేయవలెను.
5. సభా నిబంధనలను నిర్ణయించుటకై శ్రీ కే. కల్యాణస్వామి, కే. రాజేశ్వరరావు పంతులు, ఆ. సంజీవరావు పంతులు, టి. శివశంకర్ శాస్త్రి, టి. రామమూర్తిగార్లు ఈ సభను ఏర్పాటుచేసిరి.

తెలికచర్ల రామమూర్తి

విలేంతు వివాహసభా సచివుడు

కాళిదాస సారకదినము

సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారి

ఉపన్యాసము

నిన్న సాయంకాలము 5 గంటలకు వి. పి. హాల్ నందు మహావిలాస సభవారిచే కాళిదాస సారక దినముగ వొక సభ గావింపబడెను. సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు ఉపన్యాసించిరి.

ఇట్టి సారక దినములు భారతదేశమందు జరుపుట అరుదు. ఇంగ్లాండు దేశమందును ఫ్రెంచిదేశమందును ఇంక ననేక పాశ్చాత్యదేశములందు దధిముగ నిర్వహింపబడుచున్నది. దేశభావకు నూతన భావములు వెల్లడించిన ప్రతిమానవుని జ్ఞాపకార్థము విగ్రహముల నెలకొల్పుదురు. పీఠులకు పేర్లుబెట్టెదరు. పేర్లుపేయరు, కాలేజీ, మిల్లును మొదలగునా రి గృహములందు వారలచే రచింపబడిన కాగితములన్నియును నెత్తున భక్తిశ్రద్ధలచే పోగుచేసి దాచిపెట్టుదురు. ఆ కాగితము లన్నియు తమదాగా అందరు చూచునట్లు పెట్టుదురు. సార్వక దినములు జరుపుకోజాన వచ్చినవారందరు ఆకవి వ్రాసిన కల ముచూచియు, అతను చదివిన గ్రంథముల దిలకించియు, అతని నెఱసించిన జీవితమును జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొని సంతసించెదరు. మన దేశమందు అంతకన్నపది కవులచే రచింపబడిన కాగితములను ప్రోగుచేసి దాచిపెట్టుటయందు దెవరికిని శ్రద్ధలేదు.

సంస్కృత సారస్వతమునకును ఇతర పాశ్చాత్యదేశములందున్న సారస్వతములకును భేదమేమనగా మనదేశమందున్న రామాయణ, మహాభారత ఇత్యాది గొప్పగ్రంథములను నిజముగ మనకు తెలియని కొందరు కవులరచించి వాల్మీకి, వ్యాస మొదలగు ఋషులచే రచింపబడినవి మనకు తెలియజేసిరి. అందులకు మనదేశపు కవుల సమైక్య తెలియజేయుచున్నది. అంగ్ల సారస్వతమునందున్న కవులు తమ స్వభావమును ఎక్కువగ తమ వ్యాసములయందు రచించెదరు.

మన దేశమునందున్న సారస్వతములన్నియు రాజపోషకముచే నభివృద్ధి కాబడినవి. కాళిదాసును, షేక్స్పియరును పుక్కిటిపురాణములనుండియే రసవంతమైన నాటకములు రచించిరి. అందులకు వారిబుద్ధి కావములను వెల్లడిజేయుచున్నది. కాళిదాసు నాటకములను జదివిన ఒకవిధమైన సంతోషము, ఉల్లాసము కలుగును. కాళిదాసు మూడు నాటకములను రచించెను.

సంస్కృత సారస్వతమునందు అంగ్ల, గ్రీకు, సారస్వతములందులె విషదాంత నాటకములు లేవు. ఎందునట్లుననగా భారతీయులు అన్యదేశములవలె వ్యక్తికావించిన దుష్కృత్యములకు వెంటనే ఫలము ననభివింపజేయు ఆఫలము మరియొక జన్మయందు ననుభవించునని నమ్ముదురు.

ఇంక కాళిదాసుచే రచింపబడిన సంస్కృత నాటకములందున్న భావములు కొన్నిగ్రీకు సారస్వతమునందుండుటచేత వా భావముండి భావములను దొంగిలించబడినవి తలచుచున్నాడు. కాని నిజముగ నాటక సారస్వతముందు భావము లన్నియు ఒక్కటిగనే ఉండును. అందునట్లు ఈ సారస్వతములందున్న భావములు ఇతర సారస్వతములందును కలవుకాని దొంగిలించలేదు.

రామస్వామి అయ్యగారు ఇట్టి దినములు జరుపుట యందు తమకుగల సంతోషమును చెబుచు ఉపన్యాసమును ముగించిరి.

తరువాత కాళిదాసుచే రచింపబడిన కాకుంఠలనందీ ఒక అంకమును ప్రదర్శించిరి. సభ ముగిసెను.

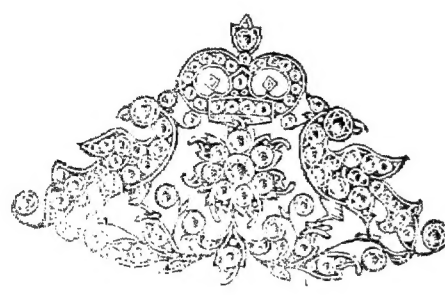
ఉరవకొండలో ఆరేటిగంగప్పయ్యను 18 ఏండ్ల బాబుని హంతకులవలె అతనియెంటనే హత్యగావించిరిని తెలియచున్నది.

క్రొత్తలంకలో ఆచంట విజయరావు కృష్ణమూర్తిని ఖూనీ గావించిన కేసులో మద్దాయిలు విడుదలకాబడిరి.

కలరామాత్రలు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రు. 0-6-0
ఈ కలరామాత్రలు లోపల ఇమిడిన వెంటనే ఇవ పురుగుల జంప ప్రారంభించి వాంతిద్రుల తగ్గించి మాత్రము వడలించి వాడికి పుట్టికలుగజేయును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటికి కాచి త్రాగుట యుక్తము.
ఆమృతాంజనంధిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

గారంజీ సరుకులు. స్థాపితము 1906. కేటలాగు వుచితము.

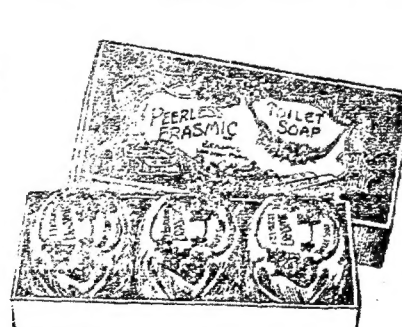
ఆసలు సీమ వెండితోను మేలిమి బంగారంతోను కాసులు బంగారంతోను తయారు అగు అన్నివిధములగు ఆభరణములను కంచముల గిన్నెలు మొదలగు పాత్రసామానములను జాతి పువ్వురాగములు యమిలేపను కెంపులు వైకాంతములు గల నగలును దొరుకును.

ముఖ్యగమనిక:- థిప్తిలేనివో తీసుకొని వైకము వాడను యిచ్చెదము.

రెండుకలల రహితప్రతి కంపింగ్ నెంబ 1928 రము గల అందమైన క్యాలండరు పంపబడును.

కొంచాడ రాజయ్య సన్యు, నగల వర్తకులు.

మెయిన్ బజారులో, సాంపేట, (గజం జిల్లా)

ఇది ఆమోఘమైన సబ్బు

PEERLESS ERASMIC The Dainty SOAP

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలగణముక్క 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాటికోరైండు వెల రు. 3-4-0 లు.
భన్తప్రదీపిక ఇందు సమస్తనిజములు సుదీప్తి భస్మములచేయు యూనాని ఆయుర్వేదవిధానములగులవు
రు 1-కి రు 500 కెప్పు తుగల భస్మము కూడ గలవు. క్యాటికోరైండు వెల రు. 2-0-0
2454-1323 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

విశాఖ పట్టణము

(స్వకీయవిలేజిరి)

జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని యెన్నిక

నవంబరు 26 :— నిన్నటిదినమున జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని ఎన్నిక జరిగినది. ఇదివరకు బాటిచేయునట్లు మువ్వరిలో శ్రీ పూసపాటి లక్ష్మీనరసింహారాజుగారు (మండల కాంగ్రెసు పంపాగ్యులు) తమ అభ్యర్థిత్వమును ఉపసంహరించుకొనిరి. ఎదిరిన శ్రీ పూసపాటి కుమార వెంకటపతి రాజుగారు (ఎమ్. ఎల్. సి.) ను శ్రీగొట్టిమక్కల జగన్నాథరాజుగారు బాటి పలికిరి. శ్రీగొట్టిమక్కల జగన్నాథరాజుగారికి 22 వోట్లును, వెంకటపతిరాజుగారికి 16 వోట్లును వచ్చినవి. శ్రీజగన్నాథరాజుగారు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా నెగ్గిరి. తిరికి చాలమంది బాటియవాడులుకూడ పహాయముచేసిరి. సామ్యులును, ఒకరిత బాటియాభిమానమును కలవారకు శ్రీజగన్నాథరాజుగారి పరిపాలన వికముందు చక్కగ నడచునని ఆశించుచున్నాము. దేశాన్నిత్యమునకు సహాయపడుచు ఖర్చురాని మహోద్యమముల నభివృద్ధిపఱుపుచు శారిత్రసౌఖ్యమును నెరచుచు సదవకాశమును శ్రీపరాత్మరుకు పిరికి అనుగ్రహించునాక!

ఆలమూరు

రహితులసభ

25-11-27 తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు ఆలమూరు గ్రామములో, రహితులసభ జరిగినది. జన్నాడి, పెనికేరు, కలవర్రు, పెదపల్లె, చింతలూరు సంధిపూడి గ్రామరహితుల సభకు విచ్చేసిరి. ముగిసిన తర్వాత శ్రీ కల్లూరా వెంకటసుబ్బారావు గారుసభాధ్యక్షత వహించిరి. రైతుల భూమిసాగుబడివిషయమై నీటి పర్యవేక్షించి ఈసభ ప్రత్యేకముగా సమావేశపరచబడినది. ఈసాలు అధికవర్షములచే బహుళి రహితుల పంట పాడైనది. గడ్డి పూతిగా చేడిపోయినది. పెసర, మినుము మొదలగు పేరు ఆంటు లేదు. వేసినవి తనములు కొమ్మకొనిపోయినవి. ఈ గ్రామములకు నీటి పర్యవేక్షించు ప్సెల్ల కాలనమూత కాలనగా నిర్ణయించిరి. మాపుకేలకు నీటిపర్యవేక్షకులు. ఈనాడొకలకు మక్కులు పొగా పెడలమీద వచ్చే డెబ్బతో రైతు సర్కారు కిక్కిరివేసకొనటకు సహాయముగా యుండేది. ఈసాలు అధికవర్షములచే యీ రైతులు ప్రభుపంట బాగా నష్టము కలుగుటచే గోదావరిజిల్లా కలక్టరువారిని, ఎస్టి క్యూటీ ఫు యిం జ పీ య గా రి ని గో దా వ రి లో ఫు మ్కల ముగ నీ రు యున్నందున నరెండ వ పంటకు నీరు యా యక పోయినా మార్చి నెలాఖరువరకు మాపంటకు నీరు పర్లయి చేయవలసినదని రైతులు కోరిరి. ఈ ప్రాంతములో మురుగునీటికి సరియైన మురుగుకాలనలు ఏర్పాటులేనందున ప్రతిసాలునా మురుగువలన పంటలు చేడి చాలనష్టము కలుగుచున్నది అందుచే పెనికేరు, కలవర్రు కోటిగుండా వల్లూరు మురుగుకాలనతో కలుపుటకు ఒక మురుగుకాలన పుంతలగోనుంచి త్రవ్వటకు యేర్పాటు చేయించవలసినదిగా సభలో తీర్మానము కావించబడినది. ఈ గ్రామముల భూములు చొప్పెల్ల కాలన చాల ఎత్తయినందున ఎర్రడినీటి కోజులలో భూములు నాగుబడియగుటలేదు. కాన యీ కాలనము రెండుఅడుగుల ఎత్తు తగ్గించి తగునీటి పర్యవేక్షించవలసినదని డిపార్టుమెంటువారిని కోరిరి.

(స్వకీయవిలేజిరి)

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తునుగురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు తప్ప 1-0-0. ప్రశ్న(1) తప్పక 0-4-0 అవును. ప్రశ్న(వ్రాయు కాలమును తెలుపవలెను. సగ్యకార్యములయందును జయము పొందుట "జయవశికరణి" తాయకు 1 కి తప్ప 2-0-0. ఏ. పి ఖర్చులు. 0-4-0. 2598

వి. కే. శతగోపాచార్యులు, తిరుత్తణి, చిత్తూరుజిల్లా

ప్రకటన

శ్రీ ముక్త్యాల రాజుగారు సమస్తాయుర్వేదవధములను శ్రీమత్యయముగా శ్రద్ధతో తయారుచేయించి, అందరికి అభ్యుదయపట్టుచేయ దలచెట్టి అర్చనసాయనసాలను నెలకొల్పి తారు. ఆయుర్వేదవధము లన్నియు యిచ్చట దొరకును లేటలగు కొరకు వ్రాయును. 1204

1926 అర్చనసాయనశాల ముక్త్యాల కృష్ణా.

మదరాసు రైల్వే

(28-11-27)

సమజపురి దినుసులు

ఇరువది గజముల పీస్ 9000
కారికాముల్లు—22 X 22 మంగిసమాల్లు (లి) 9-0-0
" " సరాసరికము 8-4-0
కారికాముల్లు—22 X 22 "మాలూరు సెకిలు" (లి) 8-0-0
" " సరాసరికము (20 X 20) 7-4-0
కారికాముల్లు—22 X 22 వేరుకములు (లి) 8-4-0
" " సరాసరికములు 7-10-0
తెలుపుముల్లు—1708 (నెట్) 12-2. స్టాన్ 900
(నెట్) 12-6-0; 1702 10-2-0 ఎల్. ఎల్
78, 12-6-0 88/988 12-8-0 3. 4. 7
12-4; 7868 12-8-0; 78078 12-8-0; 3 78
12-4-0.
తెలుపు మర్రింగ్స్—H. K. 62 17-0-0; C. 4000
12-2-0-0; 12. 12. 12 15-0-0.
టిల్లు 100,000—గజము 1-8 12-9-0;
నూలు

40 సెంటు సీమ (రీ షా కట్టులు)—బాక్స్ 5 7 0
చలన (కొంగ) 12-14-0; చలన ("ఎనిటి క్లెబ్") 12-8-0.
చలన (నాగకస్యక) 6-9-0 చలన (గుప్తి) 12-12-0 నలు
(గ్రెడ్జిండా) 12-8-0 వచ్చునరము (ఎర్ర) 12-8-0 3
(ఎర్ర) 12-8-0; నూలువ్యాపారి 12-4-0;
40 జూబ్ (వశిష్టానుకట్టు) నక్షత్రము 12-4-0
60 సీమ (రీ షానుకట్టులు)—అడకతైరు 14-12, నలు
12-8-0; "డెయిల్ స్టూ" (ఎర్ర) 12-6-0 రాబ్బము (ఎర్ర) 3
12-0; రుదుకారము 12-12-0 ఎరు గడియారము 12-12-0;
పెన్సిల్ 12-10-0.

ఇల్లడికములు—(డిబ్బీ షేక్) 12-8-0
రాగిరకు 12-8-0.

సిమెంట్ పీపా వెల్—

గోగ్ పేపర్ ("చెయ్య") 12-8-0, 12
జర్నల్ "తడి" 12-8-0.

చక్కెరమూలయొక్కధర—

జావా "తడి" 12-12-0. డిసెంబరు 28-10-9

వేరుసెనగ నూనె

"ఇంగ్లీషు బారువధరలు"— గానుగ 117.

అముదము

(ఎల్ డెలివరీ) 100.

కామామృతమ్
కామామృతము 1676
ఈయోషధము రాత్రిపూట ఒక్కమాత్రపుమృత్యు
కొనిన ఎంత నిస్సారమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంసారసా
ఖ్యము నీయగలదు. రీ దినములలో మూత్రములో గలసిగాని,
ముందువెనుకగాని, నిద్రలోగాని పోయెడి శుక్లమును దృఢ
ముగా నిలిపివేయును. మధ్యనపుంసకులు, నరములబలము తగ్గి
నవారు ఈమందునే వైశి పూతగానుండి నుపయోగించిన
విక్రీలి క్షేపింతులు కాగలరు. మియు తైరములు రహస్య
ముగా భద్రము చేయబడును. యోగ్యతాపత్రములు అనంత
ములుగాగలవు. 20 మాత్రలసీసా 12-0-0 అడ్రసు—
అమృతాశ్రమము నెం 1. వీలూరు ప. గోదావరిజిల్లా

డాక్టరు. జె. యస్. సాంగర్
కె. వి. వి. పి., కె. యస్. ఆర్., పి. ఆర్. సి.,
(దెల్లి వీ ఆంధ్ర వియవాసానికి ఇటీవలనే వచ్చెను)
పోగొట్టుకొనిన శక్తిగి శేమా
ర్యుటకు, అతిమూత్రవ్యాధిని ఎ
యమైనర్లుటకు దివ్యప్రభావము
గలవాడు.
మార్చి నెం 27 బా సెల్స్
హోటల్, (నూంబుల్ గోడ్డ,
మదరాసు.)
వర్ష ఉదయం 8ం 9 మొదలు
సాయంత్రం 5 వరకు పలహాల సాంవిపీలను.
Permanent Address Bangalore.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927 సం॥ నవంబరునెల 28 తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు		
బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తేనాలివి ,, ప 42 కలవి 15 0 0	15 8 0	
నెల్లూరివి ,, డిబ్బీ ,, 16 4 0	16 8 0	
ధిల్లి ,, డిబ్బీ ,, 16 8 0	17 0 0	
రాసులు ర. 184 బస్తా 1-8 ,, 11 8 0	12 0 0	
నవ్వులు ,, ,, 21 0 0	28 0 0	
2. ధాన్యముపప్పులు		
కందులు బస్తా 1-8 ర 205 ,, 16 0 0	17 0 0	
నెనగలు ,, డిబ్బీ ,, 18 12 0	14 8 0	
పెసలు ,, డిబ్బీ ,, 15 0 0	20 0 0	
మినుములు ,, డిబ్బీ ,, 17 0 0	19 0 0	
ఉలలు ,, ర 195 ,, 16 12 0	17 0 0	
3. నూనెపప్పులు		
నవ్వులనూనె బా 1-8 ,, 155 0 0	160 0 0	
నెయ్యము 1-8 ,, 14 0 0	22 0 0	
కొండాపురం వేరుసెనపప్పు బా 1-8 ,, 50 0 0	52 0 0	
ఇతిరప్రదేశము ,, ,, 48 0 0	46 0 0	
వేరుసెనగనూనెగానుగ బా 1-8 118 మిషన్ నూనె	110 0 0	
అముదము బా 1-8 ,, 102 0 0	103 0 0	
4. చిల్లరపప్పులు		
చాయపసుపు బా 1-8 ,, 74 0 0	75 0 0	
కూరపసుపు ,, ,, 44 0 0	48 0 0	
విరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-8 105 0 0	120 0 0	
దనియాల ,, బా 1-8 140 మొదలు 147 వరకు		
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-8 40,45		
కాళహస్తీపాయకట్టు ,, ,, 50,55		
బెల్లము బా 1-8 28 0 0	50 0 0	
అస్కా చక్కెర బస్తా 1-8 ,, 28 12 0	28 14 0	
చింతపండు బా 1-8 ,, 21 0 0	50 0 0	
5. ఇనుము		
పట్టాకం బా 1-8 ,, 29 8 0	80 0 0	
చదరం ,, 24 0 0	80 0 0	
కవుండు ,, 24 0 0	81 0 0	
6. నూలు		
నెం 20 డెన్ని సింహం యాటి	7 10 0	
నెం 6 ,, కట్టారి	4 14 0	
నెం 24 ,, లాకి	6 2 0	
నెం 60 ,, కారం డెన్ని	10 6 0	
నెం 20 క్షీ కాపురడి	7 6 0	
నెం 20 క్షీ రెట్టెట్టెలు	7 4 0	
నెం 40 జామ్యురు 10 పా	10 8 0	
నెం 44 సాండ్	5 2 0	
నెం 4 డెన్ని మసీదు	4 0 0	
7. దూది		
బోండావెన్ను బాదవ 1-8	890 0 0	
8. లోహములు		
నెం 100 ముం 1-8 61 8 0	61 12 0	
బంగారు తులము 1-8 ,, 21 0 0	21 2 0	
వలరము 1-8	18 7 8	
ఇత్తడి బా 1-8 ,, 230 0 0	235 0 0	
రాగి బా 1-8 ,, 255 0 0	258 0 0	

రంగులు		
అతి మేలు స్వీటుల లాండు అలిజరయిక్ సింహం		
20 డిగ్రీలు పీసా 1-8 62 0 0		
,, సీరెన 1 రి	1 14 0	
,, 14 రకులు	1 18 6	
,, 28 రకులు	1 18 0	
,, 56 రకులు	1 12 9	
,, 1 అంచరు	1 12 5	
శేర్మిలు పాస్తా ప్యాక్ తేజ్ అనగా (టక్కిరెడ్డు)	8 8 0	
కాంగో 8 బి	1 0 6	
పవరు 4 బి	1 2 0	

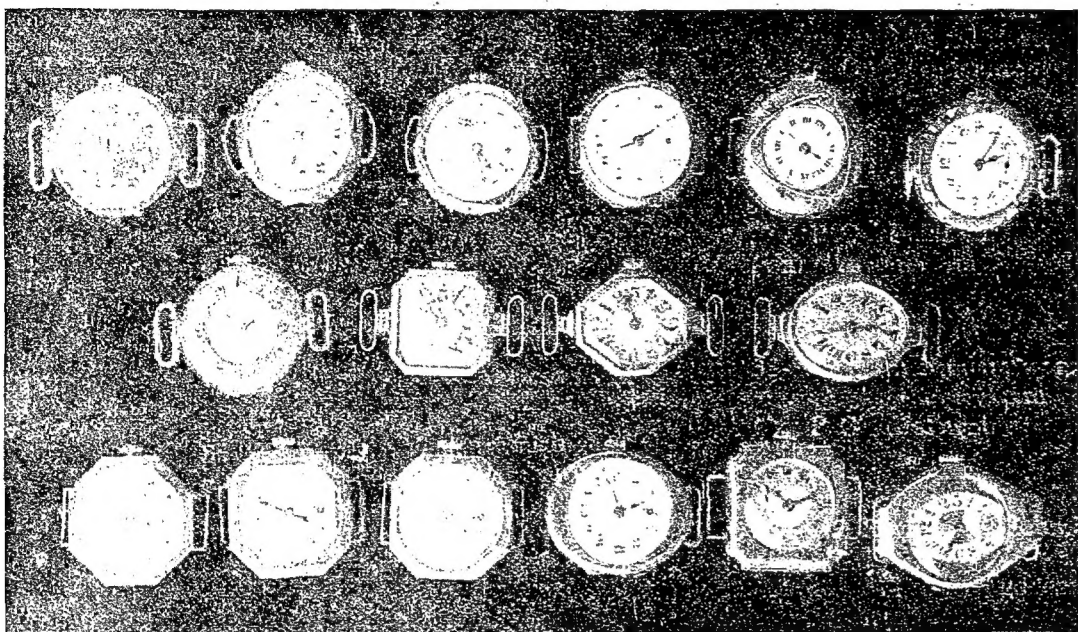
క్రిస్మస్, నూతన సం॥ అమ్మకము.

ప్రత్యేకముగా తగ్గించబడిన ధరలు.

కొద్దిరోజులవరకు మాత్రమే! కారుచౌక!! త్వరపడుడు!!!

స్విట్జర్లందునుండి క్రిస్మస్కు ప్రత్యేకించి దిగుమతిచేసిన యీబంగారుగడియారములను స్వల్పకాలమువరకు మాత్రమే తగ్గింపుధరలకు అమ్మనిశ్చయించినాము.

ఆర్యేడియా—పాపులర్—మొహకా—ఎలెక్ట్రా—ఎలిజా—మొదలగు సుప్రసిద్ధమయిన గడియారములు

అంగముగు ఆకృతి - యిచ్చిన సైజు

అన్నియు సుప్రసిద్ధముగు లీవరుగడియారములు. 15 కేంపులతో నమకూర్చబడిన యంత్రములతో రాజులునవి.

నెల:—	9 వ వన్నె బంగారు	రు. 30
	14 వ	, 35
	18 వ	, 40

ప్రతి గడియారముతోను మూడు సంవత్సరములవరకు నుచితముగ మరమ్మతులు చేసి, సరియైన ఆర్డరులో పెట్టి మీకు పంపుమరతు గల గ్యారంటీపత్రము పంపబడును.

వలయువారు:—

ఫ్రెండ్స్ అండు కో,
సేబుడిపార్టుమెంటు, బెజినాడ్.

అని వ్రాయవలయును:—

Telegrams:—
"Friends Company"

Phone
No. 5.

ALL ORDERS NEATLY & PROMPTLY
EXECUTED WITH FULL GUARANTEE

KESHAVJI DEVCHAND
JEWELLER

CATALOGUE FREE
175, CHINA BAZAAR ROAD, MADRAS.

లిప్తానము, వరముల లిప్తానము

రక్త హరి

Deschiens' syrup

పిర్రుమ దివ్యమోగియును

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలమును, నియంత్రణచేయు, 30,000 చైట్లబుట్టవర్కానియును. దెన్సిఫైర్, 'హిట్' ఆమ మార్కును, గమనించుము. ఎక్కడను చిక్కును.

To be had of all Chemists (Wholesale C. T. HARI & Co., 174, Broadway Madras.

Printed and Published by K. Nageswara Rao, Editor, Andhranatrika Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras

Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

1927-28 సం॥రము
మద్రాసు పందెములు
గిండి
మొదటి ఎక్స్ట్రా మీటింగు
మొదటిదినము
3-12-1927

యోగమహిమ ప్రకటన

"జీవ బ్రహ్మైక్య రాజయోగ సారామృత" గ్రంథమును రచించిన శ్రీ పరమహంస సచ్చిదానంద యోగీశ్వరుల వారు కొన్ని ఆసందర్భములకును నూతన 3 సంవత్సరములకు ఆధికముగానే యోగాభ్యాసమును చేయక నవలెకెట్టిరి. అందువలన వీరిగోమములన్నియును పిల్లిలెల్లగా నెరిసిపోయినవి. యోగశాస్త్ర ప్రమాణ రీతిగా, యోగులకు రోమములను నెరవేరూడదు. అందువలన వీరు ఒక చిన్న కొట్టుయందు గూర్చుని మూడునెలలు, పద మూడునెలలువలకును అన్నపానాదులను వర్జించి అప్పుడప్పుడు మాడేసిగుట్టల పామును త్రాగి వాధయొత్తది.

శ్రీ పరమహంస సచ్చిదానంద యోగీశ్వరులు, గడికోట.

జీసి యోగ సమాధిలోనే యుండి మూడునెలలు పదమూడు దినములు గడిపినవెనుక వెలుపలకు వచ్చిరి. అప్పుడుమాడ, తెల్లగా నణసియుండిన వీరి రోమములలో పాతికభాగ రోమములు నలుపునెత్తుకు తిరిగి శరీరమును పిక్కించి రూపుమాదియై యుండెను. అందువలన వీరి యోగశరీరమును ఛాయా ఫోటో తీసిరి. ఇది, పూజకు మిక్కిలి ఉపయోగకరమైన ఫోటో. మందు రూ 8-8-0లు క్రిందిచేరునామాకు పంపించినచో ఫోటో రిజిస్టరుద్వారా పంపబడును. వి. పి. పంపుటలేదు. ఇట్టి మహా నీయులచే రచియింపబడియుండు వైకనుపలచిన గ్రంథమును దీసి ఒక్కొక్కరును ఆత్మనిశ్చయముగా చూడవలసినదేను. దీని క్రయం, రూ 4-4-0.

(శ్రీ) సచ్చిదానందక కంపెనీ,
1146 146) పెరంబూర్ బారక్స్, మద్రాసు.

ఆయుర్వేదాషధ రత్నాకరము
చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6
అంధ్రవైష్ణవరత్నావళి రు. 2, భన్మప్రకాశిక రు. 1.
(2048) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజినాడ్.